

සුත්‍රන්තිපිටකේ

දිග්‍යන්තිකාගෝ

සිලක්ඩ්‍රිවගො

— :- —

නමෝ තස්‍ය හගවතෙකා අරහතෙකා
සම්මාසම්බූද්ධිස්‍ය.

1.

වශමරාලස්‍යතා.

1. එවම මේ සුත්‍ර එකා සමං හගවා අනැතර, ව රාජ්‍යෙහි අනැතර, ව නාලන්දා අධ්‍යානම්යෙහිපරිපෙනා, ගොනී මහත්, නිකුත්ත්වෙන සඳහා පක්‍රාම්‍යෙන් නිකුත්ත්වෙනයි. සුපිශ්චයා, පි බො පරිඛාරකෙකා අනැතර, ව රාජ්‍යෙහි අනැතර, ව නාලන්දා අධ්‍යානම්යෙහිපරිපෙනා, ගොනී සඳහා අනැත්තවා, සින්, මූණදාගැන්තානා මාණවෙන.

තව සුදා සුපිශ්චයා පරිඛාරකෙකා අනෙකපරියායෙන බූද්ධිස්‍ය අවණ්ඩා හාසනී, බමත්ස්‍ය අවණ්ඩා හාසනී, සඩිස්‍ය අවණ්ඩා හාසනී. සුපිශ්චයා පන පරිඛාරකෙයා අනෙකවාසි මූහුද්‍යතානා මාණවෙ, අනෙකපරියායෙන බූද්ධිස්‍ය වණ්ඩා හාසනී, බමත්ස්‍ය වණ්ඩා හාසනී, සඩිස්‍ය වණ්ඩා හාසනී. ඉතිහ තේ උගේ ආවරියනෙකවාසි අක්‍රිඛ්‍යමක්‍රියා උප්‍රිප්‍රවත්තිකවාදු හගවන්තා පිටසිනො, පිටසිනො, අනුබ්‍රිති, 1 ගොනනී නිකුත්ත්වෙන.

2. අථ බො ගගවා අම්බලට්සිකායා රාජ්‍යාගාරකේ එකරනයිවාස්‍ය උපගාලී සඳහා නිකුත්ත්වෙන. සුපිශ්චයා, පි තබා, පරිඛාරකෙ, අම්බලට්සිකායා රාජ්‍යාගාරකේ එකරනයිවාස්‍ය උපගාලී සඳහා අනැත්තවා, සින් බූහමද්‍යතානා මාණවෙන. තව පි සුදා සුපිශ්චයා පරිඛාරකෙ, අනෙකපරියායෙන බූද්ධිස්‍ය අවණ්ඩා හාසනී, බමත්ස්‍ය අවණ්ඩා හාසනී, සඩිස්‍ය අවණ්ඩා, හාසනී. සුපිශ්චයා පන පරිඛාරකෙයා අනැත්තවාසි මූහුද්‍යතානා මාණවෙ, බමත්ස්‍ය වණ්ඩා හාසනී. ඉතිහ තේ උගේ ආවරියනෙකවාසි අක්‍රිඛ්‍යමක්‍රියා උප්‍රිප්‍රවත්තිකවාදු විකරනයි.

1. අභ්‍යන්තර, ම ඡ ය ..

සූත්‍රානුපිටිකයෙකු

දී ක්‍රේස් ගිය

සිල්‍යකන්ඩ්වේය

— : —

ඒ කාග්‍යවත් අහිත් සම්බන්ධ මුද්‍රාවියන් වහන්සේට
නමස්කාර වේ වා.

—
1.

බ්‍රහ්මරාශ්‍යවුය

1. ම, වෙශින් මෙයේ අයක ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් රමණ වූ මහත් ඩික්සුයිට සමය රුහුණුවරවත් නාලන්ද, තුවරවත් අතරගි දිසිමායියට පිළිරන්සේක් වෙන්. සූප්‍රිය නම් පිරිවැරියාන් බිඩුන් නම් තරුණ අත්වැස්සා, සමය රුහුණ තුවරවත් නාලන්ද තුවරවත් අතර වූ දික් මගට පිළිරන්තේ වේ. එහි දී සූප්‍රිය පිරිවැරි තොයෙක් කරුණීන් බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙද කියයි, බළීයට දෙයේ කියයි, සංස්කෘත දෙයේ කියයි. එගෙන් ඔහුගේ අත්වැසි තරුණ බිඩුන් තෙවම් තොයෙක් කරුණීන් බුදුරජාණන් වහන්සේ පසසයි, බළීය පසසයි, සංස්කෘත පසසයි. මෙයේ ඒ අදුරු අත්වැසි දෙදෙන එකක් අතෙකාව ඉදුරා ම පිරුද්ධාද ඇත්තෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් ඩික්සුයිටිසන් අනු ව ගියෙයේ වෙන්.

2. ඉක්තින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බලවිසා, උගනෙකි රජ-ගාරකයෙහි (රජ ගෙඹි) ඩික්සුයිට සමය එක් රෝක් නවාත්‍යානව එලුණියෙක්. බිඩුන් නම් තරුණ අත්වැස්සා, හා, සූප්‍රිය පිරිවැරිරජාන් එක් රෝක් විසිමට එහි ම එලුණියෙක් ය. එහි දී ද සූප්‍රියපිරිවැරිරජා, තොයෙක් කරුණීන් බුදු රජාණන් වහන්සේට නිඡු කෙරෙයි, බළීයට නිඡු කෙරෙයි, සංස්කෘත නිඡු කෙරෙයි. ඔහුගේ අත්වැසි තරුණ බිඩුනා, තොයෙක් කරුණීන් බුදුගුණ කියයි, දක්මිගුණ කියයි, සගුණ කියයි. මෙයේ ඒ අදුරු අත්වැසි දෙදෙනා එකක් අතෙකාව ඉදුරා ම පිරුද්ධාද ඇත්තෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් ඩික්සුයිටිසන් අනු ව ගියෙයේ වෙන්.

3. අඟ බො සම්බුද්ධාන් හේකුවින් රත්නයි, ප්‍රවූහසසම්ය. ප්‍රවූහිකීන් නා. මණ්ඩිලම් ලෙළ සහන්සිනාන් නා. සහන්පිළිකීන් නා. අයේ සංඝිතයාධමේ, උද්‍යාදී: “අච්චරියා ආච්චියා, අඛුත්තා ආච්චියා, සාම්‍යාච්චිදා. තෙනු හාටතා ජානතා රැස්තා අර්හතා සම්බුද්ධීයාන් සහනාන් කානානීමුත්තාක්කාන්, සුප්‍රථිරිදිනා. අයේ හි සුප්‍රථියා, පරිඛාරකා අනෙකපරියායෙනු වූදිස්ස අවණණ හාසන්, බම්ස්ස අවණණ හාසන්, සංඝිතයා අවණණ හාසන්. සුප්‍රථියා පත් පරිඛාරකායා අනෙකවායි වූහමදත්තා, මාණ්ඩා, අනෙකපරියායෙනු වූදිස්ස වණණ හාසන්, බම්ස්ස වණණ හාසන්, සංඝිතයා වණණ හාසන්. ඉනිහාමේ උග්‍රවිපාචකාද හාටන්තා. පිට්තිගෙන් පිට්තිනේ, අනාමත්‍යා, තොනත් හේකුසිස්සික්. ව්‍යා”න්.

4. අඟ බො හයවා තෙසය. සික්කුත් ඉම් දුම්. සැඩිනියාබලම්. විදිනියා, යෙන මණ්ඩලම්, ගෙරා තෙනුපරසවිකම්. උරසවිකුත්තිය, පක්ෂීනේ ආසනෙහි නිසිදි. තිසරු බො හයවා සික්කු ආමනෙහයි: “කාය තු” ස්ථ සික්කුවේ එකරුණි කාරුය සහනිසින්නා සහන්තිරත්තිනා? කා ව රන වො අනුරා කාරු, වියුකත්තා? නි.

එම. වූනෙක ගේ හිකුත් හයවනනු. “ඉඩ හනෙක අමුකාකී රහනියා, පටවුසසමය. පටවුයිනියාතා. මණිලමාලේ සනානිසිනානා, සනානිපතිනාතා. අය. සඩිඩාබලමා, උදරාදී “අවප්පරියා ආවුශේසා, අභ්‍යන්තා ආවුශේසා යාචක්දී. තෙක තාවත්තා අරහතා සම්පූර්ණයෙන් සනානාතානා, නානා දිමුත්‍යනිකා, පුපුවිටිදා. අය. සී සුප්පිගය, පරිඛෑජකා අනෙකපරියාතෙනු වූත්‍යසා අවණණ. හාසන්, බමසා අවණණ. හාසන්, සඩිඩා අවණණ. හාසන්. පුප්පිගසා පන පරිඛෑජකා අනෙකවාසී මූහුදාලංඡලා මාණවෙ. අනෙකපරියාතෙනු වූත්‍යසා වණණ. හාසන්, බමසා වණණ. හාසන්, සඩිඩා වණණ. හාසන්. ඉතින් ‘මෙ උගේ ආවරියනෙන්වාසී අක්කුදුමක්කුසා උප්පිපටවනීකවාදා හයවනනු. පිටයිනේ, පිටයිනේ, අනුබඳා ලෙනානා හිකුත් සඩිඩාඩික්කා’න්. අය. බේ, නො හනෙනු අනෙකරාකුවා, විප්පකිනා. අඟ හයටා අනුප්පනෙනා” න්.

5. “මම වා හික්කවේ පරෙ අවණුන් හාසෙයුදු, බලමයා වා, අවණුන් හාසෙයුදු, සඩික්කයා වා අවණුන් හාසෙයුදු, කිතු තුළෙහි නා ආකාගේ නා අපුවච්චයා නා වෙතකයා අනුරූපී කරුණියා. මම වා, හික්කවේ පරෙ අවණුන් හාසෙයුදු, බලමයා වා, අවණුන් හාසෙයුදු, සඩික්කයා වා, අවණුන් හාසෙයුදු, තිතු වෙ තුළෙහි අසාර කුපිතා, වා, අනාන්තමතා, වා, තුළක. ගෙවයා තෙනා අනාත්‍රායා. මම වා, හික්කවේ පරෙ අවණුන් හාසෙයුදු, බලමයා වා, අවණුන් හාසෙයුදු, සඩික්කයා වා, අවණුන් හාසෙයුදු, කිතු තුළෙහි අසාර කුපිතා, වා, අනාන්තමතා, වා, අරි තු පරෙරස් දැහැයිතා දෙහායිතා තුළෙහි ආරානෙයුදාරා?”¹⁰ තී

“‘නෙය ගෙවියා හැන්තුය.’”

“මම. වා සික්කිටෙ පරේ අවන්ති. හාසයයුෂ්, බිමෙස් වා අවන්ති. හාසයයුෂ්, සඩිකස් වා අවන්ති. හාසයයුෂ්, තුළ තුලෙකිහි අභ්‍යන්තරීතියේදී නිඛෙකයේතැබේ: ‘දූනී’ගෙති. අභ්‍යන්තරීතියේදී දූනී’ගෙති. අත්වත්. තුළේ වෙති. අභ්‍යන්තරීතියේදී. තු වි රැනෙකි. අභ්‍යන්තරීතියේදී සංවිරුණුන් තුනී’ ති.”

3. ඉක්කිනි ය අප්‍රායම්හි නැඟි සිටි, තිශිද්‍යන ආලායෙහි රස් වැ පුන් බොගෝ හිසුන් අතිරේ මේ කරාව පහළ විය: “අුවැන්නි, සන්නියන්ගේ ආයාත්‍යන් දක්නා, අර්හත් වූ සම්ස්කම්බුඩ් වූ ඒ හායාවත්තුන් වහන්දේ විසින් සන්නියන්ගේ එකකු අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති නියාව කොතරම් මැනැවින් සියලුල දන්නා ලද්දේ ද යන මෙය ආශ්වර්යය, අද්දුන ය. මේ සුප්පියලිටුරුය, වනානි නොයෙක් කරුණීන් වූ මුද්‍රා රජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, බළුයට දෙස් කියයි, සංස්කාට දෙස් කියයි. එකෙන් මොඩු තිරුණ අතිවැසි බඩිද්‍රන් තෙමේ නොයෙක් කරුණීන් වූ මුද්‍රා ඉන් කියයි, දහු මුද්‍රා ඉන් කියයි, සහගුණ කියයි. මෙයේ මේ ඇඳුරු අතිවැසි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා විරුද්ධකරා ඇත්තේ හායාවත්තුන් වහන්දේන් හිසුජ්‍යස්සයාන් පසුපර්සයෙන් හියෝ වෙනි” යනු යි.

4. එ කළේ හායාවත්තුන් වහන්සේ ඒ හිසුන්දේ මේ කරාව දැන, තිශිද්‍යනාලාව කරා එලුමිසේක. එලුමි, පණවන ලද අස්ථෙනි හිද යන් සේක. හිද ගෙන ම, හිසුන් අමතා, “මහජන්නි, තෙපි දැන් ක්වර කාඩාවෙකින් පුන්නේස් වහු ද? ක්වර නම් අඩුරු කරාවෙක් නොප විසින් අඩාල කරන ලද දැ?” සි විවාරා වදාල සේක.

මෙස් වදාල කළේ, ඒ හිසුජ්‍ය “වහන්ස, මෙහි ය අප්‍රායම්හි නැඟි සිටි, තිශිද්‍යනාලායෙහි රස් වහුන් අර අතිරේ මේ කරාව පහළ විය: ‘අුවැන්නි, සන්නියන්ගේ ආයාත්‍යන් දන්නා, සියලුල දන්නා, ඒ හායාවත් ඇතින් සම්ස්කම්බුඩුයෙන් වහන්දේ විසින් සන්නියන් එකකු අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති තිය කාර්යම් මැනැවින් දන්නා, ලද ද’ යන මෙය ආශ්වර්යය, අද්දුන ය. මේ පුරුහිය පිරිවැලිය, නොයෙක් කරුණීන් වූ මුද්‍රා වහන්සේට දෙස් කියයි, බළුයට දෙස් කියයි, සංස්කාට දෙස් කියයි. එකෙක් තහු තිරුණ අතිවැසි බඩිද්‍යනා නොයෙක් කරුණීන් වූ මුද්‍රාගුණ කියයි, දහුම්ලුගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙයේ මේ ඇඳුරු අතිවැසි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා විරුද්ධ කරා, ඇති වැ හායාවත්තුන් වහන්සේන් හිසු සංස්කාට් පසු පස්සෙහි හියෝ වෙනි” සි වහන්ස, අර අතිරේ මේ කරාව අඩාල විය. එ විට හායාවත්තුන් වහන්සේ මෙහි එලුමි සේකු” සි හායාවත්තුන් වහන්දේට යැල කළහ.

5. (ඒ හිසුන්දේ කරාව අසා හායාවත්තුන් වහන්සේ වදාරන සේකු) “මහජන්නි, අනුන් මට දෙස් කියතොතාත්, බළුයට හෝ දෙස් කියතොතාත්, සංස්කාට ගෝ දෙස් දෙස් කියතොතාත්, එ තිබුණි ද තොප විසින් කොත ගෙනු ඉපැදුටිය පුඩු ය. නොයාඩුවට ගෙනු ම ඉපැදුටිය පුඩු ය. සිඛ අමතාර බට ගෙනු කට පුඩු ය. මහජන්නි, අනුන් මට දෙස් කියතොතාත්, බළුයට හෝ දෙස් කියතොතාත් සම්භාටි ගෝ දෙස් කියතොතාත් ඒ දෙස් කිමෙකි තෙපි කිරෙන්නහු නම්, නොයාඩුම් හෝ වන්නහු නම්, එසින් තොපට ම (තොපගේ ම පිළාත්‍යලාභාදියට) අන්තරාය (බාඛා) වන්නේ ය.

“මහජන්නි, අනුන් මට හෝ බළුයට හෝ සංස්කාට හෝ දෙස් තියතොතාත්, එහි තෙපි කුරිත වන්නහු නම්, එස් කළේ නොයි නොයි ඒ අනුන් කි දු පුහාමිතා ද (සත්‍ය කරාවෙක් ද) නැති ගොන් ද්‍රූහීමිත ද (අසත්‍ය කරාවෙක් ද) සි දැනු ය ගක තැකි වන්නහු දැ?” සි ප්‍රශ්න කළ සේක.

“වහන්ස, මෙය ගො වන්නේ ම ය (කිපුණොත් කියන කාඩාවේ ඇත්තේ කැස්ත කැස්ත දැනු ය ගක තැකි නො වන්නමේ ම ය) ” සි ඒ හිසුජ්‍ය රින්තර දන්න.

(එ විට හායාවත්තුන් වහන්දේ මෙස් වදාලසේක.) “මහජන්නි, අනුන් මට හෝ බළුයට හෝ සංස්කාට හෝ දෙස් කියතොතාත්, එහි තොප විසින් ‘මේ කාරණයෙනුත් මෙය අභ්‍යන්තරයෙකි. මේ කාරණයෙනුත් මෙය අසත්‍යයෙකි. මේ කියන දෙපාය අර කෙරෙහි නැති, මෙය අර කෙරෙහි අවිශ්චතා ය ය’ සි නැති දෙස් නැති සැවියට ම ලිභා ඉවත් කළ පුඩු ය.”

6. “මම වා හික්කවේ පරි වණණා හාසෙයුදු, බිමෙසු වා වණණා හාසෙයුදු, සඩිසෙසු වා වණණා හාසෙයුදු, කිතු තුමෙහෙති නා ආනන්ද නා සෝමනිසු. නා වෙතිසො උබ්බැලුවිකහයා¹ කරන්නියා. මම වා හික්කවේ පරි වණණා හාසෙයුදු, බිමෙසු වා වණණා හාසෙයුදු, සඩිසෙසු වා වණණා හාසෙයුදු, කිතු වේ සුරමක අසියා ආනන්දනා පුමනා උබ්බැලුවිනොයා², තුමෙ. ගෙවසු තෙනු අනෙකාගෙයා. මම වා හික්කවේ පරි වණණා හාසෙයුදු, බිමෙසු වා වණණා හාසෙයුදු, සඩිසෙසු වා වණණා හාසෙයුදු, කිතු සුමෙහි යුතු යුතුනො පරිජ්‍යා නිකුත්වා: “ඉත්ති’පෙනු යුතු, ඉත්ති’පෙනු තවත්. අනුම් වෙනු අමෙහු. සංවිරෝත් ව රතෙනාත්. අමෙහුපු’ති.”

7. “අපුමනාකා බො පතෙනා. හික්කිලේ ඔරමනාකා. සීලමනාකා, ගෙන පුදුරුත්නො, තරාගතිසු වණණා වදුමානො, වදෙයා. ක්තමලස්ව නා හික්කවේ අපුමනාකා. ඔරමනාකා. සීලමනාකා, ගෙන පුදුරුත්නො, තරාගතිසු වණණා වදුමානො, වදෙයා? ”

8. “පාණාතිරාත්‍ය පහාය පාණාතිපාතා පටිචිරෙනා, සමගෙනා ගොතුමේ, නිශින්දුනො, නිශින්සෙන්, උරුෂ දායාපනෙනා, සඩිපාණුත්-හිනානුකම්පි විකරන්”ති. ඉත් වා, හි හික්කවේ පුදුරුත්නො, තරාගතිසු වණණා වදුමානො, වදෙයා.

9. “අදින්නාදුත්‍ය පහාය අදින්නාදුත්‍ය, පටිචිරෙනා, සමගෙනා ගොතුමේ, දින්නාදුයි දින්නාපාවිකඩි අඟෙනෙන පුවිහුතෙනා අනාකා විකරන්”ති. ඉත් වා, හි හික්කවේ පුදුරුත්නො, තරාගතිසු වණණා වදුමානො, වදෙයා.

10. “අමුහමටරියා පහාය ඩූහමුවර් සමගෙනා ගොතුමේ, ආරාවරි මිරෙනා, මෙදුත්‍ය ගාමධිමම්,”ති. ඉත් වා, හි හික්කවේ පුදුරුත්නො, තරාගතිසු වණණා වදුමානො, වදෙයා.

11. “මුසාවාද්‍ය පහාය මුසාවාද්‍ය පටිචිරෙනා, සමගෙනා ගොතුමේ, සවවාද් සවව්සෙන්, ටෙන්, පටව්සින්, අවිසාවාද්කෙ, ලොකස්සා”ති. ඉත් වා, හි හික්කවේ පුදුරුත්නො, තරාගතිසු වණණා වදුමානො, වදෙයා.

1. උබ්බැලුවිකහයා, ම ජ යා.

2. උබ්බැලුවිනා, ම ජ යා.

6. “මහජන්, අනුත් මාගේ හෝ බෑංචයාගේ හෝ ගුණ කියනොත්, එහි කොප විසින් ප්‍රිතිය තො, ඉපැදුටිය යුතු ය. සෞම්බිජ තො, කළ යුතු ය. සිංහේ ප්‍රිතියෙන් ඉල්පිතුවට තො, කළ යුතු ය. මහජන්, අනුත් මාගේ හෝ ගුණ කියනොත්, බෑංචයාගේ හෝ ගුණ කියනොත්, සාක්ෂාත් වන්නඩු තම, හො඗ට ම එයින් අනුතාය වේ. (=තිබාපගේ ම බ්‍රාහාදිගුණලාභයට එය බාංච වේ.) මහජන්, අනුත් මාගේ හෝ බෑංචයාගේ හෝ ගුණ කියනොත්, එහි තොප විසින් ‘මේ කරුණීනුත් මෙය ඇත්ත ය. මේ කරුණීනුත් මෙය එසේ ම ඇති එකක. මෙය අප කොරේකි ඇත්තේ වේ. මෙය අප තුළ විදුමාන ම යැයි ඇතිගුණ ඇතිගුණ වශයෙන් පිළින කට යුතු සි.

7. මහජන්, තථාගතියන්ගේ ගුණ කිහිප පූජුදින් තෙමේ යමෙකින් (=බුද්ධි වහන්සේ කොරේකි වූ යම් ගුණයක් කරණ කොට ගෙන්) කියන්නේ තම, ඔහු කියන ඒ ගුණය අප්‍රමාතු එකක. සාලු-මාතු එකක. ආවාරයිලුගුණ පමණක් ම වූ මද දැකෙක. මහජන්, තථාගතියන්ගේ ගුණ කියන පූජුදින් තෙමේ යමෙකින් කියන්නේ තම, ඔහු කියන ඒ අප්‍රමාතු වූ සාලුමාතු වූ ගුණය කටරේද? යන්:-

—

8. “ශ්‍රමණයෙහිම තෙමේ පණ්ටා, හැර දමා, පණ්ටායෙන් වැළැක්නේ ය. බහා තහි දූෂිලුදා ඇත්තේ ය (දූෂි මුදා, තො දරන්නේ ය). බහා තහි ආපුඩ ඇත්තේ ය (ආපුඩ තො දරන්නේ ය). රටට පිළිකුල් කරන්නේ ය. තෙම්තියට පැමිණියේ ය. (තෙම්තියෙන් යුත්තේ ය). සියලු යතුන් කොරේකි දීන්තුකම්ප, ඇති ව වෙසේ යැ”සි මෙයේ හෝ මහජන්, තථාගතියන්ගේ ගුණ කියන පූජුදින් තෙමේ කියන්නේ ය.

9. “ශ්‍රමණයෙහිම තෙමේ අසිනාදන් හැර දමා, අසිනාදනින් වැළැක්නේ ය. දන් දිය ම පිළිගන්නාපුලු ය. දන් දිය ම සිතිතුන් කැමැති වූ ඉවත්ක දුපු ය. නොසොර වූ පිරිසිදිසින් යුතු වූ වෙසේ යැ”සි මෙයේ හෝ මහජන්, තථාගතියන්ගේ ගුණ කියන පූජුදින් තෙමේ කියන්නේ ය.

10. “ශ්‍රමණයෙහිම තෙමේ අඩරම්පර දර, කොට බහුසර හැයිරෙන්නේ ය. ගැම් දක්මක් වූ මෙම්ත්දමින් දර, වූ හැයිරෙන්නේ එයින් වැළැක්නේ යැ”සි මහජන්, මෙයේ හෝ තථාගතියන්ගේ ගුණ කියන පූජුදින් තෙමේ කියන්නේ ය.

11. “ශ්‍රමණයෙහිම තෙමේ බොරු කිම දර ලා, බොරු කිමෙන් වැළැක්නේ ය. ඇත්ත කියන්නේ ය. ඇත්තෙන් ඇත්ත යලපා කියන්නේ ය. නහපුර, වූ පිසිට කඩා, ඇත්තේ ය. අදුනිය, යුතු කඩා, ඇත්තේ ය. ලොට තො, රටටන්නෙකු”සි මහජන්, මෙයේ හෝ තථා-ගතියන්ගේ ගුණ කියන පූජුදින් තෙමේ කියන්නේ ය.

12. “පිසුණ් වාච් පහාය පිසුණ් වාච් පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. ඉතො, පූජා, නි අමුත්‍ර අකඩාතා, ඉමෙමසමෙහිදිය. අමුත්‍ර වා පූජා, නි ඉමෙමස අකඩාතා අමුසමෙහිදිය. ඉති හින්නාන් වා, සකඩාතා සංඛිතාන් වා, අනුපාදනා. සමයාරාමො, සමයාරතේ, සමයානභේදී සමයාකරණ් වාච් භාසිතා”න්. ඉති වා හි හික්කවේ පුදුරුතේ, කථා-ගත්තා ව්‍යුහ් වදමානෙකු, වදයන්.

13. “ඒරුසං වාච් පහාය ඒරුසං එවාය පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො, ය, ස, වාච්, තෙකුලා, කණ්ඩාපුඩා, පෙමනීය, හදයඩිමා, පෙරා බහුරුනකනා, බහුරුනමනාරා, කථරාපිං වාච් භාසිතා”න්. ඉති වා හි හික්කවේ පුදුරුතේ, කථරාගත්තා ව්‍යුහ් වදමානෙකු, වදයන්.

14. “සම්පාදුපාර. පහාය සම්පාදුපාර, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො, කාලවාදී ඩැන්ටාදී අන්ටාදී බමමවාදී විනයවාදී, හිඩානවනී. වාච් භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරියන්නවනී. අන්සාහිතන්නි” ඉති වා හි හික්කවේ පුදුරුතේ, කථරාගත්තා ව්‍යුහ් වදමානෙකු, වදයන්.

15. “තිරගමහුතාමසමාර්මු, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො, එක-හන්තිකා, සම්බෝගේ, ගොඩමො, රත්තුපරතේ, විරතේ, විකාලගොඩනා. නවධිකවාදීකටුපුසුකදසානා, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. මාලාගකි-විලෙපනධාරණමණ්නරිභාසනවත්තා, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. එකරුපරාජත-පරියාහාරණ, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. ආමකඩක්කුපරියාහාරණ, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. ඉන්ඩිවාම්, එකපටියාහාරණ, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. දුසිදුසපරියාහාරණ, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. අජ්-ප්‍රාකපටියාහාරණ, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. හන්තියවාසාම්ප්‍රවාහන-නීකන්-සාචියාය, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. රැක්කාවන-වක්‍රනි-නීකන්-සාචියාය, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. ජේදනා-වධනින-විපරාමොය- ආලාප-සහසාකාරා, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. ජේදනා-වධනින-විපරාමොය- ආලාප-සහසාකාරා, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො. ජේදනා-වධනින-විපරාමොය- ආලාප-සහසාකාරා, පරිවිරතේ, සම්බෝගේ, ගොඩමො.”න්. ඉති වා හි හික්කවේ පුදුරුතේ, කථරාගත්තා ව්‍යුහ් වදමානෙකු, වදයන්.

12. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ පිපුණු බස දුර ලා, පිපුණු තිශ්චෙමෙන් වැළැක්සේය. මේ කැනීන් අසා, ගෙන මොවුන් බිඳුවනු පිණිස එහන්හි නො කියන පුදු ය. එහන්හි අසා, ගෙන බුඩුවනු පිඳුවනු පිණිස මේ නො කියන පුදු ය. මේ සේ බිඳුණවුන් ගළපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද වෙයි. එකට ගැලුපුණවුන්හා (=සමඟයට පැමිණ සිරිනවුන් හා) රැකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමඟයෙන් සිරිනවුන් භා, වාසය කාලුන්නේය. සමඟයෙන් විසන්නවුනට කාලුන්නේය. සමඟ ව සිරින්නවුනට සහුවූ ය. සමඟය ඇති කරන බස කියන්නේය” යි. මෙයේ නො මහඟන්නි, තරාගත්තයන්ගේ ඉං කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේය.

13. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ රඹිණුම් දුර ලා, රඹිණුම්වලින් වැළැක්සේය. කිදුයේ, කන්කලු, පෙම් උපදවත, රහස්‍යයන් සිතු වැදු ගත්තා, නොයාම් (මොලොක්) ත්‍රි, බොසේ දෙනාට ප්‍රිය, බොසේ දෙනාට මන්ඡල යම් බසෙක් වේ නම්, එබඳ ත්‍රි බස කියන්නේය” යි. මෙයේ නො මහඟන්නි, තරාගත්තයන්ගේ ඉං කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේය.

14. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ හිස දෙඩුම් තැය දමා, හිස දෙඩුමෙන් වැළැක්සේය. පුද්ගල කාලයෙහි කඩා, කරන්නේය. ඇත්තක් ම කියන්මෙන් ය. වැඩි හැඳුන බසක් ම කියන්නේය. නවලොවුනුරුදහම් ආසුරු කොට ම කියන්නේය. සික්මුම ආසුරු කළ (=සික්මුම ඇති කරන) බසක් ම කියන්නේය. සිතු තතා යන්නට පුද්ගල ත්‍රි, කරුණු සහිත ත්‍රි, සීම්වන් ඇති (=ප්‍රමාණවන් ත්‍රි), දේ ලෝ වැඩ පසස්නා ව්‍ය ම බසක් පුද්ගල කාලයෙහි කියන්නේය” යි. මහඟන්නි, මෙයේ නො තරාගත්තයන්ගේ ඉං කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේය.

15. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ ඩිජ්‍යූලිජ (=පැල වක දු) ද, ධුතු සමූහ (=පැල ව්‍යුණ දු) ද සිඳුමෙන් බිඳුමෙන් වැළැක්සේය. එක් වේලේ (පෙරවරු) වලදක බින් ඇත්තේය. රඛොප්‍රනෙන් වැළැක්සේය. නොකළබේප්‍රනෙන් වැළැක්සේය. නවනු - ගනු - වයනු - විසුජදසනෙන් වැළැක්සේය. ඇග අඩු තැන් පියවිමට, ඇග භැයසීමට කරුණු වක මල් යද විලෙවුන් දුරමෙන් වැළැක්සේය. රමණ ඉක්ම්ඩ් රිසුපුන් ද නොකැර ව්‍ය මහජනුන් ද යන දෙකින් ම වැළැක්සේය. රන් රිදී මසු කහවණු පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. අමු (නොරිසු) බාහා පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. අමුමස් පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. යැවුන් කුමාරකාවන් පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. දැකිදසුන් පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. එත්ත්වෙට්ටවන් පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. කුකුලන් පුරන් පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. ඇතුන් ගෙරින් අපුන් වෙලෙවුන් පිශිශාන්මෙන් වැළැක්සේය. ගෙන් ගෙට පණ්ඩිඩ රණන් ගෙන යැමි ද ගෙදීමෙන් වැළැක්සේය. වෙලෙද යනුදෙනුයෙන් වැළැක්සේය. ගොරකරදියෙන් කිරීමෙන්, බොරු රන් ආදිය පැමෙන්, ගොරම්බුම්-වලින් ජ්‍යුමෙන් වැළැක්සේය. අල්ලස ගෙන සිමියන් ගොහිමි කිරීමෙන්, තානාදුපායයන් අනුන් රට්ටුමෙන්, අයනා දුයට පුරු නො-අයනා දුයක් පෙන්නා, කරන මායායන්, මෙ කි ගොසි හාම ගෙකරවින කම්වලින ම වැළැක්සේය. අන් රා ආදිය සිඳුමෙන්, මැරුමෙන්, රහුන් ඇඟැයන් බැඳුමෙන්, මා පැහැරුමෙන්, යම් රැහැරුමෙන්, සැහැයිකම් කිරීමෙන් වැළැක්සේය” යි. මෙයේ නො මහඟන්නි, තරාගත්තයන්ගේ ඉං කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේය.

වැළැසිලය නිමි.

16. “යටු වා පෙනෙකේ හොඳෙනුයා සමණඩාගමණ සඳහාදෙදයාන් හොරනාන් ති ඇක්කෝන්, නෙ එවරුපා බිජයාමඟුතියාමසමාරමුනා අනුශුත්‍ය විහරන්න සෙයෙහිදී: මූලකිජ්. බෙකිජ්. එපුකිජ්. අයකිජ්. බිජකිජමෙව පක්ෂමං. ඉත් වා ඉත්තේවරුපා බිජයාමඟුතියාමසමාරමුනා පරිවර්තෙනා සමණ්නා ගොනමේ,”න්. ඉත් වා හි හික්වෙට පුදුරුතෙනා කථාගතස් වණණ. වදුමාගෙනා වෙදායා.

17. “යටු වා පෙනෙකේ හොඳෙනුයා සමණඩාගමණ සඳහාදෙදයාන් හොරනාන් ති ඇක්කෝන්, නෙ එවරුපා. සහනිචිකාරපරිහොයා අනුශුත්‍ය විහරන්න. සෙයෙහිදී: අනුසාසනයියි. පානසසනයියි. වන්සසනයියි. යාන්සනයියි. සයනසනයියි. ගකිසනයියි. ආමසසනයියි. ඉත් වා ඉත් එවරුපා සහනිචිකාරපරිහොයා පරිවර්තෙනා සමණ්නා ගොනමේ,”න්. ඉත් වා හි හික්වෙට පුදුරුතෙනා කථාගතස් වණණ. වදුමාගෙනා වෙදායා.

18. “යටු වා පෙනෙකේ හොඳෙනුයා සමණඩාගමණ සඳහාදෙදයාන් හොරනාන් ති ඇක්කෝන්, නෙ එවරුපා රිපුකදස්‍යනා අනුශුත්‍ය විහරන්න. සෙයෙහිදී: නවවා. හිතා. වැදිත්‍ය. පෙක්කිජ්. නා. රාජ්‍යසිර. වෙකාල්¹ කුමහස්ස්‍යනා. සොහනකං² වහනාල්. වංස්. බොවන්³ හන්සිපුද්‍යා. අස්‍ය-පුද්‍යා. මහිකපුද්‍යා. උස්සපුද්‍යා. අරුපුද්‍යා. මෙක්කිපුද්‍යා⁴ කුක්කුටුපුද්‍යා. වවක-පුද්‍යා. දැක්කිපුද්‍යා. මුවකිපුද්‍යා. නිබුෂුද්‍යා. උයෙකිජ්. බලුගෙ. සෙනා-බුද්‍යා. අනිකදස්‍යනා. ඉත් වා ඉත්තේවරුපා. රිපුකදස්‍යනා. පරිවර්තෙනා සමණ්නා ගොනමේ,”න්. ඉත් වා හි හික්වෙට පුදුරුතෙනා කථාගතස් වණණ. වදුමාගෙනා වෙදායා.

වටකාලා, P T S.

3. බධාපනා, P T S.

2. සයාහන යරකා, P T S.

4. ගම්ජිකපුද්‍යා, කඹල්.

16. “තම ද, යම් සේ සමහර හටන් මහඟබලුණු කෙනෙක් (කිහිපත්) සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මූලධිජ ද (හිගරා ඇ පැල වන මූල ද) සකන්ධිවිජ ද (නුග ඇ පැල වන කද ද) පරැධිජ ද (උරි උන් බව ඇ පැල වන පුරුෂේ ද) අභිජ ද (ඉරිවේරිය ඇ පැල වන දථ ද) පස වන තීජජිජ ද (ඩි ඇ පැල වන අංට ද) යන මේ කී ඩීජසඹුහ ද (=පැල වන ද ද), ඉත්තසඹුහ ද (=පැල විශ්‍ය ද ද), පෙප්පිමෙහි (=සිදුම් ඕදුම් කුළුම් තුවුම් ය යි සියන ලද සමාරම්හයෙහි) යෙදුණෙන් වැවෙයෙන් ද, මේ ආදි වූ හෝ මේ බඳ වූ ඩීජග්‍රාම භූතිග්‍රාම සමාරම්හයෙන් ප්‍රමුණ ගෞහාතම කෙනෙම වැළැක්සේයි” සි, මහඟන්, මේ සේ හෝ කරාගත යන්ගේ ගුණ සියන ලෞකික ජන කෙමේ සියන්නේ ය.

17. “යම සේ වනානි සමහර පින්වන් මහඟබලුණු කෙනෙක් (කිහිපත්) සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද අන්තරාන්ත්‍රියි (සැමැත් රෝ කොට තබා ගැන්ම), පානසන්ත්‍රියි (=බොන දු රෝ කොට තබා ගැන්ම), වසුසන්ත්‍රියි (=වස්තු රෝ කොට තබා ගැන්ම), යානසන්ත්‍රියි (=රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද රෝ කොට තබා ගැන්ම), සයනසන්ත්‍රියි (=යහන් රෝ කොට තබා ගැන්ම), ගබඩන්ත්‍රියි (=පුවද දු රෝ කොට තබා ගැන්ම), ආමිසන්ත්‍රියි (=දහක කී දු හැර කටන් කළ සහල් ඇ ප්‍රව මතා පසය රෝ කොට තබා ගැන්ම) යන මේ සේ වූ සහන්ත්‍රිකාර-පරිගොයයෙනි (=පසය රෝ කොට තබා ගැන්ම වැළැදිමෙහි) යෙදී වෙයෙන් ද, ප්‍රමුණගෞහාතම කෙනෙම මේ ආදි වූ හෝ මේ බඳ වූ සහන්ත්‍රිකාර පරිගොයයෙන් (=පසය රෝ කොට තබා ගැන්ම වැළැදිමෙන්) වැළැක්සේයි” සි, මහඟන්, මේසේ හෝ කරාගතයන්ගේ ගුණ සියන පුහුදුන් තෙනෙම සියන්නේ ය.

18. “යම සේ සමහර පින්වන් මහඟබලුණෙන් කිහිපත් සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැවුම් ගැපුම් වැපුම්, කටසමජ්‍ය, (=නාවන් සම්භාෂයක් එක් වැ රෙසභාෂය, ඉදිරියෙහි දක්වන තුවුම්), ආබ්ධාන (මහජාරත රාමායණ්ඩ කළා ක්මි හෝ ඇසීම්), පාණ්ඩ්‍යවර (=අනින් ලොජාගෙර ගැසීම් හෝ අන්තල ගැසීම්), වේත්‍යාල (=ලිලුව, තාලම්පර ගැසීම් හෝ මතුර, දිරා, මලුසිරුරු, නැගිමුවීම්), කුම්ඩ්‍යන (සිඩුරස බෙර වැසීම්), ගොෂකක (රෘයබලිකරණය ගෙවත් රුගමඩලෙනි දී දේවතාවනට සේක්‍රුටිජයෙන් නාන්දීඩිත ගායනය නොගෙන් ප්‍රතිභානවිනු කිරීම්), සණදෙදුවුන් කෙළුය (හෝ අයෙළාඩ් සුඩාව), උණුගේ බිසෙඩා ගෙන කාරෙන සුඩාව, අයෙඩාවනය (=මලුවුන්ගේ ඇට පුවද කටව, තබා නකන්හෙමමෙහි එ විට, සිට උන්සට කාර්ම්), ආස් සුද (අශ්‍යන් පිට නාය සුද කැරුම්), අස සුද (=අසුන් කාය සුද කැරුම්) ඇස්පෙරාර, අස්පෙරාර, මිශ්‍රපෙරාර, තොන්පෙරාර, එල්පෙරාර, බැලෙට්-පෙරාර, කුකුල්පෙරාර, ව්‍යුපෙරාර, පොලුරුහරණ, මිශ්‍රපුද, මැල්ලපෙරාර, සුද පවත්නා කුන් දක්නට යැම, බලසෙන් ගණිත කුන් දක්නට යැම, බලයෙන් දෙනා නැහැට යැම, ඇස්සානි අස්සානිඇ බලඇනි දක්නට යැම යන විශ්‍රාද්ධ්‍යනෙහි යෙදී වෙයෙන් ද, මහඟගෞහාත්‍රිම් තෙනෙම මේ ආදි වූ ගෝ මේ බඳ වූ විශ්‍රාද්ධ්‍යනෙහි වැළැක්සේයි” සි, මහඟන්, මේසේ හෝ කරාගතයන්ගේ ගුණ සියන පුහුදුන් කෙනෙ කියන්නේ ය.

19. “යට, වා පනෙකේ ගොනෙනා සමණබාහුම්තා සඳාදෙදයානී ගොජනානී ඇක්ක්නේ නි තෙ එවරුපා ජ්‍යෙෂ්ඨපාද්‍යවානානුගෙයායා අනුපුත්‍යනා මිහරනනි - සෙයනවිදාං අවසිරදා දැසරදා ආකාසං පරිහාරපරදා සනනිකං බලිකං සටිකං සලුකහන් අකඩං පඩිගලිරදා ව්‍යිකිකං මොකඩිකං විවිජුලිකං පත්‍රකාලුකං රථකං බිතුකං අකඩරිකං මෙනෙසිකං යථාවත්‍රං. ඉති වා, ඉතිඑච්ඡා ජ්‍යෙෂ්ඨපාද්‍යවානානුගෙයායා පරිවිරෝධා සමගෙනා ගොතුමෙම්”නි. ඉති වා හි හිකඩවේ පුදුරෝධා තථාගතස්ස වණණං වදුමාගෙනා වෙදුදයා.

20. “යට, වා පනෙකේ ගොනෙනා සමණබාහුම්තා සඳාදෙදයානී ගොජනානී ඇක්ක්නේ නි තෙ එවරුපා උව්‍යාසයනමහාසයනා අනුපුත්‍යනා මිහරනනි. සෙයනවිදාං ආසන්දී පලුලිකං ගොඩකං විතුකං පටිකං පටිලිකං ඇලුකං මිකානිකං රඳුලෙමාමිං එකනුකලුමිං කටයිස්සං ගොඟස්සං කුතුහාකං හන්තුවරං අස්සුන්තරං රථන්තරං අර්තනපවෙණිං කාදූලිමිගපවරපවත්තරණං සරුතකරවත්දං. උහෙකාලුහිතකුපබානං. ඉති වා, ඉතිඑච්ඡා උව්‍යාසයනමහාසයනා පරිවිරෝධා සමගෙනා ගොතුමෙම්”නි. ඉති වා හි හිකඩවේ පුදුරෝධා තථාගතස්ස වණණං වදුමාගෙනා වෙදුදයා.

21. “යට, වා පනෙකේ ගොනෙනා සමණබාහුම්තා සඳාදෙදයානී ගොජනානී ඇක්ක්නේ නි තෙ එවරුපා මෙන්නිනවිජුසනවියානානුගෙයායා අනුපුත්‍යනා මිහරනනි - සෙයනවිදාං උව්‍යාදනං පරිමදුනං තහාරනං සම්බන්ධං ආදුසං අක්ක්නං මාලාවිලෙපනං මුබවුණුණකං මුබලෙපනං හන්තුබනිං සිඛාබනිං දැන්කිං නාංකිකං අකිං ජනනං විතුෂුපාහනං උණකීසං මණිං වාලුලිජනිං ඔදානානී වන්නානී දිකුදයානි. ඉති වා, ඉතිඑච්ඡා මෙන්නිනවිජුසනවියා පරිවිරෝධා සමගෙනා ගොතුමෙම්”නි. ඉති වා හි හිකඩවේ පුදුරෝධා තථාගතස්ස වණණං වදුමාගෙනා වෙදුදයා.

19. “යම සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ (අනුත්) සැදුහැයන් දුන් බොජ්න් වලද, අටපාකෙකුය, දකපාකෙකුය, අහස්දුකෙකුය, මූහුපුරුජ්නම, සනයිකාත්‍රීඩ්ව, දුංගෙකුය, කල්ලියපුම, ලභයකු කෙකුය, ගුලුගෙකුය, කොළඹකාලා පිසීම, කෙකු නගුලින් සෑම, කරණම්පාභුම, කන්නංගුරුව, කෙකුය, කොළ කුලියන් වැලි ආදිය මැසුම, කුඩා රිය පැදැවීම, කුඩා දුනුයන් රිදුම, ඇක්කිරී කෙකුය, සිතු දා කිම, පිකලායා-භූකරණය යන ආදි වූ හෝ මේ බදු වූ, පමාවට කරණු වූ දුනුයන් ගෙදී වෙයෙන් ද, මහණගායුප්‍රම තෙමේ එසේ පමාවට කරණු වූ ස්ථ-කෙකුවලා ගෙදීමෙන් වැලුක්සේන් ය” හි, මහණනි, මේ පරිද්දෙන් හෝ තථායකයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

20. “යම සේ වනානි සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයන් දුන් බොජ්න් වලද, දික්සුගාලා, පුමු ය, පලායය, මහකාඩුපලාය ය, වියමනින් පිසිනුරු කළ එල්ලෙළාම ඇක්කිරීය, එල්ලෙළාමුව, පුද්ගාසිරීය, යන මල් යෙදු එල්ලෙළාම්ඇක්කිරීය, තිලිය (පුපුන් මෙය්තය), සිංහදීරුපවලින් පිසිනුරු කළ එල්ලෙළාම ඇක්කිරීය, දෙ පැත්තේ ම ලෙළාම ඇක්කිරී එල්ලෙළාමුව, ඇක්කිරීය, එක් පැත්තේ ම ලෙළාම ඇක්කිරීය, රන්කපුකම කොට තැනු පසනුරුණ, කොශයෙහි තුළින් එසු පසනුරුණ, සොගලාසක් තිළියනට සිටි නටත්තාට තරම දිග පුපුල ඇක්කිරී එල්ලෙළාමුව, ඇක්කිරීය, ඇක්න් පිටි එලන ඇක්කිරීය, අසුන් පිටි එලන ඇක්කිරීය, පියවලා එලන ඇක්කිරීය, ඇදට සරි ලන සේ අදුන්දිවියම්න් මයා කළ පසනුරුණ, ඉස්දේරු පාමුලා රතුකෙටුවට තබා ඇක්කිරී රතුලුවිම්යන් සහිත මහග යන යන ආදි වූ හෝ මේ බදු වූ උස්සන් මහයන් පරිහරණය කැරුමෙහි ගෙදී වෙයෙදී, මහණගායුප්‍රම තෙමේ මේ ආදි වූ හෝ මේ බදු වූ උස්සන් මහයන්න් වැලුක්සේන් ය” හි, මහණනි, මේ සේ හෝ තථායකයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

21. “යම සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයන් දුන් බොජ්න් වලද පුවදපූජායන් ඇග ඉලිම, අඩ රා ආදියේ මනා හටතන් යන්වනු පිසිය ගේල් ය, මැසීම, පුවද දියෙන් නැවීම, උරසිස් ඇඳිය මස වැඩෙනුවට මූහුරින් තැලීම, කුකිපතින් මූහුණ බැලීම, ඇග ඔප ගන්වනුවට අදුන් ගාම, මල් පැලැදීම යා විලෙවින් දැරීම, මූවපූජා මුවටෙලුවින් දැරීම, සයේනාහරණ දැරීම, සිංහ කුවිමිතිය බැඳීම, පිසිනුරු සැරයට දැරීම, පිසිනුරු බෙහෙන් කළ දැරීම, කඩු දැරීම, පිසිනුරු කුඩා දැරීම, පිසිනුරු රාවන් දැරීම, නාලන්පට බැඳීම, සිංමිණ් රැඳීම, පිසිනුරු සෙමෙර වැලිපිදුනා දැරීම, දික් අවපු ඇක්කි පුද් රේදි හැඳීම යන ඇද ඇග උනු තැන් පියවීමටත් ඇග සැරසිමටත් කරණු වන දා පරිහෙය කිරීමෙහි ගෙදී වෙයෙන් ද, මහණගායුප්‍රම තෙමේ එබදු දා පරිහෙය කැරුමෙන් වැලුක්සේන් ය” හි, මහණනි, මේ සේ හෝ තථා-ගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

22. “යටු, වෑ, පනෙකේ ගොනෙනු, සමණඩුහුමණු, සඳහාදෙදයානි ගොරනානි ඇඟ්ඡල්නී, නෙ එවරුපා. තීරවෝනාකරු අනුපුත්තා, විගරන්ති. ගෙයසලිදා: රාජකාරී. මෙවරකාරී. මහමනාකරී. සෙනාකරී. හයකරී. පුද්‍යිකරී. අන්‍යාකරී. රාජකාරී. වැනිකරී. සයනාකරී. මාලාකරී. ගකිනාකරී. කුළුන්කරී. යානාකරී. ගාමකරී. තිශමසකරී. නාගරකරී. ජනපදාකරී. ඉන්ඩි-කරී¹. සුරකරී. විසිබඳකරී. කුම්ඩින්හකරී. පුබිපෙන්හකරී. නානානාකරී. ලොකභ්‍යාධිකා. සමූද්‍රකභ්‍යාධිකා. ඉන්හව්‍යාධිකරී. ඉන්හව්‍යාධිකා. නානානාකරී. නිරවෝනාකරී. පරවිරෝනාකරී. සමණු, ගොන්මො”නී. ඉන් වෑ, ඉන් වෑ, සි හිකඩ්වෙ පුද්‍රුජ්‍යනෙ, තරාගත්සා වණණ. වදුම්නෙ, වදෙදයය.

23. “යටු, වෑ, පනෙකේ ගොනෙනු, සමණඩුහුමණු, සඳහාදෙදයානි ගොරනානි ඇඟ්ඡල්නී, නෙ එවරුපා. වියායානිකාකරී. අනුපුත්තා, විගරන්ති. ගෙයසලිදා: නා සං ඉම. බිමටටිනය. ආරානාසි. අභ්‍ය ඉම. බිමටටිනය. ආරානාම්. කිං සං. ඉම. ඉම. බිමටටිනය. ආරානිසුසි? මිවෝපරිපනෙනා, හමසි, අභ්‍යමයි සම්ම, පටිපෙනනා. සහිතා මේ, අභ්‍යනිතා කේ. පුරේ වවතීය. පටෝ, අවට්. පටෝ, වවතීය. පුරේ අවට්. ආවිණණ්². නෙ විපරාවත්තා. ආරාපිගෙනා, නෙ වාදේ, නියායිගෙනා, හමසි. වර වාදුපාම්භ්‍යාධිය. නිගඩ-යේෂි වෑ, සට්ට පෙනාසි’නී. ඉන් වෑ, ඉන්ටටිටරුපාය රියායිකාකරී. පරවිරෝනා, සමණු, ගොන්මො”නී. ඉන් වෑ, සි හිකඩ්වෙ පුද්‍රුජ්‍යනෙ, තරාගත්සා වණණ. වදුම්නෙ, වදෙදයය.

24. “යටු, වෑ, පනෙකේ ගොනෙනු, සමණඩුහුමණු, සඳහාදෙදයානි ගොරනානි ඇඟ්ඡල්නී, නෙ එවරුපා. දුනෙයාපහිණිණයමනානුගොයා. අනු-පුත්තා, විගරන්ති. ගෙයසලිදා: රක්කුදා. රාජමහාමනානා. බහුනිසානා බුජම්හුනා. යහපත්‍යානිකානා. කුම්රානා. ‘ඉඩ යටෝ. අමුනාගවෝ. ඉදා හර. අමුලු ඉදා. ආහර්’නී. ඉන් වෑ, ඉන්ටටිටරුපා. දුනෙයාපහිණයමනානුගොයා. පරවිරෝනා, සමණු, ගොන්මො”නී. ඉන් වෑ, සි හිකඩ්වෙ පුද්‍රුජ්‍යනෙ, තරා-ගත්සා වණණ. වදුම්නෙ, වදෙදයය.

25. “යටු, වෑ, පනෙකේ ගොනෙනු, සමණඩුහුමණු, සඳහාදෙදයානි ගොරනානි ඇඟ්ඡල්නී, නෙ කුළුකාව ව ගොනානි ලුරකාව ව ගෙම්හානිකාව ව තිපෙසිකාව, ව ලාහෙන ලාහා තීරිකිඩිනාරෝ. ඉන් වෑ, ඉන්ටටිටරුපා කුඩානුලුරනා, පරවිරෝනා, සමණු, ගොන්මො”නී. ඉන් වෑ, සි හිකඩ්වෙ පුද්‍රුජ්‍යනෙ, තරා-ගත්සා වණණ. වදුම්නෙ, වදෙදයය.

මජ්ඩ්විඩ්ලා. නිවිත්.

1. ඉඩ් කරා. පුරිස කරා, මිරය..

2. අඩවිණ්න., මජය..

22. “යම සේ සමහර පින්වත් මහණබලුණෝ (අනුත්) යැදුහෙන් දුන් බොප්පුන් වලද, රාජකාරී, වෛශ්‍රකාරී, මහාමාත්‍යකාරී, සේතුකාරී, යයකාරී, පුද්ධබිකාරී, අභ්‍යාරකාරී, පානකාරී, ව්‍යුත්තුකාරී, යයනකාරී, ම්‍යුජකාරී, ගන්බිකාරී, දැනිකාරී, යානකාරී, ප්‍රමුජකාරී, නිගමකාරී, තායරකාරී, ජනපදකාරී, ස්ථිකාරී, ඉරකාරී, මිවිකාරී, කුමුණස්ථානකාරී, පුෂ්‍රී ප්‍රෙකිකාරී, තානාතිකකාරී, ලේඛකාබ්‍යංඡිකාරී, කාරී, සම්ඩාජ්‍යංඡිකාරී, ඉංජිනේවරකාරී, යන මේ කි හෝ අන් මේ බඳ වූ නිරූපිතිකකාරීවල ගෙදී වෙශයන් ද, මහණ ගොපුම් තෙමෙන් මේ ඇදී හෝ මේබඳ කාලුවාන් වැළැක්සේ යැයි මහණන්, මෙසේ හෝ තථාගතියන්ගේ ඉන් කියන පුහුදුන් තෙමෙන් කියන්නේ ය.

23. “යම සේ ආත්‍යම පින්වත් මහණබලුණෝ අනුත් යැදුහෙන් දුන් බොප්පුන් වලද, ‘තෙව් මේ දහම්විනය තන් දන්නෙයි. මම ම මේ දහම් විනාය දනිමි. ‘මම දහම්විනය කිම්’ හි හෝ දනිහි ද? හෝ වරදව, පිශ්චපන්තෙනැයි ය. මම මැකැට්තින් පිශ්චපන්තෙනෑම් චටම්. ම, බස කරුණු සාකින ය. තා බස කරුණු රහිත ය. හෝ පළමුවෙන් කියා පුන්ත පසු වෑ, කියෙයි ය. පසු වෑ කියා පුන්ත පළමුවෙන් කියෙයි ය. තා කළක් ම පුහුණු කළ දැය මතෙන් එක වටනායන් ම පෙරම් හියෙ ය. මා විසින් තට දෙය තැකීන. ම, විසින් නියන්තා, උදෑදෙනි. ම, තාද දෙපින් මිදෙන්නට හැකිරෙව (=ඒ ඒ තැක ගොස් උගුනුව). හැක්සෙකි නම් එය වියදව් යන ආදින් මේ බඳ වූ උනුන් බැණ දෙඩි, ගැනුමිනි ගෙදෙන් ද, මහණගොපුම් තෙමෙන් මේ බඳ වූ බැජුමෙන් දෙඩිමෙන් වැළැක්සේ යැ” හි කිය, හෝ, මහණන්, තථාගතියන්ගේ ඉන් කියන පුහුදුන් තෙමෙන් කියන්නේ ය.

24. “යම සේ ආත්‍යම පින්වත් මහණබලුණෝ අනුත් යැදුහෙන් දුන් බොප්පුන් වලද, ‘මෙකි යන්නෑ, අසේ තැනට එන්නෑ. මෙක ගෙනෑ, යන්නෑ. අමයේ තැනට මෙය ගෙනෙන්නෑ හි (කළ නියෙය පිශ්චගෙන) රජුන් හෝ, රජමහම්බියන් හෝ, සැහුරයන් හෝ, වුජමණ-යන්ගේ, ගාහරතියන්ගේ, රජකුමරුවන්ගේ මේ බඳ වූ දැනම්හෙ-වරෙනි, පණ්ඩිව ගෙනෑ, යාමෙනි ගෙදී වෙශයන් ද, මහණගොපුම් තෙමෙන් මේ බඳ දැයන් වැළැක්සේ යැ” හි, මහණන්, මේ සේ හෝ තථාගතියන්ගේ ඉන් කියන පුහුදුන් තෙමෙන් කියන්නේ ය.

25. “යම සේ වතානි සමහර පින්වත් මහණබලුණෝ අනුත් යැදුහෙන් දුන් බොප්පුන් වලද, කුඩකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභ සන්කාර කකා අනුත් සින් ඇදෙන සේ වූ ව්‍යු බස් දෙඩිමෙන්නෝ වෙත් ද, සිවුදාය උජුනු යදාය කකින් හෝ බයින් ඇග්‍රිම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභප්‍රස්ඨායන් අනුත් ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයන් උජුය සොයන්නෝ වෙත් ද, මහණගොපුම් තෙමෙන් මේ කි හෝ මේ බඳ වූ හෝ කුඩන්ලපනවලින් වැළැක්සේ යැ” හි මහණන්, මේ සේ හෝ තථාගතියන්ගේ ඉන් කියන පුහුදුන් තෙමෙන් කියන්නේ ය.

මජ්‍යමිසිලය ගිමි.

26. “යට්ටා වා පැනකෙක හොඳනෙකා සමණුළුහම්ත්‍රා සඳහා තද්‍යයානී ගොජනානී ඇඟ්ඡල්නී, ගෙ එවරුපාය නීරවත්, නාවියෝග මිවත්, රේවන ජීවිතා කශයෙනෙහි - සෙයෙහිදීදා: අවිභා නීමිනානා උපාධා පුපින් ලක්ඛිත්තා මියින්වින්නා. අයින්හාම් දැකිලෙහාම් යුතුයන්හාම්. ක්‍රිංචින්හාම් සහැලුපෙනාම්. සහිතෙනාම්. තෙලුගෙනාම්. වුබනෙනාම්. ගෙඹෙනාම්. අවිභා මූළුවිජ්, බන්තාවිජ්, සිවවිජ්, ඇත්තිවිජ්, ඇඟ්ඡල්නී, පිව්විජ්, මියින්විජ්, ප්‍රායසවිජ්, ප්‍රකාරිජ්, නීරවත්, නාවියෝග මිවත්, රේවන, පරිවිරතෙනා සමණ්තා ගොඳමේ”නී. ඉන් වා හි සික්කිවෙ පුදුරුජනා තථ්‍යතායා වන්තා. වදුම්නො, වැදුයා.

27. “යට්ටා වා පැනකෙක හොඳනෙකා සමණුළුහම්ත්‍රා සඳහා තද්‍යයානී ගොජනානී ඇඟ්ඡල්නී, ගෙ එවරුපාය නීරවත්, නාවියෝග මිවත්, රේවන ජීවිතා කශයෙනෙහි - සෙයෙහිදීදා: මැණ්ඩුලක්ඩිත්තා දැකිලුක්ඩිත්තා වන්ඩුලක්ඩිත්තා අසිලක්ඩිත්තා. උපුලක්ඩිත්තා. බිනුලක්ඩිත්තා. ඇඩුලක්ඩිත්තා. ඉන්ඩුලක්ඩිත්තා. පුරිසුලක්ඩිත්තා. කුම්රලක්ඩිත්තා. කුම්ඩිලක්ඩිත්තා. දැයුලක්ඩිත්තා. දැසිලක්ඩිත්තා. ගැනුලක්ඩිත්තා. අජුලක්ඩිත්තා. මැණ්ඩුවලක්ඩිත්තා. ව්‍යවක්‍රාලක්ඩිත්තා. ගොඩා - ලක්ඩිත්තා. කිණුඩිකාලක්ඩිත්තා. ක්විට්ප්‍රාලක්ඩිත්තා. මිගුලක්ඩිත්තා. ඉන් වා, ඉන් - එවරුපාය නීරවත්, නාවියෝග මිවත්, රේවන, සමණ්තා ගොඳමේ”නී. ඉන් වා හි සික්කිවෙ පුදුරුජනා තථ්‍යතායා වන්තා. වදුම්නො, වැදුයා.

28. “යට්ටා වා පැනකෙක හොඳනෙකා සමණුළුහම්ත්‍රා සඳහා තද්‍යයානී ගොජනානී ඇඟ්ඡල්නී, ගෙ එවරුපාය නීරවත්, නාවියෝග මිවත්, රේවන ජීවිතා කශයෙනෙහි - සෙයෙහිදීදා: ‘රක්කදේදා නියෝගනා හටිසානී. රක්කදේදා අඩියානා හටිසානී. අභින්‍යතරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී. බාහිරානා රක්කදේදා අපයානා හටිසානී. බාහිරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී. අභින්‍යතරානා රක්කදේදා අපයානා හටිසානී. අභින්‍යතරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී. බාහිරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී. බාහිරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී. බාහිරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී. අභින්‍යතරානා රක්කදේදා උපයානා හටිසානී’. ඉන් ඉමසා ජේයා හටිසානී. ඉමසා රජාජේයා හටිසානී. ඉන් වා, ඉන් - එවරුපාය නීරවත්, නාවියෝග මිවත්, රේවන, පරිවිරතෙනා සමණ්තා ගොඳමේ”නී. ඉන් වා හි සික්කිවෙ පුදුරුජනා තථ්‍යතායා වන්තා. වදුම්නො, වැදුයා.

26. “යම්ගේ වනාහි ඇතැම් පිත්වන් මහණ බමුණෙස් (අනුත්) සැදුහැයෙන් දුන් බොජ්න් වලදී, අංගයාසුය, තිමිනුය ආසුය, උත්පාත්‍රාලක්ෂණය, ස්වජනුයාසුය, පුරුහුලස්සණයාසුය, මූශකවලීනා විදුව, අය්තිත්සෑමය, දර්මිත්සෑමය, තුෂ්ඨත්සෑමය, කණත්සෑමය, තැඹුලත්සෑමය, සර්ප්‍රිත්සෑමය, ගෙත්ලත්සෑමය, ඉඩත්සෑමය, ලෝහිත්සෑමය, අංගවිදුව, වාස්තුවිදුව, ස්ථානුවිදුව, සිවතිදුව, ගුත්තිදුව, භුරිතිදුව, අනිතිදුව, විහිතිදුව, වෘශ්විකවිදුව, මූශකවිදුව, පායසවිදුව, පක්ච්චානය, ගරපරිනාජය, මූගරස්සය යන මේ කී හෝ මෙබදු තිරශ්විනාවිදුයෙන් මිථ්‍යාලීවයෙන් දිවි පවත්වන්ද, මහණයාපුම් කෙමෙම් වනාහි මෙබදු තිරශ්විනා විදුයෙන් මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමෙම් කියන්නේ ය.

27. “යම්ගේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෙස් (අනුත්) සැදුහැයෙන් දුන් බොජ්න් වලදී, මිණිලකුණු ය, දැඩිලකුණු ය, වත්ලකුණු ය, කඩුලකුණු ය, රෝලකුණු ය, දුනුලකුණු ය, අවිලකුණු ය, ඉතිරිලකුණු ය, පුරියලකුණු ය, කුමරලකුණු ය, කුමරිලකුණු ය, දස්ලකුණු ය, දුසිලකුණු ය, ඇත්ලකුණු ය, අස්ලකුණු ය, මිපුලකුණු ය, වහප්ලකුණු ය, ගොත්ලකුණු ය, එතිලකුණු ය, බැටෙලකුණු ය, කුකුල්ලකුණු ය, වටුලකුණු ය, ගොයිලකුණු ය, කැණිලකුණු ය, කපුවිලකුණු ය, මුවලකුණු ය යන ආදි වූ මේ බදු තිරශ්විනා විදුයෙන් මේ බදු වූ මිථ්‍යා ආලීවයෙන් දිවි පවත්වන්ද, මහණයාපුම් කෙමෙම් වනාහි මේ ආදි වූ හෝ මෙබදු වූ මිථ්‍යා ආලීවයෙන් වැළැක්සේ ය” සි මහණනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමෙම් කියන්නේ ය.

28. “යම්ගේ වනාහි ඇතැම් පිත්වන් මහණබමුණෙස් (අනුත්) සැදුහැයෙන් දුන් බොජ්න් වලදී, ‘අසේ දිනා (අසේ නැකැයින්) අසේ රජ්න්ගේ සිය තුවරින් (පුද සඳහා) තික්මීම වන්නේ ය. අසේ නැකැයින් පෙරලා සිය තුවරට රම වන්නේ ය. අසේ නැකැයින් රට ඇතුළත වූ රජ්න්ගේ පිටත සිරින සතුරුරජ්න් හුවටට යැම වන්නේ ය. (අසේ නැකැයින්) පිටත සිරින සතුරුරජ්න්ගේ ඉවත් වැ යැම වන්නේ ය. (අසේ නැකැයින්) පිටත සිරින සතුරුරජ්න්ගේ රට ඇතුළත සිරින රජ්න් කර, ප්‍රමිණීම වන්නේ ය. (අසේ නැකැයින්) ඇතුළත සිරින රජ්න්ගේ ඉවත් වැ යැම වන්නේ ය. රට ඇතුළත සිරින රජ්නට ජය වන්නේ ය. පිටත සිරින සතුරුරජ්නට පරාජය වන්නේ ය. (අසේ නැකැයින්) පිටත සිරින සතුරුරජ්නට ජය වන්නේ ය. රට ඇතුළත සිරින රජ්නට පරාජය වන්නේ ය, සි මෙසේ ‘මම්පුට ජය වන්නේ ය. මේ,පුට පරාජය වන්නේ ය’ සි කියමින් මේ බදු වූ තිරශ්විනා විදුයෙන් මෙබදු වූ මිථ්‍යාලීවිකායෙන් දිවි පවත්වන්ද, ගුම්ණයෙන්ම කෙමෙ මේ හෝ මෙබදු වූ මිථ්‍යාලීවිකායෙන් වැළැක්සේ ය” සි මෙසේ හෝ මහණනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් කෙමෙම් කියන්නේ ය.

29. “යට, වා රැනුකෙ හොනේතා සමණඩාහුණු සඳහාදෙයානි
සොජනානි ඇුක්කීනි, ගෙ එවරුපාය තිරවත්,නැවියාය මිවත්,ඒවෙන
ඒවික්. කපෙනත්—සෙයක්දිදා: වන්දුයාගෙ, හටිස්සනි, පුරියායාගෙ,
හටිස්සනි, නකඩ්නකයාගෙ,ගෙ, හටිස්සනි, වන්දීමුපුරියානා. පරෝගමනා. හටිස්සනි,
වන්දීමුපුරියානා. උපෝගමනා. හටිස්සනි, නකඩ්නකයානා. පරෝගමනා. හටිස්සනි,
නකඩ්නකයානා. උපෝගමනා. හටිස්සනි, උකකාපාගෙ, හටිස්සනි, දිසාබාගෙ,
හටිස්සනි, ගුම්චාලා, හටිස්සනි, දෙවඩුනුනි හටිස්සනි, වන්දීමුපුරියා-
නකඩ්නකයානා. උයාමනා. සංකිලේසං වෛද්‍යනා. හටිස්සනි. එව-
විරාගෙ, වන්දුයාගෙ, හටිස්සනි, එව-විරාගෙ, පුරියායාගෙ, හටිස්සනි,
එව-විපාගෙ, නකඩ්නකයාගෙ, හටිස්සනි, එව-විරාගෙ. වන්දීමුපුරියානා.
පරෝගමනා. හටිස්සනි, එව-විරාගෙ. වන්දීමුපුරියානා. උපෝගමනා. හටිස්සනි,
එව-විපාගෙ, නකඩ්නකයානා. පරෝගමනා. හටිස්සනි, එව-විරාගෙ. නකඩ්නකයානා.
උපෝගමනා. හටිස්සනි, එව-විරාගෙ, උකකාපාගෙ, හටිස්සනි, එව-
විරාගෙ, දිසාබාගෙ, හටිස්සනි, එව-විරාගෙ, ගුම්චාලා, හටිස්සනි, එව-
විරාගෙ, දෙවඩුනුනි හටිස්සනි, එව-විරාගෙ. වන්දීමුපුරියානකඩ්නකයානා.
උයාමනා. සංකිලේසං වෛද්‍යනා. හටිස්සනි. ඉත් වා ඉත්තිඕ-
රුපාය තිරවත්,නැවියාය මිවත්,ඒවා පරිවිරෙනා, සමණා ගොනමො, ‘ති..’
ඉත් වා, ඒ සිකඩුවේ පුපුරුණෙනා, කුලුගෙසා වනෙනු. වදාමාගෙනා වදෙයා.

30. “යාට්, වා රැනෙකේ තොගෙනු, සමණුවාගම්තා සඳාදෙදයාති තොගෙනුනි ඩූජ්ඩේනි, තේ එවරුරාය තීරවල්, ක්විජ්ඩාය මිවල්, පිවෙන ඒවිකම්. කෙපෙහෙති—සේයටිද්දා: සුබුවසිකා හටිසුසනි, දුබුවසිකා, හටිසුසනි, සුඩිකඩා. හටිසුසනි, දුබුසිකඩා. හටිසුසනි, බෙම්. හටිසුසනි, හයා. හටිසුසනි, රේගො හටිසුසනි, ආරෝග්‍ය හටිසුසනි, මුද්‍ර, යන්නා සංඛ්‍යාතා. කාවෙයාය. ලොකායති. ඉන් වා ඉන්එච්චරුරාය තීරවල්, ක්විජ්ඩාය මිවල්-ඡේවා, පරිවිරත්තා, සම්ත්‍රා ඕගාත්‍රමේ, ‘නි.’” ඉන් වා හි නිකඩලේ පුද්ගල්තානා, තාරාගරහසු ව්‍යුත්‍රා. වද්‍යමාත්තනා, වැදදයා.

31. “යා! වා පත්‍රෙකු නොනෙකු, සමණඩාහුලුනා සඳුදෙදසා,නි
හොරනා,නි ඇස්සේනී, තෙ එටරුපාය තිරවත්,නවිරෝ,ය මිවත්,ලේවන
ඒවිකං කැපෙනායි—සෙසයාපිද්ධා: අ,වා,යනා විවාහනා ස.වදනා ටිවදනා,
සඩිකිරණ. විකිරණ. පුහුගකරණ. දුහුගකරණ. විරුද්ධිගහුකරණ.
ඒවතා,නිස්සුමෙනා¹ හඩුසංගතිනා. ගස්සා,නිරපෙනා,නිහුරපෙනා,නි කණ්ඩාරපෙනා,නි
අදාශපස්සා. කුම්ඛිකපස්සා. දෙවපස්සා. අදාශවුපට්ටිනා,නි. මහඹුපට්ටිනා,නි.
අඩුභුරුලානා. සිරිවහානා.: ඉන් වා ඉන්එටරුපාය තිරවත්,නවිරෝ,ය
මිවත්,ලේව, පටිචිරනා, සම්බන්ධ ගොඩමේ,‘නි.’” ඉන් වා සි හිස්සිවේ
පුද්ගලෙනා, තාරුගත්තා වණණ. වදාම්ලානා, වෙදයා.

1. සිංහලධීනා. බහුල

30. “யാമിനെ ആക്കുമി പിംവും മിക്കവാളുണ്ടോ അബ്ദി സിദ്ധയെൻഡ് ദ്വന്ദ്വ ബോപ്പന് ലഭ്യ, ‘മേ കാലിന്റെ വിഷ ലഭ്യനോ യ. മേരുമലയെന്തി നീയി. ലഭ്യനോ യ. മേരുമലയെന്തി രവി സ്ഥാപിക്കു ലഭ്യനോ യ. മേരുമലയെന്തി രവി ദ്രശ്യിക്കു ലഭ്യനോ യ. മേരുമലയെന്തി രവി രിവിട്ടർ, നീയി ലഭ്യനോ യ. മേ ചാലിന്റെ രവി രിവിട്ടർ ആക്കി ലഭ്യനോ യ. മേ കലാ, രേഖ ലഭ്യനോ യ. മേ കലാ, രേഖ ദ്രാ, ലഭ്യനോ യ’ ദി റല്ല, പല ക്രിമി ദ, മുറാവ് (അക്കിലൈ പ്രവർത്തകി സംശയ കാബി, കിഞ്ചിത്) ദ, ഗണനാവി (ആക ദേഹ യഹി ആദിന് ദിവാരം കുറിയെന്തിനോ കിഞ്ചിത്) ദ, സംഖ്യാത്വാവി (ഒന്നു ഗണനാവി) ദ, കാവശ ആസ്ത്രാധികാരി, ലൈക്കാ-യഹി ആസ്ത്രാധികാരി യഹി മേബ്ലു വി നിരങ്ങിയെൻഡ്, തിലും, ആത്മവിന്ദനോ ദിപ്പ പാഠ്വും ദ, മിക്കണ്ണാഗ്രാമി തേമലി മേ കേവേ അനോ മേബ്ലു വി നിരങ്ങിയെൻഡ് തിലും, ആത്മവിന്ദനോ വിലും, ആത്മവിന്ദനോ വിലും, കേവേ കുറഞ്ഞു, കുറഞ്ഞു, ഗണ കുറിയെൻഡേ ഗണ കുറിയെൻഡേ.

31. “யමියේ වනාකී අතුරුම් පින්වන් මහඟබමුණෝ අනුත් සයදුනුයෙන් දුන් බොපුත්ත් වලුද, ආචාර සඳහා, තක්ස් කිම, මිට්ස සඳහා, නක්ස් කිම, වෙන් වූ අඩු සැමියන් සමග වන්නට නක්ස් කිම, අඩු සැමියන් වෙන් වන්නට නක්ස් කිම, දුන් ජය යිය කිරීමට නක්ස් කිම, විදුල් ජයට පෙළුම්පත දීමට නක්ස් කිම, සෞඛ්‍යය ඇත්ති කරනුවට යන්තු මත්ත්‍රාදය කැරු දීම, බිම් රාජ්‍ය කිරීම් ආද තීමුක බට ඇත්ති කරන යන්තු මත්ත්‍රාදය කැරු දීම, තුළෙසන්නට යන දෑරු ගති රෙකෙන්නට පිළිගැමී කිරීම, මත්ත්‍රාද චලයෙන් ද්‍රව්‍ය බැඳීම, මත්ත්‍රාදයෙන් හඳු තද කිරීම, අන් රෙයෙලෙන්නට මතුරු දැඩීම, කන් අදුල් වැටෙනුවට මතුරු දැඩීම, කැඩිපෙනෙහි දෙවනාවෙයු කරවා, ප්‍රශ්න ඇයීම (අජනුම් බැලීම), කුම්රියය-කට දෙවනාවෙයු කරවා, ප්‍රශ්න ඇයීම (කුම්රියක ලට, පෙන කියාමීම), රේඛිකා පිළිස හිරු වැදීම හා පිදීම, මහඟමු පිදීම, මතුරු දර, මුවින් ගිනි රල් රිකුදුවීම, මතුරු දර, පිරි කෙක කැඳුවීම යන මෙබඳ වූ තීරුග්-වින විදුලායෙන් තිරුහුවීයෙන් දිව පෙන්වන් ද, මහඟ ගොපුම් කෙමේ මේ ගේ මෙබඳ අන් ව තීරුග්වින විදුලායෙන් තිරුහුවීයෙන් වලුක්සේ යා”යි, මෙසේ හෝ මහඟන්ති, තාරුගතයන්ගේ ගුණ කියන ප්‍රජාදුන් තෙවම් තියන්නේ සි.

32. “යථා, වා, පගනකේ හොතොතා, සමණබාහුමූලණා සඳහාදෙදයා; නිහොත්තාත් තුෂ්ඨත්තාත්, තෙ එටරුපාය තිරව්තාතිව්තාත් මිව්තාතේට්තාත් ජීවෙන ජීවිකං කැපයන්තා—සෙයන්මිදී: සහන්තිකමම්. පන්තිකමම්. ඩුරිකමම්.¹ වස්සකමම්. වෛ, ස්‍යාකමම්. වන්ඩුකමම්. වන්ඩුපරිකමම්. වන්ඩුපරිකිරණා. ඇවමත්. නහාපනා ජ්‍යෙෂ්ඨතා. වමතා. විගරවනා. උද්‍යුතිරෝගවනා. අධ්‍යාපිගරවනා. සිසුවිගරවනා. කණ්ඩාන්තිලා. තෙතෙනාත්පාතා. නාභ්‍යකමම්. අක්ෂත්තා. පවතින්ත්තා. සාලාක්කිය. සලුලකන්තිය. දුරකත්තිකිව්තා, මූලගෙසජ්තාත්තා. අනුපාදන්තා. ඔස්සින්. පරිමා, ගෙකා. ඉත්තා වා, ඉත්තාඑටරුපාය තිරව්තාතිව්තාත් මිව්තාතේට්තාත්, පරිඵිරෝගී, සමගෙණා ගොතුමෙම්තාත්.” ඉත්තා වා, සි හික්කිවේ පුෂ්පතේනා, තුවාගතිස්‍ය වණණා. වදුමාතො, වදෙදයා.

33. ඉදෂ් බො, නා හික්කිවේ අප්පමන්තකං ඔරුමනතකං. සිලුමනතකං. යෙන පුෂ්පතේනා, තුවාගතිස්‍ය වණණා. වදුමාතො, වදෙදයා.

මහාසිලු. නිවිත්.

34. අභි හික්කිවේ අකේස්ස්ට් බමමා, ගමකීරා, දුදුසා, දුරනුම්බාඩා, සහනා, පන්තිතා, අතික්කාවටරා, නිපුණා, පණ්ඩිතවේදනීයා, ගෙ කථාගතො, සය. අභික්ක්‍යා සව්‍යිකත්වා, පවෙදෙන්, යෙහි කථාගතිස්‍ය යථාගුවම්. වණණා. සමමා, වදුමාතා වදෙදයුදු. කතමේ ව තෙ හික්කිවේ බමමා, ගමකීරා, දුදුසා, දුරනුම්බාඩා, සහනා, පන්තිතා, අතික්කාවටරා, නිපුණා, පණ්ඩිතවේදනීයා ගෙ කථාගතො, සය. අභික්ක්‍යා සව්‍යිකත්වා, පවෙදෙන්, යෙහි කථාගතිස්‍ය යථාගුවම්. වණණා. සමමා, වදුමාතා වදෙදයුදු?

35. සහන්තා හික්කිවේ එකේ සමණබාහුමූලණා පුබ්බනාතකපැකං පුබ්බනාතා, නුදිවිසීනා, පුබ්බනාතා. ආරභා අතෙකකටිගිතාත් අධිවුත්ත්වාත්තාත් අභිවේදනීත්තාත් අවස්ථාත් දැස්ථාත් වන්ඩුත්. තෙ ව හොතොතා, සමණබාහුමූලණා කිමාගමම කිමාරභා පුබ්බනාතා, නුදිවිසීනා, පුබ්බනාතා. ආරභා අතෙකකටිගිතාත් අධිවුත්ත්වාත්තාත් අභිවේදනීත්තාත් අවස්ථාත් දැස්ථාත් වන්ඩුත්?

1. ඇතුළත්තාත්තාත්තාත්, ශෙපුව්.

32. “යමියේ ඇතැම් පින්වත් මිහෙණබූහෙන් යාදුහායන් දුන් බොජුන් වලද, ගාන්තිකලී (දෙශීයනට බාර විම), ප්‍රඝීවිකලී (බාර පිරිප් කිරීම), ඇරිකලී (තිම ගෙයි ඉද පිරිවැඳු මින්තුයට උපවාර කිරීම), රංකි-කයා (බෙහෙන් බලයෙන්) පිරිමියකු කිරීම, පිරිමිය, පැණුවිකයකු කිරීම, ව්‍යාභි කළීය (අථ්‍ය ඩීමිනි ගෙවල් කාරිමි), ව්‍යාභි පරිසිරණය (ගෙහිමිනි උවදරු දුර ලබනට තිළිමි කිරීම), මධුරා දාරා මුව ගේදීම, මධුරා දාරා අනුන් කාරිම, අනුනාර සෙස් පත්, හින් පදීම, වමන කාරිවිම, පිරිරුක කාරිවිම, උංසිව විරෝධයය, අභිවිරෝධයය (වසන් කිරීම), හිමි විරෝධයය, හිඹියන්ගේ කන් ලෙවිට තෙලු පිසීම, ඇස සිසිල් කරන බෙහි තෙලු පිසීම, කයා කිරීම, ඇස පවල කුපුපෙන්නට කාරිම අදුන් යාද දීම, ඇසා සිසිල් තත්වය අදුන් යාද දීම, අනුන් ඇසා උරු-ඇත ලෙවිට බෙහි කිරීම, ගුෂකලී කිරීම, උදරුවන්ගේ ලෙවිටවලට පිළියමි කිරීම, මුල් බෙහෙන් දීම (කාය විකින්සාව), කාරුම බෙහි එද වන පුව සු පසු ඒවා ගෙවා දුම්ම යැයි මෙසේ සු නිරූපිත විශ්වයන්, මීට්‍යා-ඡිවයන් දීම් පවත්වන් ද, මේ හෝ මෙබඳ අන් සියලු නිරූපිත විශ්වයන් මිත්‍යාජිවයන් මහණ්‍යතාපුම් තෙමේ වැළැක්ඟේ යැ” කි මෙසේ හෝ කරාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

33. මහණෙන්, තරාගතයන් හෝ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ ගමේ-කින් එය කියන්නේ නම්, මේ (හුනු කියන) ඒ ගුණය වනායි මද සු පුද්දෙක් පිල් පමණක් ම සු එකෙක.

මහාසිලුය නිමි.

34. මහණෙන්, තරාගත තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුන් අනුන්ගේ උපදෙස් නැති වැ ටිජිවා තුව්සීන් දාන පසක් කොට ලෙවිට දුන්වා, ද, තරාගත මුදුහුලන් ඇති රැඳී සුම් අභ්‍යන් කියනු කැමියන් යම් දහම් කෙනෙකුන්ගෙන් එය මොන්වට කිය හැකි වන්නෙන් ද, එසේ සු, ගැසුරු සු, එ ගෙහින් ම දක හේ දැක්ක පුහු, දක හේ දාන ගත පුහු, ගාන්තික සු, උතුමි සු, තකියන් බැං ගත තොහුකි සු, (තෙවත් ප්‍රකාශ යුතායන් ම බැං ගත පුහු සු), සිපුමි සු, තුවණ්ස්හන් පිසින් ම දක පුහු සු, අනු සු ම බැං කෙනෙක් ඇත්තාය. මහණෙන්, තරාගත මුදු රජ තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුන් අනුන්ගේ උපදෙස් නැති වැ ටිජිවා තුව්සීන් දාන පසක් කොට ලෙවිට දුන්වා, ද, ... සිපුමි සු, තුවණ්ස්හන් පිසින් ම දක පුහු සු ඒ බැංයේ නම් කුවුරු ද? යන්:

35. මහණෙන්, පුලී, තුවකුලුපිඛ සු (අතිත ආස්ථාවකාඩා ය යනු සු සකකිපරමිපර, කොටස තාමණදැඩි වශයෙන් වරදවා, කුලුපන, කොට ගත්), ඒ අතිත සකකිපරමිපර, කොටස අනුවා පහළ කොට ගත් දහම් ඇති සම්භර මහණබූහුණු කෙනෙක් ඇත්තාය. ඔහු අතිතසකකිපරමිපර, කොටස ඇරුම්බා කරුණු අවොලුගෙනින් අන්කපුකාර දැවැනුපාගක වෙත කියන්. ඒ සවින් මහණබූහෙන් කුමික් තියා, කුමික් ඇරුම්බා අතිත සකකිපරමිපර, කොටස වරදවා, කුලුපන, කොට ගතෙක්, අතිත සකකිපරමිපර, කොටස අනුවා පහළ කොට ගත් දහම් ඇත්තායේ, අතිත සකකිපරමිපර, කොටස ඇරුම්බා අවොලුයා කරුණෙන් තොයෙක් විදුරුම් දහමිපුකාගකවිත කියන් ද? යන්:

36. සනන් හිකකට එකෙක සමණුවාකම්ණ සස්සනවාදු සස්සන් අත්තාතැකුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනත් වනුයි වන්නේ. තේ ව නොනෙනා සමණුවාකම්ණ කිම්ගමම කිම්, රඛ සස්සනවාදු සස්සන් අත්තාතැකුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනත් වනුයි වන්නේ?

37. ඉඩ හිකකට එකටටා සමණ්, වා මූහුණෝ වා ආත්‍ය-මධ්‍යාය ප්‍රධානමණිය අනුයාගමනිය අප්පමාදමණිය සම්මන්සිකාර-මධ්‍යාය කාරුරුපා. වෙතෙනාසමාධිං ජ්‍යෙෂ්ඨ යථා, සමාජීතෙන් විනෙක අනෙක-විහිතා පුබේතිවාසා. අනුස්සරත්. සෙයාපිදිං: “එකමට ජාතිය දේඛ්ප ජාතියෙ, තිසේයාපි ජාතියෙ, මිතිසේයාපි ජාතියෙ, සම්භාවිපි ජාතියෙ, විසනිවෙති ජාතියෙ, තිසේයාපි ජාතියෙ, සම්භාවිපි ජාතියෙ පක්ෂුපෙනත් ජාතියෙ, ජාතියෙහිමට ජාතියෙ, ජාතියෙහිසස්වෙ ජාතියෙහිසස්වෙ අනෙකාත්මිපි ජාතියෙහින් අනෙකාත්මිපි ජාතියෙහිසස්වෙන් අනෙකාත්මිපි ජාතියෙහිසස්වෙන් අමුත්‍රාසි. එවන්නාමේ, එවඩිගානෙනා, එවංචෙණෙනා, එව-මාගාරෝ, එවංසුඩුක්කිපටසංවේදී එවමාසුඩුපරියනෙනා. සේ, තෙතා වූතෙනා අමුත්‍ර උපරාදිං කනුපාසි. එවන්නාමේ, එවඩිගානෙනා, එවංචෙණෙනා, එව-මාගාරෝ, එවංසුඩුක්කිපටසංවේදී එවමාසුඩුපරියනෙනා. සේ, තෙතා වූතෙනා ඉඩපරනෙනා ‘ත්‍රි’.”

ඉති සාකාර්. සර්දෙදාස්. අනෙකවිහිතා පුබේතිවාසා. අනුස්සරත්. සේ, එවමාග්: ‘සස්සනෙ, අත්තා, ව ලොකෙ, ව වක්දකී, කුටටෙසි, එසිකටසි, සිටිසිතෙ. තෙව සනනා, සන්වාවනත් සංසරනත් වවනත් උපපරුනත්, අභ්‍යන්තෙව සස්සන්සම්. තං කිස්ස හෙතු? අහා හි ආත්‍යමණිය අනුයා-ගමනිය අප්පමාදමණිය සම්මන්සිකාරමණිය කාරුරුපා. වෙතෙනාසමාධිං ජ්‍යෙෂ්ඨ යථා, සමාජීතෙන් විනෙක අනෙකවිහිතා පුබේතිවාසා. අනුස්සරාම්. සෙයාපිදිං: එකමට ජාතිය දේඛ්ප ජාතියෙ, —පෙ— අනෙකාත්මිපි ජාතියන්-සහස්‍රාන් ‘අමුත්‍රාසි. එවන්නාමේ, එවංගානෙනා, —පෙ— ඉඩපරනෙනා’ත්. ඉති සාකාර්. සර්දෙදාස්. අනෙකවිහිතා පුබේතිවාසා. අනුස්සරාම්. ඉම්නාමහා. එත් ජ්‍යෙෂ්ඨ සස්සනා, අත්තා, ව ලොකෙ, ව වක්දකී, කුටටෙසි, එසිකටසි, සිටිසිතෙ. තෙව සනනා, සන්වාවනත් සංසරනත් වවනත් උපපරුනත් අභ්‍යන්තෙව සස්සන්සම්”නත්.

ඉදං හිකකට පයිමං යාත්‍ය ය. ආගමම ය. ආරඛන එකෙ සමණුවාකම්ණ සස්සනවාදු සස්සන්. අත්තාතැකුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනත්.

36. මහගණනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් ගාස්තු යැයි (සඳහාවි යැයි) කරුණු සහඟකින් පණවන් (උග්‍යවන්) ද, එසේ වූ ගාස්තු දැඟී ගත් අත්ම මහගණබූජු කෙනෙක් ආත්මාතා. ඒ හටත් මහගණබූජු කුමක් ඇපුරු කොට, කිමෙකු එල්බි, ගාස්තුවහදාංචි ගත්තේ ආත්මයන් ලෝකයන් ගාස්තුවහ යැයි සිය පාඨ ද? ගත්:

37. මහගණනි, මෙයි කිසි මහගණක් හෝ බුහුණක් හෝ පියිය ප්‍රතිඵල කොට ගෙන (ව්‍යර වබා), උග්‍යකාභය ප්‍රතිඵල කොට ගෙන (උග්‍යසාභ වබා), යම් යලු රිසායියෙක් ගෝම්ට පැමිණ (ප්‍රකාපන, ව්‍යර වබා), කොපම්, බටට පැමිණ (එල්බි, සිරිය සිංහ නියා), තුවන් නියා, යම් සමාධියෙකින් සින මත, වැ පිහිටි කළුහි අනෙකුටි වූ පෙර වුපු කද පිළිවෙළ සිය කෙරේද, එසේ වූ විස්තරම්ධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ යි: “අසේ තැනු විම, එහි මේ නම් ඇතියෙම් විම, මේ නම් ගෙනු ඇතියෙම් විම, මෙබද රැහු ඇතියෙම් විම, මෙබද ආකාර ඇතියෙම් විම, මෙබද පුව දක් විදින්නෙම් විම, මෙක් වයස් සිම්ටක් ඇතියෙම් විම, ඒ මේ එයින් යැව අසේ තැනු උපනිම්, එහි ද මේ නම් ඇතියෙම් විම, මෙබද ගෙනු ඇතියෙම් විම, මෙබද ආකාර ඇතියෙම් විම, මෙබද පුව දක් විදින්නෙම් විම, මෙක් වයස් සිම්ටක් ඇතියෙම් විම, ඒ මෙසේ එන් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති පෙනක් ද, ජාති දශයක් ද, ජාති පිස්සක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සත්‍යාචකක් ද, ජාති රනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහකක් ද, ජාති සියදහකක් ද, ජාති තෙළෙක් සිය ගණන් ජාතින් ද, තෙළෙක් දහක ගණන් ජාතින් ද, තෙළෙක් දවතන් ජාතින් ද, තෙළෙක් සියදහක ගණන් ජාතින් ද, මෙසේ රැහු සටහන් ආදි ආකාර සහිත කොට, නාමිගෝනු වශයෙන් උපනිම් සිය කෙරෙයි.

මෙසේ බ්‍රාහ්‍යනාඩුහාවයෙන් පුක්ක හෙ කෙමෙම දැඩියනික වූයේ මෙලෙස් කියයි: “අංත්‍රමයන් ලෝකයන් ගාස්තු ය (සඳහාවි ය), වූ ය (අප්පා ය හෙවන් කිසිවක් නො උරුවන්නේ ය), හිරි කුලක් සේ නිකවල වැ සිරිජය වෙයි ගැවුරු වල කැන සිවුවන ලද ඉන්ද්‍යිලයක් සේ සිවුරු වැ සිරිජය වෙයි. ඒ සහභාගී ම මෙයින් අන් තැනුව ගෙනි. හටයෙන් හටයට හැඳිරෙනි, මැරෙනි, මැරී උපදිනි. (මහාපාථි ආදි) සඳහාවි ව්‍යනුන් වෙන් ඒ ආත්මය ද ලෝකය ද සඳහාවි වැ ටිදුම්න ඕ ය. එසේ (ම්‍යා) කියනුයේ කුටර ගෙනිනි? ගත්: මම වනාහි වියයි වබා, උග්‍යකාභ වබා, පුනා පුනා, ව්‍යර වබා, කොපම්, බට නියා, තුවන් නියා, යම් සමාධියෙකින් සින මත, වැ පිහිටි කළුහි නොයෙක්වදුරුම් පෙර වුපු කද පිළිවෙළ සිය කෙරෙම්ද, එබැඳු වූ විස්තරම්ධියක් උපනිම්. ඒ මෙසේ ය: “අසේ තැනු විම, එහි මේ නම් ඇතියෙම් විම. ... ඒ මේ එයින් සැට මෙයි උපනිම්”යි මෙසේ එන් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ... තෙළෙක් සියදහක් ගණන් ජාතින් ජාතින් ද මේ සේ රැහු සටහන් ආදි ආකාර සහිත කොට, නාම ගෝනු වශයෙන් උදෑදේ සහිත කොට, තෙළෙක්වදුරුම් පෙර වුපු කද පිළිවෙළ සිය කෙරෙම්. මේ කාරණයෙනුස් මම, යමියේ ආත්මයන් ලෝකයන් ගාස්තු ය, වූ ද, හිරිකුලක් සේ කැවුරු වැ සිරියේ ද, ඉන්ද්‍යිලයක් සේ නිකවල වැ සිරියේ ද, ඒ සහභාගී ම මෙයින් අන් තැනුව ගෙනි යි, ඒ සහභාගී ම හටයන් සටහට ගෙනි යි, ඒ සහභාගී ම මෙරෙනි යි, මැරී යලු උපදිනි යි මෙ සේ ආත්මයන් ලෝකයන් පෙළෙට ආදි නො තැනී පටන්නා ව්‍යනුවට සම වැ ගුම් කළුහි ම ටිදුම්න යන යහ සිමෙය දනිමි.”

මහගණනි, යමක් අරුණුණු කොට ඇත්ම මහගණබූජු ගාස්තු දැඟී ඇයින් ආත්මයන් ලෝකයන් ගාස්තු ය, සිය සිය කොට පණවන් ද, ගම් ඒ පලමු කාරණය යි.

38. දුනිගේ ව ගොනෙනා සමණඩුහුමෙනා කීමාගමම කීමාරභ සස්සනිවාදී සස්සනා අත්තානැංශුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනන්නි?

ඉතු හිකකිටෙ එකවෙත, සමණෙනා ව, මූහුමෙනා ව, ආධාරප්‍රභුත්‍යා අනුජයාගමනිය අප්‍රමාදමනිය සමම්, මනසිකාරමනිය තවා-රුපා වෙතතාසම්, යින් ප්‍රාසාදනි යථා සම්, මනසිකාරමනිය විශේෂ අනෙකවිශිත්. පුබේ-නිවාස අනුස්සරනි—සෙයායිදින්: එකම්පි සංවත්වවත්, නි වත්තා, උප්පා සංවත්වවත්, නි පක්ෂු, එ සංවත්වවත්, නි දස්, එ සංවත්වවත්, නි ‘අමුණු’යි. එවනාමේ, එවත්තියානා, එවාවණෙනා, එවමාහාරෝ, එවංසුබදුක්‍රිප්පිසංචේදී එවමාසු-පරියනෙනා. සෙ, තිකෙ, වුත්තා අමුණු උප්පාදින්. කත්තා, රාජ්‍යා. එවනාමේ, එවත්තියානා, එවාවණෙනා, එවමාහාරෝ, එවංසුබදුක්‍රිප්පිසංචේදී එව-මාසුරියනෙනා. සෙ, තිකෙ, වුත්තා ඉඩුප්පතෙනා, ‘නි.’ ඉත් සාකාර්ං සර්දෙදුය. අනෙකවිශිත්. පුබේනිවාස අනුස්සරනි.

සෙ, එවමාහා: ‘සස්සතේ, අත්තා, ව ලොකෙ, ව වෙශ්‍යක්, කුට්ටෙයි, එසිකවස්, යිවිතිතා. තෙව සත්තා, සත්තාවනානි සංසරනනි වවනානි උපරියනානි අනුශේච්චව සස්සනිසම්. තා, කිස්ස ගෙතු? අයා හි ආධාරප්‍රභුත්‍යා —පෙ— තවාරුපා වෙත්තාසම්, ප්‍රාසාදනි යථා සම්, මනසිකාර විශේෂ අනෙකවිශිත්. පුබේනිවාස අනුස්සරනි—සෙයායිදින්: එකම්පි —පෙ— දස්, එ සංවත්වවත්, නි ‘අමුණු’යි. එවනාමේ, —පෙ— ඉඩුප්පතෙනා, ‘නි’. ඉත් සාකාර්ං සර්දෙදුය. අනෙක විශිත්. පුබේනිවාස අනුස්සරනි. ඉම්නා, රාජ්‍යා. එත් ජාත්‍යාම්‍යා, තිකෙ, සස්සතේ, අත්තා, ව ලොකෙ, ව වෙශ්‍යක්, කුට්ටෙයි, එසිකවස්, යිවිතිතා. තෙව සත්තා, සත්තාවනානි සංසරනනි වවනානි උපරියනානි. අනුශේච්චව සස්සනිසම්. ‘නි.’

ඉදා හිකකිටෙ දුනිය යානා ය ආගමම ය ආරභ එගෙ සමණ-මූහුමෙනා සස්සනිවාදී සස්සනා අත්තානැංශුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනන්නි.

39. තතිගේ ව ගොනෙනා සමණඩුහුමෙනා කීමාගමම කීමාරභ සස්සනිවාදී සස්සනා අත්තානැංශුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනන්නි?

38. දෙවෙන් කාරණයෙන් හටත් මහඟබූතෙන් කුමක් තියා, කුමක් අරමුණු කොට ඇස්වනුදායීක වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ඇස්වන කොට පණවන් ද? යන්:

මහඟන්නි, මෙහි ඇතුම් මහඟනක් හෝ උත්සාහ කොට, එයිනි කොට, ප්‍රති ප්‍රතා, වැර වඩා, සුංචිතම්ප්‍රසුක්ත බව තියා, සම්බන්ධාත්සාරය* තියා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කළකි අන්තරිඛ වූ පෙර වූසු කද පිළිවෙළ සිංහ කෙරේද, එසේ වූ වින්න සමාධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ ය: “අසේ තැන විම්, එහි මේ නම් ඇතියෙම් එම්, මේ නම් ගෝනු ඇතියෙම් එම්, මෙබදු රැහැ ඇතියෙම් එම්, මෙබදු පුව දුක් විදින්නෙම් එම්, මේ නොක් ඇපු සිමාවක් ඇතියෙම් එම්, ඒ මේ එයින් ගැට අසේ තැන උපනීම්, එහි ද මේ නම් ඇතියෙම් එම්, මේ නම් ගෝනු ඇතියෙම් එම්, මෙබදු පැහැ ඇතියෙම් එම්, මෙබදු ඇතියෙම් එම්, මෙබදු ඇතියෙම් එම්, මෙබදු පුව දුක් විදින්නෙම් එම්, මේ තෙක් ඇපු සිමා ඇතියෙම් එම්, ඒ මේ එයින් සැට මෙහි උපනීම්” සි මෙසේ එක් සංවන්තිවත්තියක් ද සංවන්තිවත්ති දෙකක් ද සංවන්තිවත්ති තුනක් ද සංවන්තිවත්ති යතරක් ද සංවන්තිවත්ති පසක් ද සංවන්තිවත්ති දයක් ද, රැහැ සටහන් ආදි ආකාර සහිත කොට, නම් ගොජ් වියින් උපනීම් උදෙසුම් සහිත කොට, තොයෙක් වැදුරුම් පෙර වූසු කද පිළිවෙළ සිංහ කෙරයි.

මෙබදු බ්‍යානානුහාව ඇති ශේ දූෂිතයික වූයේ මෙසේ තියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් සඳහාලික ය, වද ය, ශිරි කුළක් සේ තියලු ය, ඉංක්කිලායක් සේ තහවුරු ය, ඒ සහිතයේ ම මෙයින් අන් තැනට යෙනි, හටයෙන් හටයට හැරිදිනි, මැරෝනි, මැරි උපදිනි, (මූජාවිව්‍යාදී) සඳහාලික වස්තුන් මෙන් ආත්මය ද ලෝකය ද භැං කළේ විදුම්,න ම ය. “මෙසේ ම, සියනුයේ කටර ගෙයින්? යන්: මේ වනාඩි උත්සාහ කොට, එයිනි කොට, ප්‍රති ප්‍රතා, සුංචිතම්ප්‍රසුක්ත බව තියා, සම්බන්ධාත්සාරය තියා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා ව පිහිටි කළකි තොයෙක් වැදුරුම් පෙර වූසු කද පිළිවෙළ සිංහ කෙරම්ද, එසේ වූ වින්නහමාධියක් ලැබීම්. ඒ මෙසේ ය: ‘අසේ තැන විම්. ..., මෙසේ උක් සංවන්තිවත්තියක් ද, සංවන්තිවත්ති දෙකක් ද... සංවන්තිවත්ති දයක් ද ආකාර සහිත කොට උදෙදෙය සහිත කොට පෙර වූසු කද පිළිවෙළ සිංහ කෙරම්. මේ කාරණයෙනුන් යම්සේ ආත්මයන් ලෝකයන් සඳහාලික ද, වද ද, ශිරි කුළක් සේ තියලු ද, ඉංක්කිලායක් සේ තහවුරු ද, ඒ සහිතයේ ම මෙයින් අන් තැනට යෙන්ද, හටයෙන් හටයට හැරිදින්ද, මැරෝද, මැරි උපදින්ද (මූජාවිව්‍යාදීය මෙන්) හැම ද ම ආත්තාපු ද, එසේ මේ කාරණය ද නිම්.”

මහඟන්නි, සමහර මහඟ බූතෙන් සමක් තියා, යමෙක එල්බෑ ගෙන ඇස්වනුදායීක වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ඇස්වන කොට පණවන් නම්, මේ ඒ දෙවෙන් කාරණය ය.

39. තෙවෙන් කාරණයෙන් ද හටත් මහඟබූතෙන් කුමක් තියා, කීමෙක එල්බෑ ගෙන, ඇස්වනුදායීක වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ඇස්වන කොට පණවන් නම්, මේ ඒ දෙවෙන් කාරණය ය.

* සම්බන්ධාත්සාරය්නි උපයම්හසිකාරය පර්මහසිකාරය. අන්තෙ, සූත්‍රනාථ වූයා. ගොජ්. රිඛා.

ඉඩ ජිකකිටෙ එකටෙවා, සමගේ වා ප්‍රාගමෝගේ වා ආතපාමණිය පබාතමණිය අනුගයාගමණිය අපුම්දමණිය සම්මනාසිකාරමණිය කඳාරුපා. ලෙනොසම්යි. ද්‍රීයනී යථාසම්යිනේ විනෙක අනෙකුවිහිත් ප්‍රබේතිවාස්‍ය අනුසාරත්නී — සෙසයටිදී: දහ්මි සංවච්චිටවටත්ත් මිසනිලපි සංවච්චිටවටත්ත් නී ස්ථිරාස්ථිලපි සංවච්චිටවටත්ත් නී වත්තාරීස්ථිලපි සංවච්චිටවටත්ත් නී “අමුනුසිං. එවංනාමේ, එවංගානෙනා, එවංවෙන්ගේ, එවම්හාරේ, එවංඛුබුදුකඩපරිසා.වේදී එවම්පුපරියානෙනා. සෙ, තනෙ වුනෙ අමුනු උපරාධී. ¹ කඳාරුසිං. එවන්නාමේ, එවබිභාගනෙනා, එවංවෙන්ගේ, එවම්හාරේ, එවංඛුබුදුකඩපරිසා.වේදී එවම්පුපරියානෙනා. සෙ, තනෙ වුනෙ ඉඩුපරනෙනා, ‘ත්නී.’ ඉත්තී සාකාර්. සරුදෙදුස්. අනෙකුවිහිත් ප්‍රබේතිවාස්‍ය අනුසාරත්නී.”

සෙ, එවම්හා: “සයාගනා, අත්තා, ව ලොකා ව වෙශ්ඨකා, කුටටේයි, එසිකට්ටියි, ඩිට්ටිජ්ඩා, තෙව සත්තා, සත්තාවනා සංසරනානී වවනානී උපරාජ්‍යනානී අනීනේව සයාන්සම්. තා කිසා තෙතු ? අහා හි ආතපාමණිය — පෙ— කඳාරුපා. ලෙනොසම්යි. ද්‍රීයාම් යථාසම්යිනේ විනෙක අනෙකුවිහිත් ප්‍රබේතිවාස්‍ය අනුසාරත්ම — සෙසයටිදී: දහ්මි සංවච්චිටවටත්ත් නී — පෙ— වත්තාරීස්ථිලපි සංවච්චිටවටත්ත් නී ‘අමුනුසිං. එවන්නාමේ, — පෙ— ඉඩුපරිසානා’ත්නී. ඉත්තී සාකාර්. සරුදෙදුස්. අනෙකුවිහිත් ප්‍රබේතිවාස්‍ය අනුසාරත්ම. ඉමිනා, මහා එතා රාජාම්: යථා සයාගනා, අත්තා, ව ලොකා ව වෙශ්ඨකා, කුටටේයි, එසිකට්ටියි, ඩිට්ටිජ්ඩා, තෙව සත්තා, සත්තාවනා සංසරනානී වවනානී උපරාජ්‍යනානී අනීනේව සයාන්සම්.ත්නී.”

දුද්. ජිකකිටෙ තැනියං එතා ය. ආයම් ය. ආරභ එකෙ සම්ගාමෝග්‍රැම් සයාන්වාදු සයාතා. අත්තානාදු ලොකාක්‍රිව පක්ෂුගැරනානී.

40. වනුජේ ව ගොනොයා, සමණඩාග්‍රැම්, කිම්ගමට කිම්රභ එකෙ සම්ගාමෝග්‍රැම් සයාන්වාදු සයාතා. අත්තානාදු ලොකාක්‍රිව පක්ෂුගැරනානී?

ඉඩ ජිකකිටෙ එකටෙවා, සමගේ වා ප්‍රාගමෝග්‍රැම් වා නාකානී හොත් මිම්යි. සෙ, තකකුපරියාහකා. විම්සනුවරිත්. සයපරිසානා. එවම්හා: ‘සයාගනා, අත්තා, ව ලොකා, ව වෙශ්ඨකා, කුටටේයි, එසිකට්ටියි, ඩිට්ටිජ්ඩා, තෙව සත්තා, සත්තාවනා සංසරනානී වවනානී උපරාජ්‍යනානී අනීනේව සයාන්සම්නානී.

1. උදාධී, සිමු.

මහණනි, මෙහි ඇතුම් මහණක් හෝ බමුණෙක් උත්සාහය තියා, වියෙශීය තියා, පුන පුනා, වැර වැළැම් තියා, අප්‍රමාදය තියා, සම්පූර්ණයේ-කාරය තියා, යම් සම්බිධෙකින් සිහි මොනො, වට පිහිටි කළුණි තන් වැදුරුම් පෙර වූපු කඩපිළිවෙල සිහි කෙරේද, එසේ වූ වින්දා සම්බිධෙක් ලබයි. එය (සිහි කරනුයේ) මෙසේ ය: “අසේ තාන එම්, එහි මෙ තම් ඇතියෙම් එම්, මෙබද ආහාර ඇතියෙම් එම්, මෙබද පුව දුක් රිදින්නෙම් එම්, මෙ තෙක් ආපු සිමාවක් ඇතියෙම් එම්, ඒ මත් එසින් යැව අසේ තාන උරනිම්, එහි ද මෙ තම් ඇතියෙම් එම්, මෙ තම් ගෝනු ඇතියෙම් එම්, මෙබද රැහැ ඇතියෙම් එම්, මෙබද ආහාර ඇතියෙම් එම්, මෙබද පුව දුක් රිදින්නෙම් එම්, මෙ තෙක් ආපු සිමා ඇතියෙම් එම්, ඒ මත් එසින් යැව මෙහි උරනිම්”සිය සංවන්තිවත් දැයක්ද, සංවන්තිවත් විස්සක්ද, සංවන්තිවත් තියක්ද, සංවන්තිවත් සහුම් වූ උරදේය සහිත ප්‍රියෙක් වැදුරුම් පෙර වූපු කඩ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

හෝ මෙසේ කියයි: “අංමයන් ලෝකයන් සඳහාලිකය, වද ය, ගිරි කුලක් සේ තිසළ ය. ඉදුකිලක් ගේ තර ය. ඒ සංඛ්‍යා ම මෙයින් අන් තානට ගෙනි, හටගෙන් හටගෙන් ගෙන්, මැරෙනි, මැරී උපදිනි, මායා-පාවිත්‍රාදී යාසන වත්තුනට සම ව හැම කළුණි ම ඇත්තාපු ය. මෙසේ ම, කියනු ගේ ක්වර හෙයින්? යන්: මෙම වකාශ උත්සාහය තියා, වියෙශ තියා, පුන පුනා, වැර වැළැම් තියා, නොරම, බව තියා, මනාසේ මෙනෙකි කරුම් තියා, යම් සම්බිධෙකින් සිහි මොනො, වට පිහිටි කළුණි තොනයක්වැදුරුම් පෙර වූපු කඩ පිළිවෙල සිහි කෙරෙම ද, එසේ වූ වින්තසම්බිධක් ප්‍රාථමික. ඒ මෙසේ ය: ‘අසේ තාන එම් එසින් යැව මෙහි උරනිම්’යි සංවන්තිවත් දැයක්ද..සංවන්තිවත් සහුම් සියන් ද සි මෙ ගේ ආකාර සහිත, උරදේය සහිත තොනයක්වැදුරුම් පෙර වූපු කඩපිළිවෙල සිහි ගෙවරුම්. මේ කරුණීන් මම යමිසේ ආංමයන් ලෝකයන් යාසන තානට ගෙන්ද, වද ද, ගිරි කුලක් සේ තිසළද, ඉදුකිලක් සේ තහවුරුද, ඒ සංඛ්‍යා ම මෙයින් අන් තානට ගෙන්ද, හටගෙන් හටගෙන් ගෙන්ද, මැරෙන්ද, මැරී උපදින්ද, මහාපාවිත්‍රාදී යාසන වත්තුන් නා, සම වැහැම ද, ම ඇත්තාපුද, එසේ මෙ කාරණය දනිම්” යනු යි.

මහණනි, ඇතුම් මහණබමුණෝ යාසනයදාඩී ඇත්තෙයි, යමක් තියා, යමෙක එල්බෑ ගෙත, ආංමයන් ලෝකයන් යාසන ගෙවාට පණවන් නම්, මෙ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

40. සිවු වන කරුණෙක්ද, හටන් මහණබමුණෝ කුමික් තියා කිමෙක එල්බෑ ගෙන යාසනයදාඩී වූවෝ, ආංමයන් ලෝකයන් යාසන ගෙවාට පණවන් දන්: යන්?

මහණනි, මෙහි එක්තර, මහණක් හෝ බමුණෙක් හෝ තකී කරුණෙන් වෙයි, පිමසන්නෙන් වෙයි. ගේ ඒ ඒ කරුණීන් තකී ගොට, විමැදුම් තුවනු පමණින් ම කාරණය මැන “අංමයන් ලෝකයන් සඳහාලිකය, වද ය, ගිරිකුලක් සේ තිසළද, ඉදුරුකිලක් සේ තර වා සිටියෙ ය, ඒ සංඛ්‍යා ම මෙයින් අන් තානට ගෙන්ද, හටගෙන් හටගෙන් ගෙන්ද, මැරෙන්, මැරී උපදින්, මහාපාවිත්‍රාදී යාසනීනට (සඳහාලික වත්තුන්හට) සම වැහැම ද, ම ඇත්තාපුද ඇත්තාහය”යි මෙසේ තමාගේ ප්‍රාය වැට්ටිම කියයි.

දුදු හිකඩිවේ වනුත්ත් යාන් යා ආගම යා ආරඛන එකේ සමණ-මූහුමණා සස්‍යතටාදා සස්‍යත් අත්‍යාතකුව ලොකකුදී පක්‍රියාපෙනයි.

41. ඉමෙකි බො නෙ හිකඩිවේ සමණමූහුමණා සස්‍යතටාදා සස්‍යත් අත්‍යාතකුව ලොකකුදී පක්‍රියාපෙනයි වනුයි වනුයි. යෙ හි කෙටි හිකඩිවේ සමණා වා මූහුමණා වා සස්‍යතටාදා සස්‍යත් අත්‍යාතකුව ලොකකුදී පක්‍රියාපෙනයි, සත්‍ය නෙ ඉමෙනෙට වනුයි වනුයි එනෙයා වා අස්‍යදා-තරේන නාසී ඉතෙනා බණිදා.

42. තකිදු හිකඩිවේ කථාගත්තා පරානායි: ‘ඉමේ බො ද්‍රව්‍යිවිසානා එව්‍යැයිතා, එව්‍යැපරාමටියා, එව්‍යැගතියා, හටිස්‍යතනයි එව්‍යැඅතිසමපරායා’යි. තකුව කථාගත්තා, පරානායි නතේ, ව උත්තරිතරා පරානායි. ත්‍ය ව පරානානා ත පරාමසනි. අපරාමසත්තා, වස්‍ය පළමුනුකෙකුවට තිබුනි ටිදිතා. ගවදනානා සමුද්‍යකු අත්‍යාතමකුව අස්‍යාදකුව ආදීනවකුව තිස්‍යර-ණකුව යථාගුනා මිදිනා, අනුපාද විමුත්තා, හිකඩිවේ කථාගත්තා.

43. ඉමේ බො නෙ හිකඩිවේ බිමෙ, යමයිරා දුරදුසා දුරනුබොඩා සනතා, පණීතා,² අත්‍යක්ෂාවවර, තිපුණා, පණීති වෙදුනීයා,³ යෙ කථා-ගත්තා සය අතිශාක්ෂා, සව්‍යිකත්තා, පවෙදුනී යෙයි කථාගතස් යථාගුවම් වණණා සම්ම, වදම්නා වෙදයුතු.

පයිමකාණවාර්.

44. සනතා හිකඩිවේ එකේ සමණමූහුමණා එකව්වසස්‍යත්තිකා එකව්-අසස්‍යත්තිකා, එකව්වම් සස්‍යත් එකව්වම් අසස්‍යත් අසස්‍යත්. අත්‍යාතකුව ලොකකුදී පක්‍රියාපෙනයි වනුයි වනුයි. නෙ ව හොනොනා, සමණමූහුමණා කිම්ගමම කිම්රඹන එකව්වසස්‍යත්තිකා එකව්වඅසස්‍යත්තිකා එකව්වම් සස්‍යත් එකව්වම් අසස්‍යත් අත්‍යාතකුව ලොකකුදී පක්‍රියාපෙනයි වනුයි වනුයි. ?

2. රනීතා, ම ජ යා.

3. ටවදයියා, ම ජ යා.

මහජනති, අංකම් මහජනබුතෙක් යමක් නියා, යමක් අංගම්, යාස්ථාන දැඟටි ගත්තේ ආස්ථානයන් ලෝකයන් ගාස්ථාන කොට පණවන් නම් මේ ඒ සිවු වන කාරණය යි,

41. මහජනති, ගාස්ථානදාජලී ගත් ඒ මහජනබුතෙක් මේ සතර කරුණින් ආස්ථානය ද ලෝකය ද ගාස්ථාන කොට පණවන්. මහජනති, ගාස්ථාන දැඟටි ගත් යම් මහජන බමුණු කෙනෙක් ආස්ථානයන් ලෝකයන් ගාස්ථාන කොට පණවන් නම්, ඒ සියලුලෝ මේ කරුණු සතරින් මහෝ මොවුන් අඛුරත්තේ එකෙකින් ගෝ එසේ පණවන්. මේ සතර කරුණින් පිවන් අන් කරුණෙක් බුඩාව නැතු.

42. මහජනති, මේ දැඟටි (නෝ දැඟටිකාරණයෝ) මෙසේ ගත්තා ලද්දේ, මේ ගේ පරාමාජාව වූවෝ, මෙවලු වූ නිරයාදී විපාකයන් ඇත්තේ වන්නාහි, මෙවලු පරලුවයින් ඇත්තේ වන්නාහි' යි ඒ මේ සතර දැඟටි-ගතය ම තථාගත කෙමෙම් නන් අයුරින් දනි. තථාගත කෙමෙම් එසේ දනි දනි. එයින් මත්තෙහි වූ (කිල සමාජ ප්‍රජ විමුක්ති විමුක්තියාදායීන සැලැඳුමාදායන යන මේ) සියලුලෝ දනි. එය දන්නේ, 'මෙය මේ දනිල්පි තාජණ දැඟටි මාන වශයෙන් රංගීනිය නො කෙරෙයි, එය රංගීනිය නො කරන ඒ තථාගත වූදු වූ එය නිවැරදි ම කෙලෙස තිවීම දන්නා ලද්දදේ ය. (මෙහි පුව පත් වෙළු සි අසේස් කැන පුව පත් වෙළු සි සිතිතින් යම් සැප වේදනාවන්නේ ඇත්තු අන් නොවුවෙට් නානාවිධ දැඟටිගතනයට වඳින් ද), තථාගත කෙමෙම් ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආස්ථාදය ද ආදිනවය ද ඒ වේදනාවන්ගේ නික්ම්ම ද තත් වූ පරිදි දන්, තත්දරාගත දුරු වූ බැවින් උත්පත්ති උරාදාක රැකි ව මිදුණෙන් වෙයි.

43. මහජනති, තථාගත කෙමෙම් යම් බැං කෙනෙකුන් කෙමෙම් ම විසින් ධුනයෙන් දැන ප්‍රකාශ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් බැං කෙනෙකුන් කරන කොට ගෙන තථාගත වූදුහුගේ ඇත් පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තත් කරන්නේ කියන්නාදා නම්, මේ-ගැඹුරු වූ, සැලැඳ වූද කෙනෙකුන් විසින් ම විනා සෙසස්වූන් විසින් නො දැක්ක හැකි වූ, එ ගෙයින් ම සෙසස්වූන් විසින් අවශ්‍ය නො කර නැකි වූ, ගාන්ත වූ ප්‍රණීක වූ, තකියෙන් බැස නො ගත හැකි වූ, සිපුම් වූ, ප්‍රාදායන් විසින් ම දත් හැකි වූ ඒ බැංගේය.

පෙනු බණවර යි.

44. මහජනති, යම් කෙනෙක් ආස්ථානයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ගාස්ථාන කොට ද එක් කොටසක් අභාසවන කොට ද කරුණු සතරෙකින් පණවන් නම්, එසේ වූ ඒකත්තාස්ථානවනික වූ ද ඒකත්තාස්ථානවනික වූ ද ඇත්තේ මහජනබුණු කෙනෙක් ඇත්තාහි.

ඒ ගවන් මහජන බමුණෙක් කුමක් තිසා කිමෙක එල්බා ඒකත්තාස්ථානවනික ද ඒකත්තාස්ථානවනික ද වූවූහු (එක් කොටසක් සඳකාලික යා ය ද එක් කොටසක් සඳකාලික නො වේ යා ය ය ද යන දැඟටි ඇත්තාහු) ආන්තානයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ගාස්ථාන යා සියේ එක් කොටසක් අභාසවනිය යින් කියා සතර කරුණෙකින් පණවන් ද? යන්:

45. හොඳී බො හො, සික්කවේ සමයා, යා කදුව් කරගැවී දික්ස්‍යා අයුෂෙනා අවවශයෙන් අයා ලොංකො, සංවටත් සංවටත් මානෙ ලොංකො යෙදුළයාන් සත්තා ආහස්‍යරස්-වත්තනිකා, හොඳුන් තො තොන් මතො, මතා, පිනිහක්කා, සයම්පාඨ, අනකුලිකඩ්චර්, පුහුව්යින්, විරෝධ්-මධ්‍යානා නිවේදින්.

හොඳී බො හො, සික්කවේ සමයා, යා කදුව් කරගැවී දික්ස්‍යා අයුෂෙන්, අවවශයෙන් අයා ලොංකො පිවවත් විව්ච්චා විව්ච්චා මානෙ ලොංකො පුහුණුදේ. ඉහම්-විව්ච්චා පාඩුහාවන්, අජ්ඛ්‍යාඩ්චර්, සත්තා ආපුක්කියා, වා, පුහුණුක්කියා, වා, ආහස්‍යරකායා, විව්ච්චා, පුහුණුදේ. ඉහම්විව්ච්චා උපපරෝත් හො, තොන් තොඳී මතො, මතා, පිනිහක්කා, සයම්පාඨ සත්තා අනකුලිකඩ්චර්, පුහුව්යින් විරෝධ්-මධ්‍යානා නිවේදින්. තස්‍ය තොන් එක්කස්‍ය දික්රත්තයා, අත්ති-රත්ත් රජිතයාන්, උපපරෝත් තො: ‘අභාය, වත් අජ්ඛ්‍යාඩ්චර් පි සත්තා, ඉත්ත්තත් ආගටෝරුයාන් අයුදුන් අපුක්කියා, වා, පුහුණුක්කියා, වා, ආහස්‍යරකායා, විව්ච්චා, ඉහම්විව්ච්චා උපපරෝත්තාන් තස්‍ය සත්තාස්‍ය සහව්‍යතාන්. තො’පි තොන් තොඳී මතො, පිනිහක්කා, සයම්පාඨ, අනකුලිකඩ්චර්, පුහුව්යින්, විරෝධ්-මධ්‍යානා නිවේදින්.

තතු සික්කවේ ගො, හො, සත්තානා, පයිම්. උපපරෝත්තා, තස්‍ය එව්. තොඳී: ‘අහම්යම් ඉහම්, මහාඉහම්, අහිඹු අත්තිඹුනේ, අජ්ඛ්‍යාඩ්ච්චදෙයා, වියවත්තා ඉස්සරු, කතනා, නිම්මානා, සෙවයී, සර්තා,¹ වසී පිතා, ඉත්ත්තත් සහව්‍යතාන්. මයා ඉමෙ සත්තා, නිම්මාතා, තො කිස්ස ගෙනු? මම් හි පුජ්චේ එතදාගෙයායි: අභාය, වත් අජ්ඛ්‍යාඩ්චර් පි සත්තා, ඉත්ත්තත් ආගතා’ත්. ගො’පි තො සත්තා, පවත්, උපපරෝත්තා,² තොයම්පි එව්. තොඳී: අයා බො හට් ඉහම්, මහාඉහම්, අහිඹු අත්තිඹුනේ, අජ්ඛ්‍යාඩ්ච්චදියුදාගෙයා, වියවත්තා ඉස්සරු, කතනා, නිම්මානා, සෙවයී, සර්තා, වසී පිතා, ඉත්ත්තත් සහව්‍යතාන්. ඉම්නා, මයා තොඳී නිම්මාතා, තො කිස්ස ගෙනු? ඉම් හි මයා අඡ්ඛාම ඉඩ පයිම්. උපපරෝත්තා, මයා රහම්කා, පවත්, උපපරෝත්තා’ත්.

1. ස. ඩීමා. PTS.

2. මම වි. මේයා.

3. උපපරෝත්තා, සි මු. 1.

45. මහජෙන්, දික් කළක් ඇටුමෙන් කිසි සමයෙක මේ ලොව නැස්නේ ද, එබදු වූ කාලයෙන් වේ ම ය. එසේ ලොව නැසෙන කළේ සය්නු බෙහෙවින් ආහස්‍යර බඩුලාවා උපදින්නේ වෙති. ඔහු එහි බ්‍රහ්මාන්ත බලයෙන් උපන්නේ ඇති, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තේ වෙති, තුම්මු ම බැබලෙන්නේ වෙති, අහසෙකි හැසිරෙන්නේ වෙති, සිංහල වස්ත්‍රාහරණ තැඳ පැලැඳ සිරින්නේ වෙති. එහි ඔහු ඉතු ඉතා, බොහෝ කළක් සිරිත්.

මහජෙන්, දික් කළක් ඉක්මීමෙන් කිසි සමයෙක මේලෙ,ව නැවුත් ගට ගත්තේ නම් එසේ වූ කාලයෙන් වෙයි. එසේ ලොව තට ගත්තා කළේ සිස් බඩුවෙන් පහළ වෙයි. එ කළේ එක්තරා සත්‍යාචාරී යෙවි යෙමත් හෝ පින් යෙවි යෙමත් ආහස්‍යර බඩු ලොවින් සැටු ඒ කිස් බඩුවෙන් උපදි. හෙ තෙමේ එහි බ්‍රහ්මාන්ත සිරින්නේ උපන්නේ ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තේ වෙයි. සිය සිරුරා එක්කෙන් ම බැබලෙන්නේ වෙයි, ආකාශවාරී වෙයි, සිංහල වස්ත්‍රාහරණ ඇති වෑ සිරින්නේ වෙයි. හෝ එහි ඉතා, බොහෝ කළක් සිරිත්. එහි ඕනු තුදෙකාලාවා ඒ බොහෝ කළක් වූ ප්‍රීතියෙකු 'අත් සය්නු ද මේ අස්ථවට එන්නානු නම් යෙහෙකු'යි ප්‍රාථිනාවෙන් ත්‍යාජණවෙක් ඔහුට පහළ වෙයි. ඉක්වින් එක්තරා සත්‍යාචාරී යෙහෙක් ද ආසු යෙවීමෙන් හෝ පින් යෙවීමෙන් හෝ ආහස්‍යර ලොවින් සැටු ඒ බඩුවෙන් තුළු සහයාවයට පැමිණෙයි. ඔහු ද එහි බ්‍රහ්මාන්තයින් උපන්නේ ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තේ වෙති, සුයාප්‍රාප්‍රහ වෙත්, ආකාශවාරී වෙත්, සිංහල උයන් විමන් ආදියෙහි සිරින්නේ (නොහැරු සිංහල වස්ත්‍රාහරණ තැඳ පැලැඳ සිරින්නේ) වෙත්. ඔහු එහි ඉතා, දික් කළක් සිරිත්. මහජෙන්, එහි යම් සත්‍යාචාරී පැමිණු වෑ උපන්නේ ද, ඔහුට මෙසේ සිහෙක් වෙයි: “මම බුහුම වෙමි, මහජෙන් වෙමි, අත් හාම මැඩ පවත්ව, සිරින්නෙම් වෙමි, අනුන් විසින් නො මධ්‍යානුම වෙමි, අත් හාම මැඩ පවත්ව, සිරින්නෙම් වෙමි, අනුන් විසින් වෙමි, මධ්‍යානුම වෙමි, එකාන්‍යානෙන් සියලුල දක්නෙම් වෙමි, සියලුලන් වශයෙහි පවත්වන්නෙම් වෙමි, රැකර වෙමි, කතී වෙමි, මවන්නා වෙමි, ලොවට උස්සම වෙමි, ලොව සකස් කරන්නා, වෙමි, පුරුදු කළ වශිකා, ඇත්තෙම්, උපන්නාවුන්නේ ද උපදිනාවුන්නේ ද පිය, වෙමි. ම, විසින් මේ සත්‍යාචාරී මවන ලදහ. ඒ(එසේ සින්නයේ) සවාර හෙයින්? යන්: ‘අත් සත්‍යාචාරී යෙහෙකුන් මෙහි මේ අස්ථවට එන්නානු නම් යෙහෙකු’යි පුළුවන් මට මේ සිත පහළ මිය. මෙසේ ම,යේ ප්‍රාථිනාව ද රිය. මේ සත්‍යාචාරීන් මගේ ඒ ප්‍රාථිනාව අනු ව මේ අස්ථවට ආස” යනු සි. යම් සත්‍යාචාරී යෙහෙක් පසු වෑ උපන්නේ ද බුහුනට ද මේ සිත වෙයි. ‘මේ හටත් තෙමේ බුහුම ය, මහජෙන් ය, අනුන් මධ්‍යානුම ය, අනුන් විසින් නො මැඩුණේ ය, එකාන්‍යානෙන් සියලුල දක්නේ ය, ලොව තම, වශයෙහි පවත්වන්නේ ය, රැකර ය, කර්තා ය, නීම්තා ය, උස්සමයා ය, ලොව සකස් කරන්නා ය, පුරුදු කළ වශිකා ඇත්තා ය, උපන් උපදිනා සියලුලන් ගෙ පිය, ය. මේ හටත් බැහු විසින් අපි මවන ලදදීමේ වමු. ඒ කටර හෙයින්? යන්: මොනු වනායි අපට පැමිණු ව මෙහි උපන්නානු අපි දුම්වමු. අපි වනායි පසු වෑ උපන්තම්ග” යනු සි.

46. කතු හික්ඩිවේ යො, සේ, සත්ත්‍යා, පස්ම් උපපන්නා, සේ, දීකාපු-කතිරෝ, ව නො,නි වණ්ඩ්වන්තරෝ, ව මැහඹක්ඩිතරෝ, ව. යො පන තේ සත්ත්‍යා, පවත්, උපපන්නා, නො අපාපුක්ඩිතරෝ, ව නො,නි දුබඩණ්තරෝ, ව අපෙපූසක්ඩිතරෝ, ව. එහි බො පත්තා සික්ඩිවේ පිරිත්ති ය. අස්ථිතිතරෝ සත්ත්‍යා, තමහා කායා වටිනා, ඉත්තේත්තා ආගට්ති.

ඉත්තේත්තා ආගට්තා සමාන්‍යා, අගාරසමා අකාරියා පබඩ්ති. අගාරසමා, අතියාරියා පබඩ්ති, සමාන්‍යා, ආත්‍යාමන්ත්‍රාය පම්‍යානම්ත්‍රාය අනුදෙශ්‍ය-මන්ත්‍ර අපාමාදමන්ත්‍ර සම්මානයික්ඩි පම්‍යානම්ත්‍රාය තුරාරුප්‍රං වෙතෙකාසම්ඩ්. දුෂ්‍යත්ති යථා සමාජිතෙක විත්තා ත්‍රේ පුජ්ඩිත්වාස්‍ය අනුස්‍යාරත්ති, තතෙකා පරං නානුස්‍යරත්ති. සේ, එවම්හ:

‘යො බො යො, යො, හටං බුහම්, මහාබුහම්, අනිහු අනිභුතෙකා, අස්ථිත්දන්දුදෙසා, වහවත්ත්ති ඉස්‍යාරෝ, කත්තා, නීම්මාතා, සේවකා, සර්තා, වසි පිතා, ඇත්-හුවස්‍යාත්, යොන මයා බුහුම්ණා නීම්මාතා, යො, නීවෙවා, බුවෙවා, සයාතෙකා, අව්‍යාපරිණාමධාමෙම, සයායෙකම්. තැපෙට යස්‍යත්ති. යො පන මයා අනුමත්, තතෙක නොතා බුහුම්ණා නීම්මාතා, යො මකා අනිවා, අයුවා, අපාපුක්ඩි, වවත්තාමෙම, ඉත්තේත්තා ආගත්තා’ති.

ඉදා සික්ඩිවේ පස්ම් යානා ය. ආරභා එකෙ සමණ-බුහම්ණා එකවචසයාත්තිකා, එකවචඅසයාත්තිකා, එකවච් සයාත්, එකවච් අසයාත්, අත්තාත්ත්ත්ව ලොකක්ද්‍රි පක්ෂුපෙනාති.

47. දුත්තෙය ව නොගන්තා, සමණබුහම්ණා කිමාගමම කිමාරභා එකවචසයාත්තිකා, එකවචඅසයාත්තිකා, එකවච් සයාත්, එකවච් අසයාත්, අත්තාත්ත්ත්ත්ව ලොකක්ද්‍රි පක්ෂුපෙනාති?

46. මහජන්ති, එහි යම් සහභාගයේ පළමු වූ උපන්තේ ද, හේ සෙස්සයනට වඩා දැඩිපු පක වෙයි, සෙස්සයනට වඩා වණීත්තේ වෙයි, සෙස්සයනට වඩා මහායෙස් ඇත්තේ වෙයි. යම් කෙනෙක් වනායි පසු වූ උපන්තේ ද තිනු පළමු උපන්තනුට වඩා, මන්දියුපක ද වෙති, තිනුට වඩා වණීයන් සින ද වෙති, තිනුට වඩා, අල්පයෙයි ඇත්තේ ද වෙති. මහජන්ති, යම් හෙයෙක්න් බුවුන් අභ්‍යරන් කිසි සහභාගයේ ඒ ඉහුමනිකායයන් සැව මේ මිනිස්බවට පැමිණී ය යන කාරණයෙක් ඇදේද මෙය විභුම්න ය. (වහ එකක). එයේ හේ මේ මිනිස්බවට ඇයේ ම අධික ගෙයින් පැවිදි ඕමට වදී. ශිකි ශෙයින් පැවිදි ඕමට වන්තේ ම, හේ උස්සාහ වඩා, වැර වඩා, පුන පුනා, වැයම් ගොට ගොපම්, බල නියා, තුවණ නියා, යම් සමාධියෙක්න් සින මනා, වූ පිහිටි කළේ මෙයින් පෙර වූ ජානිය ශිකි කෙරේ ද, එයින් ඔබිබෙකි සිනි ගො කෙරේ ද, එසේ වූ විකාසම්ධියක් ලබයි. ගො ගොම මෙසේ කියයි: “යම් ඒ හටත් ඉහුමයෙක් මහාභූම් ද, අනුත් මැති පවත්-වන්තේ ද, රැකිර ද, කාරක ද, නිමාපක ද, උන්තම ද, ලෙව සහයේ කරන්තේ ද, පුරුදු කළ විනිහා ඇත්තේ ද, උපනුන්කවත් උපදනා-වුන්කවත් පිනා ද, යම් හටත් මහභික්ෂු විසින් අපි මෙනා ලදුමෝ ද, ඒ මහභි ගොමේ නිත්‍ය ය, ප්‍රිට ය (ජො මැරෙන්තේ ය), සඳහාලික ය, ගොවෙකස් වන සුහාට ඇත්තේ ය, මහාපාපි ඇදි ඇවෙත වස්තුන් කා යම් වූ එසේ ම ගොවෙනයේ වූ සිටින්තේ ය. යම් බඳ අපි ඒ හටත් ඔහු විභිනු විසින් මෙනා ලදුමෝ ද, ඒ අපි අනිත්‍යමිති, අඩුවෙමිති, අල්ප-පුඡුකායමිති, මැරෙක සුහාවය ඇත්ත්කමිති, එ බිජින් බඩි ලෙ, මින් යැව මෙහි මේ මිනිස්බවට ඇමිනා” යනු හි.

මහජන්ති, යමක් නියා යමක් ඇත්තා ඇත්තාම් මහජ බමුජන් එකත්‍ය-ගාවෙනිකන් ඒකත්‍යගාවෙනිකන් තුවෝ ඇත්ත්මයන් ලෝකයන් එක් ගොවෙකාවයක් ගාවෙත කොටත් වෙනුවන් නම්, මේ ඒ පළමු කාරණය හි.

47. දෙවත් කාරණයෙකින් — පින්වත් මහජ බමුජන් කුමක් නියා කිමෙක එල්බෑ ඒකත්‍යගාවෙනික ද ඒකත්‍ය ඇගාවෙනික ද තුවෝ ඇත්ත්මයන් ලෝකයන් එක් ගොවෙකාවයක් ගාවෙත් එක්ගොවෙකාවයක් ඇගාවෙනික් කොට පෙනුවත් ද? යන්:

සනතී හික්කිතට බිඛිඛිපදේශිකා නාම ගදවා. ගෙ අනිවේලු හස්‍ය-බිඛිඛිර්තිවෙමසම්පන්නා විහරනයි. ගෙය අනිවේලු හස්‍යබිඛිඛිර්තිවෙමසම්පන්නාක විහරතු. සතී මුස්‍යනි. සතීය, සමෝහා ගෙ ගදවා තමහ, කාය, වචනයි.

ඇත්තා බේ, පගනතා හික්කිතට විජ්‍යතී ය. අස්ථික්ෂාතරේ, සත්‍යතා, තමහ, කාය, වචනා ඉන්නතා අශායවැනි. ඉන්නතා ආයත්‍යා සම්ගේනා අයරසමා, අන්ගාරිය ප්‍රධානයි. අගාරසමා, අන්ගාරිය ප්‍රධානයි. සම්ගේනා අභ්‍යමක්‍රිය පඩානමක්‍රිය අනුගේයමක්‍රිය අයමාදමක්‍රිය සම්මන්සි-කාරමක්‍රිය කරාරුරු වෙතොයමායි. ප්‍රාන්තී යථායමානිතන විනෙකු නා ප්‍රාත්‍යානිවාය අනුස්‍යරනි, කතනා පරා නානුස්‍යරනි.

සේ, එවම්හා තය බේ ගොනනා ගදවා නා බිඛිඛිපදේශිකා, ගෙ නා අනිවේලු හස්‍යබිඛිඛිර්තිවෙමසම්පන්නා විහරනයි. ගෙය නා අනිවේලු හස්‍යබිඛිඛිර්තිවෙමසම්පන්නාක විහරතු. සතී නා මුස්‍යනි. සතීය, අයගමමසාය, ගෙ ගදවා තමහ, කාය, නා වචනයි, නිවව, පුව, සත්‍යතා, අවිරැණිණාම්බමතා, සස්‍යනීයමං තුළුව එස්‍යනයි. යෙ පන මය. අඩුමා බිඛිඛිපදේශිකා, ගෙ මය. අනිවේලු හස්‍යබිඛිඛිර්තිවෙමසම්පන්නා විහරිමුනා. ගෙය නා, අනිවේලු හස්‍යබිඛිඛිර්තිවෙමසම්පන්නාක විහරතු. සතී මුස්‍යි. සතීය, සම්මාසා, එවම මය තමහ කාය වුතා අනිවව, අණුව, අයාපුකා, වචනාවම්, ඉන්නතා ආගතා'නි.

දුද් හික්කිටෙ දුනිය ඇතා ය ය ආයමත ය. ආරභා එකෙ සමණ-ඩාහමණා, එකවිසස්‍යනිකා, එකවිවාසස්‍යනිකා, එකවිව. සස්‍යතා. එකවිව. අස්‍යතා අන්තානැනුව ලෞකස්‍යව පස්‍යනුගැනීම්.

48. තතිගේ ව ගොනනා සමණඩාහමණා කීමායමත කීමාරභා එකවිසස්‍යනිකා, එකවිවාසස්‍යනිකා, එකවිව. සස්‍යතා. එකවිව. අස්‍යතා අන්තානැනුව ලෞකස්‍යව පස්‍යනුගැනීම්?

සනතී හික්කිටෙ මනොපදේශිකා නාම ගදවා. ගෙ අනිවේලු අස්ථික්ෂා-මස්ස්දු. උපතිරුකියනයි. ගෙ අනිවේලු අස්ථික්ෂාමස්ස්දු. උපතිරුකියනයා, අස්ථික්ෂාමස්ස්දුවනි විනතානි රඳුසෙනයි. ගෙ අස්ථික්ෂාමස්ස්දුවනි රඳුවිසිනතා, කිලනතාකාය, කිලනතාවනයා. ගෙ ගදවා තමහ, කාය, වචනයි.

මහජන්, බිඩිඛපදේශීක කම් දෙවි කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු ආහාරය-පෙන්ගකාලය ඉක්මව, මෙවුන්දමිනි ද කායික වාචියික ප්‍රීඩියෙනි ද යෙදුණෙක් වැ වෙසෙන්. බොජුන් යන්නා කාලයිමාව ද ඉක්මව, මෙවුන්-දමිනි ද කායික වාචියික ප්‍රීඩියෙනි ද ඇලෙන සූහාවයට පැමිණ වසන ඔවුන්ගේ බොජුන් යැත්මෙහි සිනි නැති වේ. එසේ සිනි නැති විෂෙන් ඒ දදිවයෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත වෙයි.

මෙසේ වූ එක්තර; සත්‍යවායයෙන් සාම මේ මෙනිස්බවට පැමිණෙය යන යම්ක් ඇදේද, ඔමය ඇති එකෙක. එසේ මේ මෙනිස්බවට පැමිණියාවූ ම හේ සිඩියෙන් තීක්ම පැටිදී වේ. පැටිදී වූයේ ම රිස්සාහ වඩා, වැර වඩා, ප්‍රකුපනා වැර වඩා, එලැංඩ සිටි සිඩිය වඩා, තුවණ වඩා, යම් යමායියෙකින් සිනි මනා වැ පිහිටි කළුනි ඒ පෙර අන්වට සිනි කෙරේද, එයින් යට සිනි නො කෙරේද, එඩු වූ වින්තකම්යියක් ලබයි.

හේ මෙසේ සියායි: “යම් පින්වත් දෙවි කෙනෙක් බිඩිඛපදේශීක නො, වෙන්ද, ඔහු බොජුන්වේලාව ඉක්මව, මෙවුන්දමිනි කායික වාචියික ප්‍රීඩියෙනි ඇලෙන සූහාවයට පැමිණෙයේ වැ නො, වෙසෙන්. එසේ වේලාව ඉක්මව, මෙවුන්දමිනි ගෙයු කායික වාචියික ප්‍රීඩියෙනි ඇලෙන සූහාවයට පැමිණ නොවසන තිවුනට බොජුන් යැන්මෙහි සිනි නැති නො, වේ. එසේ සිනි නැති නොවුයෙන් ඒ දදිවයෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත නො, වෙන්. ඔහු තිත්‍ය ග, එකාත්ත ග. සඳහාලික ග. නො පෙරෙලෙන පුළු ග. භාවිතිකට (පාරිඩි ආද සඳහාලික වස්තුනට) යම් වැ එසේ ම සිටුනා, ග. යම් බඳ වූ අපි වනාහි බිඩිඛපදේශීක වමුදේද, ඒ අපි වේලාව ඉක්මව, හැසීප්‍රීඩිරයිඩ්ලියට පැමිණියේ වැ වුපුමුද, වේලාව ඉක්මව, හැසීප්‍රීඩිරයිඩ්ලියට පැමිණියේ වැ වසන ඒ අපට බොජුන් යැන්මෙහි සිනි නැති වය. සිනි නැති විෂෙන් මෙසේ අපි ඒ දිව්‍යනිකායයෙන් ව්‍යුත වූවමේ එ කෙයින් ම අනිත්‍ය පුවලෝ අපුට වූවමේ අල්පාපුපක වූවමේ මැරෙන සූහාවය ඇත්තෙම් ම මෙනිස්බවට පැමිණියෙනි” යනු කි.

මහජන්, යම්ක් තිසා, යම්කි එල්බා ඇතුම් මහජබලුණේ එකත්තාවෙනික ද එකත්තාවෙනික ද වූවෙශ ඇත්තෙයන් ලෝකයන් එක් කෙටුවයක් භාවිත ද එක් කෙටුවයක් ඇතාවෙත ද කෙටුව පණවන් නම්, මේ ඒ දේවතිනි කාරණය කි.

48. තෙවත් කරුණකි ද - පින්වත් මහජබලුණේ කුමක් උදෙහා කුමක් ඇරුබා එකත්තාවෙනික ද එකත්තාවෙනික ද වූවෙශ ඇත්තෙයන් ලෝකයන් කෙටුවයක් භාවිත වශයෙන් තෙවත් වශයෙන් පණවන් ද? යන්:

මහජන්, මකෝපදේශීක නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත්තා. ඔහු කිපුණු සිනින් බොඟයේ වේලා, උනුන් බලන්. ඔහු කිපුණු සිනින් උනුන් බලන්යේ, උනුන් කෙරෙහි සින් දුෂ්චිත කෙරෙහි. මෙසේ උනුන් කෙරෙහි දුෂ්චිත කළ සින් ඇති ඔහු (එ කෙයින් ම) මිරිකුණු කාය ඇත්තෙක් මිරිකුණු සින් ඇත්තෙක් ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත වෙයි.

යාන් බේ, පනෙනාතා, හිකිවට විරෝධී ය. අකුදුතරු, සනෙනා, තමනා, කායා විවිධා, ඉස්සාතා. ආයවත්තේ, ඉහැත්තා. ආයත්තා, සම්ගතා, අයාරුණා, අත්තාරියා, පැබිජ්තා. ආයරුණා, අත්තාරියා, පැබිජ්තා, සම්ගතා, ආතපාමණාය පැබිජ්තා, අපුමාදමණාය අපුමාදමණාය සම්-මහසිකාරමණාය කාරුරුප. වෙනෙකාසම්ඩ් ප්‍රූස්ත් යථාසම්ඩ් විනෙන තා, පුෂ්ඨ නිවාය. අනුස්සර්ත් තැබ්, පර. නාභ්‍යස්සර්ත්.

සෙ, එවම්හා ගෙ ගෙ, ගෙ ගෙනාතාතා, දෙවා, නා මගනාරජදාසිකා, ගෙ නා අතිවෙලා, අකුදුමිකුදා, උපනිජකායනාත්, ගෙ නා අතිවෙලා, අකුදුමිකුදා, උපනිජකායනාත්, අකුදුමිකුදාමණි අපුදුවිවිතාත්, අකිලනා-කායා, අකිලනාතිතාත්, ගෙ දෙවා, තමහා, කායා, නා වෙනත් නිවා, පුවා, සස්සනා, අවිපරිණාමභාවා, සස්සන්සම්, තෙනම රිස්සන්ත්, ගෙ පත් මියා, අනුමත මගනාරජදාසිකා, ගෙ මයා, අතිවෙලා, අකුදුමිකුදා, උපනිජකායිම්ප. ගෙ මයා, අතිවෙලා, අකුදුමිකුදා, උපනිජකායනාත්, අකුදුමිකුදාමණි¹ විනාත්, නී රඳුයිම්ප. ගෙ මයා, අකුදුමිකුදාමණි රඳුවිවිතාත්, කිලනාතාකායා කිලනාතාවිතාත්, එවම් තමහා, කායා, පුවා, අතිවා, අපුදුවා, අවානාතා වෙනබැවෙම්, ඉහැත්තා. ආයතා, ත්.

ඉදා හිකිවට තනීය. යාන්, ය. ආයමට ය. ආරභා එකක සමණ-ඩායම්පා, එකවවසස්සනිකා, එකවවඅසස්සනිකා, එකවම් සස්සනා එකවම් අසස්සනා, අත්තාතාකුව ලෙළාකුකුව පකුදුගැනන්ත්.

49. වත්තෝ ව ගෙනාතාතා, සමණුඩායම්පා කීමාගමට සීමාරභා එකවටවසස්සනිකා, එකවවඅසස්සනිකා එකවම්. සස්සනා එකවම්. අසස්සනා, අත්තාතාකුව ලෙළාකුකුව පකුදුගැනන්ත්?

ඉඩ හිකිවට එකවටව, සමණුඩායම්පා ව, වූහම්පේණා ව, තක්සි තෙන් තීම්පි. ගෙ, තක්කපරියාසනා, තීම්පා, පුවරිතා. සයමපරිහානා. එවල්පා, ය. ගෙ, ඉදා වූවත් වකුනාත්පි ගෙ, තනත්පි සාත්, ත්, ත්පි කායා, ත්පි, අයා, අත්තා, අතිවෙලා, අතුවා, අසස්සනා, විපරිණාමභාවෙම්, ය. ය. ව ගෙ, ඉදා, වූවත් විනාත්, ව, මගනා, ත්, ව, විකුදුත්තනත් ව, අයා, අත්තා, නිවෙශා, පුවෙශා, සස්සනා, අවිපරිණාමභාවෙම්, සස්සන්ත්, තෙනම රිස්සන්ත් නී.

ඉදා හිකිවට වත්තෝ. යාන්, ය. ආයමට ය. ආරභා එකක සමණ-ඩායම්පා, එකවටවසස්සනිකා, එකවවඅසස්සනිකා, එකවම්. සස්සනා, එකවම්. අසස්සනා, අත්තාතාකුව ලෙළාකුකුව පකුදුගැනන්ත්.

1. අකුදුමිකුදා. සිං.

එක්තර, යහුවශයන් ඒ දේවතිකායයන් යට මේ මිනිසන්බවට පැමිණෙය යන යම්ක් ඇදිද, මහජනී, මේ කාරණය ඇති එකකි. එහි හේ මේ මිනිසන්බවට පැමිණෙය ම හිගිගෙන් නිස්මැ රැවිදිමිලට පැමිණෙ. පැවිදිමිලට පැමිණෙ හේ තෙමේ උත්සාහය නිසා, වියෙිය නිසා. කැවත තැවත වැර වැඩුම් නිසා, නොපම්ච නිසා, තුවන් නිසා, යම්සේ සින මෙන්නවට පිහිටි කුලේ ඒ පෙර අන්තිව සින් කෙරේද, එහින් යට සින් නො, කෙරේද, එංඟ ප්‍රිටිත්‍යම්යියන් ලබයි.

හේ මෙයේ කියයි: “යම ඒන්වන් දෙවි කෙනෙක් මහෝපදෙශික නොවේද, ඔහු බොහෝ වේලාවක් උතුන් සිපි සිනින් නො, බලන්. ඉතා, බොහෝ වේලාවක් සිපියින් උතුන් නො, බලන ඔහු උතුන් සිනින් කෙරෙනි සින් රිදුවා, නො, ගතින්. උතුන් සිනින් සින් රිදුවා, නො, ගත් ඔහු කළුනා නො, තුළු සින් ඇත්තෙන්, ඒ දිවා නිකායයන් වුළුත නො, වෙන්. යම් බඳ වූ අපි වනාකී මහෝපදෙශික ප්‍රිමිද, ඒ අපි බොහෝ වේලාවක් උතුන් සිපි සිනින් බැපුමිහ. ඒ අපි බොහෝ වේලා, උතුන් සිපි සිනින් බලන්නමේ උතුන් කෙරෙනි සින් රිදුවා, ගතුමිහ. ඒ අපි උතුන් කෙරෙනි රිදුවා, ගත් සින් ඇත්තෙම් කළුනා වූ කය ඇත්තෙම් කළුනා වූ සින් ඇත්තෙම් මෙයේ ඒ දේවතිකායයන් වුළුත ප්‍රිමියෝ (එහෙයින් ම) අනික්‍යමිහ. අපුරුවයමිහ. අල්පායුණ්කයමිහ. මැරත ස්වභාවය ඇත්තෙම් මේ මිනිසන්බවට ආමිහ” යනු සි.

මහජනී, ඇතිම් මහභාවුණෝ යම්ක් උදෙසා, යම්ක් ඇරඹා ඒකක්‍යාවෙනික ද ඒකක්‍යාවෙනික ද ප්‍රිවෝ ආන්තියන් ලේඛකයන් එක් කොටසක් ගාවත ද එක් කොටසක් අයාවෙත ද කොට පණවන් නම්, මේ ඒ තෙවත් සාරණය සි.

49. මහජනී, යතර වන කරුණෙකි - හටන් මහභාවුණෝ කුම්ක් උදෙසා, කුම්ක් ඇරඹා ඒකක්‍යාවෙනික ද ඒකක්‍යාවෙනික ද ප්‍රිවෝ ආන්තියන් ලේඛකයන් එක් කොටසක් ගාවත ද එක් කොටසක් අයාවෙත ද කොට පණවන් නම්, මේ ඒ තෙවත් සාරණය සි.

මහජනී, මෙහි එක්තර, මහජන්ක් හේ බහුණෙක් හේ තකී ටික්කී කරන්නේ වෙයි, අයෝනිසේමනසකාරයයන් මිමෙන්නේ වෙයි. හේ තකී කොට ගත්තා ලද, නො, නුවුණින් විමහා ගත්ම අනුව රැවැනි, කමාගේ පුදු වැටුහිම මෙයේ රැවැනියි: “අය යැයි ද කණ යැයි ද දිව යැයි ද කය යැයි ද සිය, මේ යම්ක් සියනු ලැබේ තම්, එස් පු මේ ඇත්මය අනික්‍ය ය, අපුරු ය, අයාවෙත ය, පෙරලෙනපුදු ය. සිත ය සිය, හේ මහජය සිය, හේ විශ්වනය සිය, හේ යම්ක් සියනු ලැබේ තම්, එස් පු මේ ඇත්මය වනානි නිනිස ය, ප්‍රිව ය, ගාවත ය, නො, පෙරලෙනපුදු ය, (මහාරාමිව්‍යාදී) යදාකාලික වසනුන් හා යම වැ එසේ ම නො, වෙනස් වැ සිටුනේ ය” යනු සි.

මහජනී, යම්ක් උදෙසා, යම්ක් ඇරඹා ඇතිම් මහභාවුණෝ ඒකක්‍යාවෙනික ද ඒකක්‍යාවෙනික ද ප්‍රිවෝ ආන්තියන් ලේඛකයන් එක් කොටසක් ගාවත ද එක් කොටසක් අයාවෙත කොට ද පණවන් නම්, මේ ඒ සතුරවන සාරණය සි.

දැමී හි බො ගෙ හික්කාවේ සමණ්ඩු,හම්ණා එකවිටසසාතිකා, එකවිටඅසසාතිකා, එකවිට්. සසාතා. එකවිට්. අසසාතා. අත්තානයුව ලෞකකුව පසුදුපෙනෙනි වනුහි වනුහි.

යෙ හි ගෙම් හික්කාවේ සමණා වා මුහම්ණා වා එකවිටසසාතිකා, එකවිටඅසසාතිකා, එකවිට්. සසාතා. එකවිට්. අසසාතා. අත්තානයුව ලෞකකුව පසුදුපෙනෙනි, සෑබේ ගෙ දැමීගෙවේ වනුහි වනුහි, එතිස් වා, අසුදුතිගරෙනු. නපි දැනො බහිදායා.

50. තියිද්. හික්කාවේ කථාගත්තා පරානාති: “දැමී දිවිධියානා, එම් ගතිකා, එව් පරාමිති, එව්ගතිකා හටිසානති එව්අසිස්ම්පරාය,”නි. ති. ව කථාගත්තා පරානාති. කත්තා ව උත්තරිතර. පරානාති. ති. ව පරානාති. නා පරාමිති. අපරාමිතිතා, වසා පවතින්දාගෙව නිබුති මදතා. ගවදානානා. සමූද්‍යයුව අප්පාගමකු අයාදුයුව අදීනවකු නිසාරණයුව යථාගුතා. විදිත්වා, අනුරාධ මිමුනෙනා, හික්කාවේ කථාගත්තා.

51. දැමී බො, ගෙ හික්කාවේ බම්මා ගම්බිරා, දුරදුසා, දුරනුබේදා, සනතා, පැණිතා, අනිකකාවවිරා කිපුණා, පැණිතාවේදාතියා, යෙ කථාගත්තා සය අනිදුෂු සව්පිකකු, පැවිදේදි, ගෙහි කථාගත්තාය යථාගුවව් වණණා. සමමා, වදුමානා, වගදියසු.

52. සනති හික්කාවේ එගක සමණ්ඩු,හම්ණා අනතානතාතිකා, අනතානතාතිකා, අනතානතාතිකා, පැක්කාය පසුදුපෙනෙනි වනුහි වනුහි. ගෙ ව හොඨනානා, සමණ්ඩු,හම්ණා කිම්ගම් කිම්රහි අනතානතාතිකා, අනතානතාතිකා, අනතානතාතිකා. ලෞකසා පසුදුපෙනෙනි වනුහි වනුහි?

දැඩ හික්කාවේ එකවිට්, සමණ්ඩු වා මුහම්ණා වා ආත්‍යමතකාය පරඩානමන්තාය අනුගායමන්තාය අපමාදමන්තාය සමමාමනයිකාරමන්තාය කථාරුපා. වෙතෙහිසමාති. ප්‍රේක්ඩී යථාසමාතිතෙ වෙතෙහි අනතානතාතිදී ලෞකසාම්. විහරිති. සේ, එවම්හා: “අනතාවා අය ලෞක්කා පරිව්‍යම්. ති. කිසා හෙතු? අහා ති ආත්‍යමතකාය -ගෙ- කථාරුපා. වෙතෙහිසමාති. ප්‍රේක්ඩී යථාසමාතිතෙ වෙතෙහි අනතානතාතිදී ලෞකසාම්. විහරිම්. ඉමතා, මහා එතා ජාතාම්: යථා අනතාවා, අය ලෞක්කා පරිව්‍යම්,”නි.

දුදා හික්කාවේ පස්මා යාත්තා ය ආගමට ය ආරඛනා එගක සමණ්ඩු,හම්ණා අනතානතාතිකා, අනතානතාතිකා, අනතානතාතිකා, ලෞකසා පසුදුපෙනෙනි.

මහගණනී, ඒ මහණබලුණෙක් ඒකත්තායාවනික ද ඒකත්තායාවනික ද වූවෝ මේ සතර කරුණින් අ;න්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසන් යාචාවනි ද කොට පණවන්.

මහගණනී, යම් මහණකෙනෙක් හෝ යම් බමුණුකෙනෙක් හෝ ඒකත්තායාවනික ද ඒකත්තායාවනික ද වූවෝ අ;න්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසන් යාචාවනි ද එක් කොටසන් ආචාවනි ද කොට පණවන් නම්, ඒ සියලුමලු මේ සතර කරුණින් ම හෝ මෙමුන් අතුරෙන් එක් කරුණෙකින් හෝ එස් පණවන්. මෙයින් පිටත් අන් කරුණෙක් නැති.

50. මහගණනී, ‘මේ දැහැකිරණයේ මෙසේ යන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරාමැණිය කරන ලද්දේ මෙමඟ තීරයාදී පිට්, කාගනි ඇ;න්තෝ වෙත්, මෙමඟ පරලුවි ඇ;නියෝ වෙත් ය’ සි මේ සතර දැඳවීගතය ම කථාගත කෙමු දන්නේ ය. කථාගත කෙමු එය ද එයින් මෙනෙකින් වූ සියලුම ද දනී. එය දන්නේ, ‘මෙය මම දනිම්’ හි ඒ දන්ම තාපණ දැඳවී මෙන වශයෙන් පරාමැණිය නො කෙරෙයි. එය පරාමැණිය නො කරන්නා, ජ්‍යු හිඹු වියින් ම කමානේ කෙලෙස් තීවිම දන්නා ලද්දේ ය. (පුව ඇ;නි තාන් පත්‍රකානා අන්ත්‍රීක්‍රයේ තානාදැංචියකනයට පිටියෙන් නම්) කථාගත කෙමු ඒ වෙදනාවන්නේ උපත ද තාස්ම ද රෝග ද දොය ද තිකුම්ම ද ඇ;නි යාටි දැන උපාදන රුක්ත වා මිදුණේ වෙයි.

51. මහගණනී, කථාගත වූදුරජ යම් බලී කෙනෙකුන් කෙමු ම විභිජු දැනයෙන් දන පෙන් කොට පටය, කම්, කථාගත වූදුහුණේ ඇ;නී පරිදි වූ ම ඉන සියන්කරි තාස් කරන්නේ යම් බලී කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන සියන්නේ නම්, මේ වනායි යාඩුරු වූ දුරදැක් වූ දුරඛුවෙක වූ ගානක ජ්‍යු ප්‍රාණීක වූ අත්‍යාවතර වූ සිශුම් වූ පෙනීතටදනිය වූ ඒ බ්‍රේගෝ ය.

52. මහගණනී, ඇ;නාම් මහණබමුණු කෙනෙක් ලොට කෙළුවරක් ඇ;නි-නැයිව පිළිබඳ උපද්‍රව, යන් දැඳී ඇ;න්තෝ, කරුණු සතරෙකින් ලොටවේ අන්තර හෝ අන්තරය හෝ අන්තරය පණවන්. ඒ ටටත් මහණබමුණෙක් කුම්ක් තිය, කුම්ක් ඇ;රඩ්, අන්තාත්තාකාව, ද ඇ;න්තෝ කරුණු සතරෙකින් ලොටවේ අන්තාත්තාකාවය පණවන් ද? යන්:

මහගණනී, මෙය ඇ;නාම් මහගණක් හෝ බමුණෙක් උන්සාහය තියා තියා තියා තියා වූර වූඩුම් තියා, අපමාදය තියා, තුවන තියා, යම් සමාධියෙකින් සිත මෙනෙකාවට පිහිටි කළුකි ලොටවෙනි අන්තාත්තාකාවූ වෑ වෙසේ නම්, එස් වූ විනුකාම් යියක් ලබයි. හෝ මෙසේ සියයි: “මෙ තොට අන්තරය ය, භාෂ්පැසින් ම වට ය.* ඒ කටර හෙයින්? යන්: මේ වනායි උන්සාහය තියා ... යම් සමාධියෙකින් සිත මෙනෙකාවට පිහිටි කළුකි ලොටවේ අන්තරයූ ව වෙසම් ද, එස් වූ වින්තාසමාධියක් ලැබේ. මේ කරුණින් මෙලෙපාට යම්යේ අන්තරය ද, භාෂ්පැසින් වට ද, එස් මෙය මේ දනිම්” යනු යි.

මහගණනී, යම්ක් තියා, යම්ක් ඇ;රඩ්, ඇ;නාම් මහගණ බමුණෙක් අන්තාත්තාකාවයිකදාජුවී ඇ;න්තෝ ගෙළුවෙක් අන්තාත්තාකාවය පණවන් නම්, මේ ඒ පළමු වන කාරණය යි.

*. පරිව්‍රාම (පරිවර්තනයේ)-වටත ම මාධ්‍ය ඇ;න්තෝ යන් යනු යදු එම එස් යනු යදු යාචාව ලැබේ.

53. දුනිගය ව ගෙෂාගෙනුවා සමණ්වාහුම්ණා කිම්,ගමම කිම්,රඛු අනුතානන්ධිකා අනුතානන්ධිකා අනුතානන්ධිකා ගෙෂාකයා පරැකුදුවා?

දුඩ හිකඩවේ එකවෙත්, සමණ්ණා වා මූල්‍යම්ණ්ණා වා ආතපාමත්තාය පඩිභම්තාය අනුතානයම්තාය අපුම්දමත්තාය සම්,මනයිකාරමත්තාය තඹාරුපා වෙශ්‍යෙකාසම්ඩි. දුෂ්චරි, යථාසම්ඩිනෙක විශේෂ අනුතානයසක්කුදී ගෙෂාකය්ම් විහරනි. සේ, එවම්හා: “අනුතානුවා අයා ගෙෂාකා අපරියගෙනුවා. ගෙ නෙ සමණ්වාහුම්ණා එවම්හාපු: ‘අනුතානුවා අයා ගෙෂාකා පරිව්‍යමේ,’නි, ගෙසයා මූසා. අත්තානුවා අයා ගෙෂාකා අපරියගෙනුවා. නු. කිසු ගෙතු? අහා නි ඇත්තපාමත්තාය -පෙ- තඹාරුපා වෙශ්‍යෙකාසම්ඩි. දුෂ්චරි යථාසම්ඩිනෙක විශේෂ අනුතානයසක්කුදී ගෙෂාකය්ම් විහරනි. ඉම්හාමහා එතා: රාත්‍යාම යථාසම්ඩිනෙකා අයා ගෙෂාකා අපරියගෙනුවා,’නි.”

දුදා හිකඩවේ දුනියං යාත්‍යා ය. ආගමම ය. ආරඛු එකෙ සමණ්වාහුම්ණා අනුතානන්ධිකා අනුතානන්ධිකා ගෙෂාකයා පරැකුදුවා?

54. තත්ත්වය ව ගෙෂාගෙනුවා සමණ්වාහුම්ණා කිම්,ගමම කිම්,රඛු අනුතානන්ධිකා අනුතානන්ධිකා ගෙෂාකයා පරැකුදුවා?

දුඩ හිකඩවේ එකවෙත්, සමණ්ණා වා මූල්‍යම්ණ්ණා වා ආතපාමත්තාය පඩිභම්තාය අනුතානයම්තාය අපුම්දමත්තාය සම්,මනයිකාරමත්තාය තඹාරුපා වෙශ්‍යෙකාසම්ඩි. දුෂ්චරි, යථාසම්ඩිනෙක විශේෂ උදිම්බේ, අනුතානයසක්කුදී ගෙෂාකය්ම් විහරනි. ගෙ, එවම්හා: “අනුතානුවා ව අයා ගෙෂාකා අනුතානුවා, ව. ගෙ නෙ සමණ්වාහුම්ණා එවම්හාපු: ‘අනුතානුවා අයා ගෙෂාකා පරිව්‍යමේ,’නි, ගෙසයා මූසා. ගෙපි ගෙ සමණ්වාහුම්ණා එවම්හාපු: ‘අනුතානුවා අයා ගෙෂාකා අපරියගෙනුවා,’නි, ගෙසයලට මූසා. අනුතානුවා ව අයා ගෙෂාකා අනුතානුවා ව. නු. කිසු ගෙතු? අහා නි ඇත්තපාමත්තාය -පෙ- තඹාරුපා වෙශ්‍යෙකාසම්ඩි. දුෂ්චරි යථාසම්ඩිනෙක විශේෂ උදිම්බේ, අනුතානයසක්කුදී ගෙෂාකය්ම් විහරනි. ඉම්හාමිහා එතා: යථාසම්ඩිනෙකා අනුතානුවා,” වානි.

දුදා හිකඩවේ තත්ත්වය යාත්‍යා ය. ආගමම ය. ආරඛු එකෙ සමණ්වාහුම්ණා අනුතානන්ධිකා අනුතානන්ධිකා ගෙෂාකයා පරැකුදුවා?

55. වතුන්නේ ව ගෙෂාගෙනුවා සමණ්වාහුම්ණා කිම්,ගමම කිම්,රඛු අනුතානන්ධිකා අනුතානන්ධිකා ගෙෂාකයා පරැකුදුවා?

53. දෙවෙනි කරුණෙන් ද - හටත් මහඟබලුණෝ කුමක් නිසා කිංගමක එල්බෑ අන්තානත්තිකදාලී ගත්තෙක් ලොවෙනි අන්තානත්තිය පණවන් ද? යන්:

මහඟන්ති, මෙහි එක්තර මහඟනක් හෝ බලුණෙක් හෝ උජ්සාහය නිසා, ප්‍රකුපකා වැර වැඩුම් නිසා, නොපම්ව නිසා, නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් (ව්‍යානයෙකින්) සිත මනා, වැ පිශිරි කළුණ ලොවෙනි අන්තානත්තිකදාලී වැ වෙසේ ද, එසේ වූ විස්තරයෙක් උජ්සාහය උජ්සාහය ප්‍රදාවයි. හෝ මෙයෙනි කියයි: “මම ලොව අන්තානතා ය, අපරියනතා ය. යම් ඒ මහඟබලුණු කෙනෙක් ‘මම ලොශකය කෙළවරක් ඇඟ්චේය. හාස්ථානික් වට යැ’ හි මෙයෙනි කිහු ද, ඔවුන්ගේ කිම බොරා ය. මෙ ලොශකය අන්තානතා ය, අපරියනතා ය. කටර හෙයිනා? යන්: මම වතාකී උජ්සාහය නිසා... යම් සමාධියෙකින් සිත මනා, වැ පිශිරි කළුණ ලොවෙනි අන්තානත්තිකදාලී වැ වෙසෙම් ද, එඟු වූ විස්තරයෙක් පැවති. ලොශකය යම් හෝ අන්තානතා ද අපදින්තා ද, මම මෙ කාරණයෙන් මෙය එසේ දනිමි” යනු හි.

මහඟන්ති, යමක් නිසා යමෙක එල්බෑ ඇතුම් මහඟබලුණෝ අන්තානත්තිකදාලී ගත්තෙක් ලොශකය පිශිරිද අන්තානත්තිය පණවන් නම්, මෙ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

54. මහඟන්ති, තෙවෙනි කරුණෙන් ද - මහඟබලුණෝ කුමක් නිසා, තුමක් ඇතුම් ඇයේබෑ අන්තානත්තිකදාලී ඇත්තෙක් ලොශකය පොවා අන්තානත්තිය පණවන් නම්, මෙ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

මහඟන්ති, මෙහි ඇතුම් මහඟනක් හෝ බලුණෙක් හෝ උජ්සාහය නිසා, එරියය නිසා, ප්‍රකුපකා වැර වැඩුම් නිසා, නොපම්බව නිසා, තුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිශිරි කළුණ, ‘ලොවෙනි උජ්සාහය යටත් ගෙලවරක් ඇතුළු’ හි යංදු ඇති වැ, එහෙත් ‘ලොවෙනි හරසින් කෙළවරක් නැතු’ හි යන යංදු ඇති වැ වෙසේ ද, එසේ වූ විස්තරයෙක් පැවති. හෝ මෙයෙනි කියයි: “මම ලොව කෙළවරක් ඇඟ්චේ ද ගෙළවරක් නැත්තේ ද වේ. යම් මහඟබලුණු කෙනෙක් ‘මෙලෙව කෙළවරක් ඇඟ්චේය, වට යැ’ හි කිහු ද, ඔවුන්ගේ වටන හිස ය. යම් මහඟබලුණු කෙනෙක් වතාකී ‘මම ලොව කෙළවරක් නැත්තේය’ හි යනු ද සිංහ ය. මෙ ලොව අන්තානත්ති ද අන්තානත්ති ද වේ. ඒ කටර හෙයිනා? යන්: මම වතාකී උජ්සාහ වඩා, එරිය වඩා... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාජිනා කළුණ ලොවෙනි උජ්සාහ යටත් කෙළවරක් ඇතුළු හි ද සරසින් කෙළවරක් නැතු හි ද යන යංදු ඇති වැ වෙසෙම් ද, එසේ වූ විස්තරයෙක් පැවති. ලොශකය යම් හෝ ගෙලවරක් ඇඟ්චේත් නැත්තේන් වේ ද, මෙ කරුණීන් එසේ මෙය මම දනිමි.” යනු හි.

මහඟන්ති, යමක් නිසා යමෙක එල්බෑ ඇතුම් මහඟබලුණෝ අන්තානත්තිකදාලී ගත්තෙක් ලොශකය අන්තානත්තිය පණවන් ද, මෙ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

55. සිවුවන කාරණයෙහි ද - හටත් මහඟබලුණෝ කුමක් නිසා, කුමක් ඇයේබෑ අන්තානත්තිකදාලී ගත්තෙක් ලොවේ අන්තානත්තිය පණවන් ද? යන්:

දැඩ හේකබවේ එකඟවා, සමණ්‍යා වා මූෂ්‍යමෙන්, වා, නෙකකි හෝ නී වීමෙන්. සේ, තකකුපරියානන්. වීමෙන්, තුවම් සායම්පිහාන්. එවම්හා: “නෙවාය ගෞරුකා: අනුත්‍යවා, නා පත්‍රානුන්නා. ගෙ තෙ සමණ්‍යා මෙන් එවම්හාපු: ‘අනුත්‍යවා, අය ගෞරුකා: පරිවුමේ, ’නී, තෙසා. මූසා. ගෙ’පි තෙ සමණ්‍යා මෙන් එවම්හාපු: ‘අනුත්‍යන්නා, අය ගෞරුකා: අපරියනුත්‍යා,’නී, තෙසාපි මූසා. ගෙ’පි තෙ සමණ්‍යා මෙන් එවම්හාපු: ‘අනුත්‍යවා, වා අය ගෞරුකා: අනුත්‍යන්නා, නා පත්‍රානුන්නා’”නී.

දැදා. හේකබවේ ව්‍යුත්‍යා. යානා. යා. ආගමට යා. අජබහ එකෙ සමණ-මූෂ්‍යමෙන්, අනුත්‍යන්නා අනුත්‍යන්නා. ගෞරුකාසා පක්ෂුපෙන්නා.

56. ඉමෙහි බො, තෙ හේකබවේ සමණ්‍යා මෙන්, අනුත්‍යන්නා අනුත්‍යන්නා අනුත්‍යන්නා ගෞරුකාසා පක්ෂුපෙන්නා ව්‍යුත්‍යා ව්‍යුත්‍යා. ගෙ හි කෙටි හේකබවේ සමණ්‍යා වා මූෂ්‍යමෙන් වා අනුත්‍යන්නා අනුත්‍යන්නා. ගෞරුකාසා පක්ෂුපෙන්නා, සැබේ තෙ ඉමෙහෙව ව්‍යුත්‍යා ව්‍යුත්‍යා, එතෙසා. වා, අක්ෂේද්‍යාතරක. නාත්‍ය ඉගත්තා, බිජිදා.

57. තයිදා. හේකබවේ තථාගත්තා, පර්තානානී: “ඉම දිවයිව්‍යානා එවම රුව්‍යානී, එවම පර්තානානී, එවම ගත්තා හටසානානී එවම අහිසම්පරායා”නී. තක්ව තථාගත්තා පර්තානානී, තත්තාව ව උත්තරිතරං පර්තානානී. තක්ව පර්තානානා. නා පර්තානානී. අපරාමයත්, වසා පවත්තාගෙන්ක්ව නීඩුන් මිදිනා. තෙවැන්නා. සමුද්‍යක්ව අප්‍රේගමක්ව අසාද්‍යක්ව ආදීනවක්ව නීසාරණක්ව යථාපුත්‍ර විදිනා, අනුරාධ විශ්වෙනා, හේකබවේ තථාගත්තා.

58. ඉම බො, තෙ හේකබවේ බම්, ගම්බ්‍රා, දුදුසා, දුරකුඩ්බාධා, සනානා, ප්‍රේක්කා, අනකකාවටරා, තුප්පන්, ප්‍රෙක්කාවේදානීයා, ගෙ තථාගත්තා, සය අහිඛ්‍ය සට්ක්කා, ප්‍රෙක්කානී, ගෙ හි තථාගත්තා යථාපුවම වන්න් සමම, වදුම්නා, වදුදායපු.

මහඟනී, මෙහි ඇතැම් මහඟනක් හෝ බමුඟනක් හෝ කරක කරන්නේ වෙයි, විමහන්නේ වෙයි. හෝ ඒ ඒ කරණින් කරක කළ, පිමුප්‍රමානුවන පමණින් ම මැති ගත්තා උද සිය වැටුණීම මෙයේ පටහයි: “මම ලොට අනුයායක් (කෙකලටරක්) අත්තේන්ත් නො, වෙයි. අනුයායක් කැඳුන්නේයේ නො, වෙයි. යම් මහඟනබමුණුකෙනෙක් ‘මම ලොට අත්තාවත් ය, වට ය’ සි කියන් නම්, ඔවුන්නේ වටන සිස් ය. යම් මහඟනබමුණු-කෙනෙක් ‘මම ලොට අනුයායක් කැඳුන්නේ ය යි, කොංජක් කැඳුන්නේ ය’ සි කිහු නම්, ඔවුන්නේ ද වටන සිස් ය. යම් මහඟනබමුණුකෙනෙක් ‘මම තෛට අනුතාවත් ද වේ, අනුතා ද වේ’ ය සි කියන් නම්, ඔවුන්නේ ද වටන සිස් ය. මම ලොට අනුයායක් ඇත්තේන් නො, වේ ම ය. අනුයායක් කැඳුන්නේයේ නො, වේ ම ය” යනුයි.

මහඟනී, යමක් තිසා යමක් ඇයේ ඇතැම් මහඟනබමුඟන් අත්තානත්ත්වීමේ තුළටෝ ලොවේ අත්තානත්ත්වා පණවත් නම්, මේ ඒ සිවුවන කාරණය සි.

56. මහඟනී, ඒ මහඟනබමුඟන් අත්තානත්ත්වා දැඩි ගත්තේ මේ සතර කරණින් ලොකයේ අත්තානත්තය පණවත්. මහඟනී, යම් මහඟනකෙනෙක් හෝ බමුණුකෙනෙක් හෝ අත්තානත්ත්වා දැඩි ගත්තේ ලොකයේ අත්තානත්තය පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කි සතර කරණින් ම හෝ මොවුන් අඩුරෙන් එක්තර කරගෙනකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත්කි කරගෙනක් එයට නැත.

57. මහඟනී, “මේ දැඩිවූ හෝ දැඩිකාරණයේ මෙයේ ගත්තා ලද්දේ, මෙයේ පරාමාල තුළටෝ මෙබදු නිරය:ධිර්පාකයන් ඇත්තේයේ වන්නාක. මෙබදු වූ පරලොච්ච ඇත්තේ වන්නාක” සි තථාගත කෙමි ඒ මේ සතර දැඩිගතය ම කන් අපුරින් දනී. තථාගත කෙමි එය ද දනී. එයින් ඔස්තේකි වූ (කිල සමාධි ප්‍රඥ විශ්වකාලී විශ්වකාලීන සාම්ඝ්‍යතායුන යන මේ) සියල්ලන් දනී. එය දන්නේ, ‘මෙය මෙම දනිම්’ සි තාමෝ දැඩි මාත වශයෙන් ඒ දනීම පරුමිනිය නො කෙරෙයි. එය පරුමිනිය නොකරන ඒ තථාගත විද්‍යා විසින් ම තමායේ කෙලෙස් නීමිම දන්නා ලද්දේ ය. (මෙහි පුව පන වැඩිහිටි, අසේ තැන පුව පන වැඩිහිටි සිතමින් යම් සැප වේදනාවන්හි අප්‍රේණු අත්තාවුටෝ කානාවිඩ්ඩාලි-ගහනයට වදින් ද,) තම්ගත කෙමි ඒ වේදනාවන්ලේ උපරන්ත්වා ද විනායය ද ආය්චාය ද ආදිනවය ද නිස්මීම ද තත් වූ පරිදි දක උපාදන රැකිත වූ මිදුගෙන් වෙයි.

58. මහඟනී, තථාගත කෙමි යම් කෙනෙකුන් පරෝපදේශ රැකිත වූ විශිෂ්ටභාෂයෙන් දන ප්‍රකාශ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් බැම් කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන කථාගත වුද්‍යානුගේ ඇත්තානු නම්, මේ, ගැඹුරු වූ සාම්ඝ විජ්‍ය කෙනෙකුන් විසින් ම වනා, ශෙස්සැවුන් විසින් නො දැක්ක හැකි වූ ශෙස්සැවුන් විසින් අවශ්‍යෙක නො කුඩ හැකි වූ සිස්ම වූ ප්‍රජායන් විසින් ම දත කුඩ වූ ඒ බැඳෙයි සි.

59. සහනි තිකෙකුවේ එකෙ සමඟත්වාහුමල්දා අමරාචිජෙකුවිපිකා, තහවුරු තහවුරු පරිස්‍යා. පූටෝ, සම්බා, වාචාචිජෙකුවිපා. ආරෝර්නානි අමරාචිජෙකුවිපා. ව්‍යුහානි ව්‍යුහානි. ගෙන ව ගෙන,ගෙනයා, සමඟත්වාහුමල්දා කිම්,ගම් කිම්,රැකි අමරාචිජෙකුවිපිකා, තහවුරු තහවුරු පරිස්‍යා. පූටෝ, සම්බා, වාචාචිජෙකුවිපා. ඇ,රෝර්නානි අමරාචිජෙකුවිපා. ව්‍යුහානි ව්‍යුහානි?

ඉති සො මූසාවාදහයා මූසාවාදරටිලෝගුව්, නෙමිදා. කුසලනුත් ව්‍යාකරණයේ. නා පතිධා අකුසලනුත් ව්‍යාකරණයේ. තහ්ම තහ්ම පක්ෂු. දුනුවෙක්: සම්පත්: ව්‍යාපිතක්වීප: අප්පත්ත්ත් අමරුවිතක්වීප: “එච්ච්ච මේ ගෙනා. කුරා ‘තී’පි ගම් ගෙනා. අකුසැද්දා ‘තී’පි මේ ගෙනා. ගෙනා ‘තී’පි ගම් ගෙනා. ගෙනා ‘තී’පි ගම් ගෙනා.’” තී.

දූදා හිකැබව පෘත්ම. යි.නු. ය. ආගම් ය. ආරජි එංක සම්බ-
ඩියම්ඩ් අමරාවිශේෂඩිපාඨ, හින්දි තහන් පෙනුවේ. පුට්ස්, යම්.නු. වාචිවිශේෂඩිපාඨ.
ඇපරෝත්තයි අමරාවිශේෂඩිපාඨ.

61. දුන්ගේ ව හොඳෙහි, සම්බුද්ධතාව කිම්ලාගමම කිම්රඹා අඩර, ටියකකිපිකා තස්ස තස්ස පසුහු පුවිය, සම්නා ව, ව, ටියකකිපා. ආපර්ජතාව අමර, ටියකකිපා? :

දුඩ සික්කලටව එකකටවා සම්මත් වා බුද්ධීම්මත් වා ඉදි කුසලනයි යථා-
ඩුක් ත්‍යාගරු,තාත්‍යා. ඉදි අකුසලනයි යථාඩුක් ත්‍යාගරු,තාත්‍යා. තයා එවා
ගෙහෙයි: “අහු බො ඉදි කුසලනයි යථාඩුත් ත්‍යාගරු,තාත්‍යාම්. ඉදි අකුසලනයි
යථාඩුත් ත්‍යාගරු,තාත්‍යාම්. අහඟස්සූව බො රත්ත ඉදි කුසලනයි යථාඩුත්. ත්‍යා-
ගරු,තාත්‍යාහැනයා, ඉදි අකුසලනයි යථාඩුත්. ත්‍යාගරු,තාත්‍යාහැනයා, ඉදි කුසලනයි වා,
වියාකශරයෝ, ඉදි අකුසලනයි වා වියාකශරයෝ, හේතු මේ අයා ජ්‍යෙෂ්ඨ
වා රාජෝ, වා දෙදුජෝ, වා පරිජෝ, වා. යහේ මේ අයා ජ්‍යෙෂ්ඨ වා රාජෝ වා,
උදුජෝ, වා පරිජෝ වා, තා ම්‍යෙදා උපාදිත්වා. යා ම්‍යෙදා උපාදිත්වා,
ඇයා ම්‍යෙදා විස්‍යාත්තා. ගෙයා ම්‍යෙදා විස්‍යාත්තා, ගෙයා ම්‍යෙදා අහභාරුයෝ,” ත්‍යා.

59. මහඟන්නි, අමරිකීසේපක වූ සමඟ මහඟන්වලුණුකෙනෙක් ඇත්තායි. ඔහු ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම වයු සතරකින් මාස්ටික්සේපයට අමරිකීසේපයට පැමිණෙයි. ඒ හටත් මහඟන්වලුණුක් කුමක් නිසා, කුමක් ඇරෙඳා අමරිකීසේපක පුවෙශී, ඒ ඒ තත්ත්ව ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම වයු සතරකින් වාශ්ටිකීසේපයට අමරිකීසේපයට පැමිණෙයි ද යන්:

60. මහඟන්නි, මෙහි එක්තර මහඟන්ක් හෝ බමුණෙක් හෝ ‘මේ කුසලු’ සි ඇති සැටි නො දනි. ‘මේ අකුසලු’ සි ඇති සැටි නො දනි. ඔහුට ‘මේ කුසලු’ සි මෙ ඇතියාටි නො දනිමි, ‘මේ අකුසලු’ සි ඇතියාටි නො දනිමි. මෙ වනායි ‘මේ කුසලු’ සි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි, ‘මේ අකුසලු’ සි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි, ‘මේ කුසලු’ සි කියා හෝ පටහන්නෙමි නම්, ‘මේ අකුසලු’ සි කියා හෝ පටහන්නෙමි නම්, ඒ රැවැසුමෙහි මට ජන්දයයක් හෝ රැඳ්‍යායයක් හෝ පටහාණ්ඩවෙක් හෝ වන්නෙයි ය. යම් කරුණෙක්සි මට ජන්දය හෝ රැඳ්‍යාය හෝ පටහාණ්ඩවෙක් හෝ වන්නෙ නම්, ඒ මග් ප්‍රකාශය බොරු වන්නෙ නම්, ඒ මග් ප්‍රකාශය බොරු වන්නෙ නම්, එය මට දැක්ක් වන්නෙ ය. මග් යම් ප්‍රකාශයයක් බොරු වන්නෙ නම්, එය මට දැක්ක් වන්නෙ ය. මට යම් දැක්ක් වන්නෙ නම්, එය මට සවයි මෝස්ස දෙකට බැඩි වන්නෙ ය” සි මෙසේ සිංහක් වෙයි.

මෙසේ හෙනෙම ත්‍රියාචාරායට තියෙන්, මූයාචාරායට පිළිකුලෙන්, ‘මෙය කුසලු’ සි නො ම පටහයි. ‘මෙය අකුසලු’ සි නො ද පටහයි. ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම “මෙසේයි මග් පිළිගැනීමෙක් නැතු. එසේන් මග් පිළිගැනීමෙක් නැතු, ඒ දෙකක් ම අන් පරිදිදකිනු පිළිගැනීමෙක් මට නැතු. ‘නො පිළිගනීමි’ සි කියා එකකුන් මට නැතු. ‘නො ම නො පිළිගනීමි’ සි කියා එකකුන් මට නැතු” සි වාශ්ටිකීසේපයට අමරිකීසේපයට පැමිණෙ.

61. මහඟන්නි, යමක් නිසා යමක් ඇති ඇතිම් මහඟන්වලුණුක් අමරිකීසේපයක පුවෙශී, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම වාශ්ටිකීසේපයට අමරිකීසේපයට පැමිණෙයි ද ? යන්:

මහඟන්නි, මෙහි එක්තර මහඟන්ක් හෝ බමුණෙක් හෝ ‘මේ කුසලු ය’ සි ඇති සැටියෙන් නො දනියි. ‘මේ අකුසලු ය’ සි ඇති සැටි හෝ දනියි. ඔහුට මෙයේ සිංහක් වෙයි: “මෙ වනායි ‘මේ කුසලු ය’ සි ඇති සැටියෙන් නො දනිමි. ‘මේ අකුසලු ය’ සි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි ‘මේ කුසලු’ සි රැවැසුයෙමි නම්, ‘මේ අකුසලු’ සි ඇති සැටි නො දන්නෙමි ‘මේ අකුසලු’ සි පැවැසුයෙමි නම්, එ කරුණෙකි මට ජන්දයයක් හෝ රැඳ්‍යායයක් හෝ ප්‍රතිසරයක් හෝ ප්‍රතිසරයක් හෝ වියා භාක්කක් ය. යමෙක ද මට ජන්දයයක් හෝ රැඳ්‍යායයක් හෝ ප්‍රතිසරයක් හෝ වන්නෙ නම්, එය මට උපාදාතායයක් වන්නෙ ය. යමෙක මට උපාදාතායයක් වන්නෙ නම්, එය මට දැක්ක් වන්නෙ ය. යමෙක මට දැක්ක් වන්නෙ නම්, එය මට සවයි මෝස්ස දෙකට බැඩි වන්නෙ ය” යනු සි.

ඉඩ හික්කතව එකටෙවා සමගේන් වා මූල්‍යවන්නේ වා ඉදෑ සුසුලන්නේ යථාභුතිං නපුරුනායි. ඉදෑ අකුසලන්නේ යථාභුතිං නපුරුනායි. තස්ස එවං තහායි: “අහං බො ඉදෑ සුසුලන්නේ යථාභුතිං නපුරුනායිමි. ඉදෑ අකුසලන්නේ යථාභුතිං නපුරුනායිමි. අහසේවීම බො රතු ඉදෑ සුසුලන්නේ යථාභුතිං නපුරුනායින්, ඉදෑ අකුසලන්නේ යථාභුතිං නපුරුනායින්, ඉදෑ සුසුලන්නේ වා ව්‍යාකරණයෙන්, ඉදෑ අකුසලන්නේ වා ව්‍යාකරණයෙන්, සහන්නේ හි බො රතු සම්බුද්ධිමතා රැණිවිත, තීපුණා කුතුරුපාවාද වාලුවෙයිරුව, වෙශිජ්ඩන්නා, මිශේධි වරනා පක්ෂියනෙන දිවිසිහතායි, නෙ මං තහ්න සම්බුද්ධියෙන්යු. සම්බුද්ධාත්‍යාචාරෝ සම්බුද්ධාච්‍යාරෝ. ගෙ මං තහ්න සම්බුද්ධියෙන්යු. සම්බුද්ධාච්‍යාරෝ සම්බුද්ධාච්‍යාරෝ, තෙක්සිභා න සම්පාදයෙයු. ගෙසාහා න සම්පාදයෙයු, ගෙසාහා මමස්ස විසාගෙනා. ගෙසා මමස්ස විසාගෙනා, ගෙසා මමස්ස ඇන්තරායෙයා”යි.

ඉති සේ, අනුරෝධායා අනුරෝධගරීතරුව් නෙවිදී. කුසලභාත් ව්‍යාකරණයි. තු පතිදී. අකුසලන්ති ව්‍යාකරණයි. සැප්ත තත්ත්ව පක්ෂු. පුත්තයි. සම්බන්ධ ව්‍යාචකයි. අප්පාත්තියි. අමරවික්‍රිප්පයි. “එමටේ ගම නො, කඩා ‘නි’පි ගම නො, අකුසලයා ‘නි’පි ගම නො, නො ‘නි’පි ගම නො.” නි.

මෙසේ හෝ නොම් උපාදනය කෙරෙන් ඩියෙන්, උපාදනය කෙරෙන් පිළිබූලින් ‘මෙය කුසලු’ සි කියා හෝ නො පටකයි. ඒ ඒ කරුණෙන් ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම, “මෙසේන් මගේ පිළිගැනීමෙන් නැති. එසේන් මගේ පිළිගැනීමෙන් නැති. අන් සැටියෙකිනු මගේ පිළිගැනීමෙන් නැති. ‘එයේ නැති’ සි කියාන් මගේ පිළිගැනීමෙන් කැති. ‘එසේ කුස්තේන් නො වේ’ සාය කියාය් මගේ පිළිගැනීමෙන් නැති” සි වාස්වික්ෂණීයට අමරවික්ෂණීයට පැමිණයයි.

මහතෙන්, ඇත්තැම් මහජනබූළුණේ යමක් නියා යමෙක එල්බා අමරවික්ෂණීයට වූවේ, ඒ ඒ කරුණෙන් ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම වාස්වික්ෂණීයට අමරවික්ෂණීයට පැමිණෙන් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය සි.

දි. මහතෙන්, තෙවෙනි කාරණයෙක් - ගටන් මහජනබූළුණේ කුමක් නියා කිමෙක එල්බා අමරවික්ෂණීයට වූවේ, ඒ ඒ කරුණෙන් ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම වාස්වික්ෂණීයට අමරවික්ෂණීයට පැමිණෙන් ද? යන්:

මහතෙන්, මෙහි ඇත්තැම් මහතෙන් හෝ බූළුණක් හෝ ‘මේ කුසලු’ සි ඇත්තේ සැටියෙන් නො දනි. ‘මේ අකුසලු’ සි ඇත්තේ සැටියෙන් නො දනි. ඔහු මෙසේ සියෙන් වෙයි: “මම වත්ති වේ කුසලු සි තත් වූ පරිදි නො දනිම්. ‘මේ අකුසලු’ සි තත් වූ පරිදි නො දන්නේම්, ‘මේ අකුසලු’ සි කියා හෝ පටසන්නේම් නම්, ‘මේ අකුසලු’ සි කියා, හෝ පටසන්නේම් නම්, තුවණුන් සියුම් වූත්ති ඇත්තේ මෙරමා හා කළ වාද ඇත්තේ අස්ථාමක් රෙයෙන් විද පලා ලකු දුනුවාවන් බඳ වූ, තමන්ගේ සියුම් තුවණ්න් අනුන්ගේ ලබාධින් විද ලන්නැවුන් බඳ වා යම් කෙනෙක් කැසිරෙස් ද, එසේ වූ මහජනබූළු කෙනෙක් ඇත්තේ, ඔහු ඒ කුළුවකුගාලයෙහි මගේ ලඩිය ම, අතින් විවාරන්නාය. ‘කුවර කරුණෙකින් මේ අවශ ගනීදා?’ සි කරුණු විවාරන්නාය. මා කරුණු කි කුල්සි එහි දෙස් දක්වා තැන්නය කරන්නාය. මම ඕහුනට කරුණු දක්වා, මගේ මතය සුදුව හොට කියන්නට සමත් නො වෙමි. යම් කෙනෙක්නට කරුණු දක්වා සාම්තස්ථාපනය කරන්නට මට සමත් නො වෙමි ද, එය මට පිඩිවෙකි. මට යම් පිඩිවෙක් වෙළු ද, එය මට සුදී මෙක්ස දෙකට බාධකට බාධක වන්නේ ය” යනු සි. මෙසේ කෙනෙම ප්‍රශ්න කරනුවට තියෙන්, ප්‍රශ්න කළ තෙයේ උස්සර දීමට බැරි වෙතු’ සි උස්සරායෙන්, ‘මේ කුසලු’ සි සාප්‍ර වා (ඉදුර) නො ම කියයි. ‘මේ අකුසලු’ සි කියා, හෝ සාප්‍ර ව නො කියයි. ඒ ඒ කරුණෙන් ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම, “මගේ මෙසේය ගැන්මෙන් නැති. මගේ එසේන් ගැන්මෙන් නැති. අන් රාජිදෙකිනු මගේ ගැන්මෙන් නැති. ‘කැති’ සි කියා, මගේ ගැන්මෙන් ද නැති. ‘එසේ කුස්තේන් නැති’ සි කියාන් මගේ ගැන්මෙන් නැති” සි වාස්වික්ෂණීයට අමරවික්ෂණීයට පැමිණන කාරණය සි.

මහතෙන්, ඇත්තැම් මහජනබූළුණේ යමක් නියා යමෙක එල්බා අමරවික්ෂණීයට වූවේ, ඒ ඒ කරුණෙන් ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ ම වාස්-වික්ෂණීයට අමරවික්ෂණීයට පැමිණෙන් නම්, මේ ඒ තුන්වන කාරණය සි.

ශ්‍රී. වනුපෙන්. ව ගොනේකා, සමණුගමන්, ක්‍රිමාගමට ක්‍රිමාරභය අමරුවිශකවිපිකා, තත්ත්ව තත්ත්ව පරිජ්‍යා පුට්‍රී, සම්බාධ වාචිකිවයා ආරාධ්‍යන්දී අමරුවිශකවිපා?

ඉඩ හික්කවෙ එකිනෙව්, සමණ්, වා මූහුණ් වා මැනේ ගොනී මෙමුලුගා. ගසා මින්දතා, මෙමුලුගතා, තත්ත්ව තත්ත්ව පරිජ්‍යා. පුට්‍රී, සම්බාධ වාචිකිවයා ආරාධ්‍යන්දී අමරුවිශකවිපා: “අනුම්ප පරිගා, ලොකො, ‘නි ඉත්ති වෙ මං පුව්සි, අනුම්ප පරිගා ලොකො, ‘නි ඉත්ති වෙ මේ අස්ස, අනුම්ප පරිගා, ලොකො, ‘නි ඉත්ති ගො නා ව්‍යාකරෙයා. එවලි ගෙ ගො. කජා, ‘නි’පි ගෙ ගො. අස්ස්ස්දා, ‘නි’පි ගෙ ගො. ගො, ‘නි’පි ගෙ ගො. තත්ත්ව පරිගා, ලොකො, ‘නි’? -පෙ- අනුම්ප තත්ත්ව පරිගා, ලොකො? -පෙ- අනුම්ප සතාතා, ඔපපාතීකා? -පෙ- අනුම්ප තත්ත්ව සතාතා, ඔපපාතීකා? -පෙ- අනුම්ප පුකටදුකකට්තා. කමම්, නා. එලා විපාකො? -පෙ- අනුම්ප තත්ත්ව පුකටදුකකට්තා. කමම්, නා. එලා විපාකො? -පෙ- ගොවනු නා තත්ත්ව පුකටදුකකට්තා. කමම්, නා. එලා විපාකො? -පෙ- ගොනී තත්ත්වගතා, පරම්මරණා? -පෙ- න ගොනී තත්ත්වගතා, පරම්මරණා? -පෙ- ගොනී තත්ත්ව තත්ත්ව පරම්මරණා? -පෙ- ගොනී වා ගොනී වා තත්ත්ව තත්ත්වගතා, පරම්මරණා? -පෙ- ගොව ගොනී න ගොනී තත්ත්වගතා, පරම්මරණා, නි? ඉත්ති වෙ මං පුළුණු තෙවෙ ගොනී න ගොනී තත්ත්වගතා, පරම්මරණා, නි ඉත්ති ගෙ නා. ව්‍යාකරෙයා. එවලි ගෙ ගො. කජා, ‘නි’පි ගෙ ගො. අස්ස්ස්දා, ‘නි’පි ගෙ ගො. ගො, ‘නි’පි ගෙ ගො.” නි.

ඉදා. හික්කවෙ වනුපෙන්: යානා ය ඇඟලම ය ඇඟල එකු සමණු-මූහුණ් අමරුවිශකවිපිකා, තත්ත්ව තත්ත්ව පරිජ්‍යා පුට්‍රී, සම්බාධ වාචිකිවයා ආරාධ්‍යන්දී අමරුවිශකවිපා.

ශ්‍රී. ඉඟමිගි බො ගො හික්කවෙ සමණුගමන්, අමරුවිශකවිපිකා, තත්ත්ව තත්ත්ව පරිග්‍යා. පුට්‍රී, සම්බාධ වාචිකිවයා ආරාධ්‍යන්දී, අමරු-විශකවිපා. වනුනි වනුනි. ගය ගි ගක්ව හික්කවෙ සමණ්, වා මූහුණ්, ඇමරුවිශකවිපිකා, තත්ත්ව තත්ත්ව පරිග්‍යා. පුට්‍රී, සම්බාධ වාචිකිවයා ආරාධ්‍යන්දී අමරුවිශකවිපා, සමඟ ගො ඉමෙනෙට වනුනි වනුනි, එතෙස. වා අස්ස්දාතරනා, තත්ත්ව බහිත්තා.

63. සතර වැන්නෙකි ද - ණටත් මහඟව්‍යුතෙක් කුම්ක් තිසා කිමතක එල්බ් අමරික්ස්පේක වූත්ටො, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදැදු ම වාශ්ටික්ස්පේයට අමරික්ස්පේයට පැමිණෙයි ද? යන්:

මහඟනි, මෙහි අඩුම් මහඟන් හෝ බමුජන් හෝ මද තුව-නුත්තේ වෙයි, බොගැස් සේ මූලික වෙයි. හෝ තුවන මද බැටින්, බොගැස් සේ මූලික බැටින්, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදැදු ම, වාශ්ටික්ස්පේක අපරැයන්ත විස්ත්පේයට පැමිණෙයි ඒ මෙහි ය: ‘රරලාවෙක් ඇදේදු?’ සි මෙහේ ම, අනින් විවාරයි නම්, ‘පරලාවෙක් ඇති’ සි මෙහි මට හැඳිමෙක් වි කම්, ‘පරලාවෙක් ඇති’ සි මෙහි එය තට විසයද්දේනම්. එහෙතු ‘මට මෙහෙයු හැඳිමෙක් නැති. අන් පරදැදෙදෙනුය් හැඳිමෙක් නැති. මට හැඳිමෙක් නැත්තෙයු නො, වෙයි, මට හැඳිමෙක් නැති නො, වන්තන්ස් නො, වෙයි. ‘පරලාවෙක් නැදේදු?’ සි විවාරයි නම්... ‘පරලාවෙක් ඇත්තෙයු නැදේදු?’ සි විවාරයි නම්.. ‘පරලාවෙක් නො, ම ඇත්තෙයු නො, ම නැත්තෙයු වේද දු?’ සි විවාරයි කම්... උපරාඥක (=මැලි උපරාඥක) සංඝිතයේ ඇත්තන්දු?’ සි විවාරයි කම්.. ‘ශ්‍රී උපරාඥක සංඝිතයේ නැත්තන්දු?’ සි ... උපරාඥක සංඝිතයේ ඇත්තන්දු?’ සි... මෙහෙතු නැත්තෙයු වේද දු?’ සි... පුකාඩුජ්‍යකාඩකම් තෙක්සේ එල විපාක නැදේදු? ඒ... පුකාඩුජ්‍යකාඩකම් තෙක්සේ එල විපාක ඇත්තෙයු වේද දු සි... පුකාඩුජ්‍යකාඩකම් තෙක්සේ එල විපාක නො, ම ඇත්තෙයු නො, ම නැත්තෙයු වේද දු?’ සි... සංඝිතයා මරණින් මතු වන්තන්දු?’ සි... සංඝිතයා මරණින් මතු වන්තන්දු? සි... සංඝිතයා මරණින් මතු නො, ම වන්තන්දු නො, ම නො, වන්තන්දු වේද දු?’ සි විවාරයි නම්, ‘සංඝිතයා මරණින් මතු නො, ම වන්තන්දු නො, ම වන්තන්දු නො, ම වන්තන්දු වේද ය’ සි මට හැඳිමෙක් වේ කම්, ‘සංඝිතයා මරණින් මතු නො, ම වන්තන්දු නො, ම නො, වන්තන්දු වේද ය’ සි එය තට විසයද්දේනම්. එහෙතු මෙහි මට හැඳිමෙක් නැති. එහෙතු මට හැඳිමෙක් නැති. අන් ලෙසෙකිනුය් මට හැඳිමෙක් නැති. එහෙතු නැති, සි කිහිප මට හැඳිමෙක් නැති. නැත්තෙයු ම නැති, සි කිහිප මට හැඳිමෙක් නැති” යනු සි.

මහඟනි, යමක් තිසා, යමක් අරුබ් අඩුම් මහඟව්‍යුතෙක් අමරික්ස්පේක වූත්ටො, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදැදු ම මෙ යතර වස්තුතයන් වාශ්ටික්ස්පේක අපරැයන්ත විස්ත්පේයට පැමිණන්. මහඟනි, යම මහඟ තෙක්සේ ගෝ බමුජුකෙනක් හෝ අමරික්ස්පේක වූත්ටො, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදැදු ම වාශ්ටික්ස්පේක පැමිණන් නම්, අපධින්ත විස්ත්පේයට පැමිණන් නම්, ඒ සියලුලෝ මෙ වස්තු සතරන් ම හෝ මෙ, වූත්ටො අඩින්තවික්ස්පේක එක්ස්පේයට පැමිණන්. මෙයින් එවිට විවාරයි

64. මහඟනි, ඒ මහඟව්‍යුතෙක් අමරික්ස්පේක වූත්ටො, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදැදු ම මෙ යතර වස්තුතයන් වාශ්ටික්ස්පේක අපධින්තවික්ස්පේක විස්ත්පේයට පැමිණන්. මහඟනි, යම මහඟ තෙක්සේ ගෝ බමුජුකෙනක් හෝ අමරික්ස්පේක වූත්ටො, ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදැදු ම වාශ්ටික්ස්පේක පැමිණන් නම්, අපධින්ත විස්ත්පේයට පැමිණන් නම්, ඒ සියලුලෝ මෙ වස්තු සතරන් ම හෝ මෙ, වූත්ටො අඩින්තවික්ස්පේක එක්ස්පේයට පැමිණන්. මෙයින් එවිට විවාරයි විසයද්දේනම්

ශේ. තයිදීං හික්බලට කථාගත්තා පර්ත්නාතී: “ඉමේ දිවසිවයි, නා එවං ගණිතා එවං පරාමැත්තා, එවංගත්තා හටිසුයනා එවංඅහිසම්පරායා”ත්. තක්ව කථාගත්තා පර්ත්නාතී. තත්තා ව උත්තරිතර් පර්ත්නාතී. තක්ව පර්ත්තතා නා පරාමැත්තා. අපරාමැත්තා වසා පවත්තකා ගෙට නීඩුවි පිදිතා. ගවදතාත්තා සමූද්‍යක්ව අන්තරම්ක්ව අසාද්‍යක්ව ආදිනවක්ව නීසා-රණක්ව සථාපුත්තා පිදිත්, අනුරාද මිශ්‍රතතා, හික්බලට කථාගත්තා.

ඉමේ බෙ, කෙ හික්බලට බමම, ගමහිරා දිද්‍යායා, දිරුනුග්‍රැඩා, සහතා, පණිතා, අතක්කාවවරා, නීපුණා, පණ්ඩිතවදත්තීයා, ගෙ කථාගත්තා සයා. අතිශ්‍යක් සවේකත්තා, පැවත්දත්, ගෙහි කථාගත්තා සථාපුවව්ව වණණා. සමම, වදම්තා, වැදුයුත්.

ශේ. සනත් හික්බලට එකේ සමණ්ඩායම්ණ, අධිවචනමුපානතිකා, අධිවචනමුපානතිකා. අතතා, තක්ව ලොකක්ව පක්ෂුපෙනත්, දීංගි වන්දුනි. තත් ව නොගත්තා, සමණ්ඩායම්ණ, කීම්ගමම කීම්රභා අධිවචනමුපානතිකා, අධිවචනමුපානතිකා. අතතා, තක්ව ලොකක්ව පක්ෂුපෙනත් දීංගි වන්දුනි ?

සනත් හික්බලට අසක්ෂිතයත්තා, නාම දෙදවා. සක්ෂිප්‍රයාද ව රෙක ගැඳවා, තමහා, කායා, වවනත්. යානා බෙ, පනෙනෙකා. හික්බලට විජ්‍යත්ති ය අසක්ෂිතකරා සනත්තා, තමහා, කායා, විෂිත්, ඉන්තත්තා. ආගත්තා, අමාගතා, අයාරසමා, අතයාරියා, පබඳත්. අයාරසමා, අතයාරියා පබඳත්තා, අමාගතා, ආ, තුපාම්බිජ පබඳතම්බිජ අනුග්‍රහයැමිකාජ අප්‍රමාද-මත්ඡ සමමාමනයිකාරමන්ඡ තර්තරුරු. වෙනෙකාසම්බිජ, යථ-සම්ඝිතත විනෙතා සක්ෂිප්‍රයාදං අනුසාරත් තත්තා පර. නානුසාරත්. ගෙ, එවම්තා: “අධිවචනමුපානතිකා, අතතා, ව ලොකෙ, ව. නා. කිසා ගෙනු? අහා හි පුඛෙ නාගතායිං. ගෙ, ‘මෙ එතරකි අභ්‍යන්තා, සහතත්තායා’ පරිණත්තා.”ත්.

ඉදා. හික්බලට පස්මං යානා ය ආගමම ය ආරභා එකේ සමණ්ඩායම්ණ, අධිවචනමුපානතිකා, අධිවචනමුපානතිකා, අතතා, තක්ව ලොකක්ව පක්ෂුපෙනත්.

1. සනතාත්තාය, කිස්ටි.

65. මහතණනි, ‘මේ දැඩිසංයානයෙක් මෙයේ යන්නා ලද්දේ, මෙයේ පරුම්පාල වූවේ, මෙබදු විපාකනයි ඇත්තෙක් වන්නාය, මේ බදු පරළුවේ ඇත්තෙක් වන්නාය’ යි. කාරණය තෙමෙහි එය ද එයින් මත්තෙනෙහි දැදිදිනි. එහෙත් ඒ දැන්ම ‘මා මෙය දනිලි’ සි තාම්පණ, මාතදාම්පි වශයෙන් පරුමරුණය නො කෙරෙයි. එයේ පරුමරුණය නොකරන ඔහු විසින් පරෝපරදේ තැනි වෑ (තම් විසින් ම) කම්පෙ කෙලෙයේ නීලිම දන්නා ලද්දේ වෙයි. (‘මමින පුව පත් වමික’ සි ‘අයෝ තැනි පුව පත් වමික’ සි සිත්තින් යම් සැප වේදකාවත්ති අප්‍රේලු අන්තෙවූවේ නානාවිඛ දාඩියෙනියට වදින්ද,) කාරණය තෙමෙහි එවේකාවන් උත්පන්තිය ද විනාශය ද ආස්ථාදය ද ආදිනවය ද නික්මීම ද තතු වූ පරිදි දත් ජන්දරයය යුරු වූ බැවින් රුපාදන රැකිත ව මිදුනේ වෙයි.

මහතණනි, කාරණය තෙමෙහි යම් බලී කෙනෙකුන් තෙමෙහි ම විභිංචිත ඇත්තෙන් දත් ප්‍රත්‍යාස්‍ය කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් බලී කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන කාරණය හිතා වූවේ අයි පරිදි වූ ම ගුණ සියන්තට තැන් කරන්නෙක් කියන්නාපු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, යැඹු මුදු කෙනෙකුන් විසින් ම මිනා සෙයෙන් විසින් නො දැක්වා ඇති නො දැක්වා ඇති, එහෙත් ම සෙයෙන් ම සෙයෙන් විසින් අවශ්‍යාධ කට නො භාකි වූ, ඡාන්තා වූ, ප්‍රාජානා වූ, තර්කයන් එක ගත නොහැකි වූ, සිපුම් වූ, ප්‍රාජාන් විසින් ම දත් භාජි වූ ඒ බලිතයේ ය.

66. මහතණනි, අයිව්වියමූහානා දහි ඇති ඇතාම් මිහණ්ඩ්මූලිං කෙනෙක් ඇත්තාය. ඔහු ආත්මය ද ලෝකය ද අකාරණ්ඩ්පරන්ත කොට (හේතු ප්‍රතිය නැති ව උපන්තවූන් කොට) කරුණු දෙනෙකෙකින් පණවන්. ඒ ගවන් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා, කුමක් අරඹා අයිව්වියමූහානාවාද ඇත්තෙක් දේ කරුණෙකින් ඇත්මයයා අකාරණ්ඩ්පරන්ත කොටයෙක් (ඉතු පහළ වූවන් කොට) පණවන්ද? යන්:

මහතණනි, අයංඡාහැන් නම් දෙව්. කෙනෙක් ඇත්තා. ඒ දෙව්ටයේ අන් යහාංඡා හටගෙක ප්‍රතිස්ථිංඡාවලේ පහළ විමෙන් ම ඒ මූහ්ම-නිසායගයන් වූවන් වෙයි. ‘උක්තරු යස්ත්වියෙක් ඒ මූහ්මනිසායගයන් යාව වේ මිනිස් බවට පැමිණේ. හේ ඕම් මිනිස්ත්වටට ඇත් ම ශික්ෂයෙකින් නික්ම් පැවිදි තින් වදී, සිඟ සෙයෙන් පැවිදිම්ව වන්නෙන් ම උත්සාහය නිසා විරෝධ නිසා, ප්‍රකාශනා, වෑර වැඩුම් නිසා, සිඟය නිසා, සම්බිමනාසකාරය නිසා, යම් භංජියෙකින් සිඟ මේ නොවට පිළිට කළුහි ඒ ප්‍රතිස්ථිංඡාවලේ උත්පන්තිය සිඟ කෙරේද, එයින් යට සිඟ නො කෙරේද, එයේ වූ වින්නම් යියයා උපන්තිය ඇති යන යමික් ඇදේද, මේ කාරණය ඇත්තෙක් ම ය. (මෙය සිදුවා විය දැයෙකි.) නො කෙතුම් “ලෝකය ද ආත්මය ද කාරණ රැකිත ව (ඉඩි) පහළ විය. ඒ එයේ ම, සියනුයේ කුවර සෙයිනා? යන්: මෙම මිත්තා පෙර නො පිළි. ඒ මෙම පෙර නො, ඇති මි දැන් ඇති බවට පිරිනැමුණුම්” සි මෙයේ සිය යි.

මහතණනි, ඇතාම් මිහණබමුණෝ යමික් නිසා, යමික් ඇරඹා අයිව්වියමූහානාවාද ඇත්තෙක් ඇත්මයයා උත්සාහයන් කාරණ්ඩ්පරන්ත කොට පණවන් නම්, මේ ඒ උත්සාහයන් කාරණය යි.

67. දුනීගේ ව ගොජනකා සමණ්ඩු:හම්ණා ක්‍රිමාගමට ක්‍රිමාරභය අධිවචනසමූහන්නා කා අධිවචනසමූහන්නා අත්තානකුව ලෙංකාකුව පසුදුලෙන්නා?

ඉඩ හික්කිටෙ එකැංවා, සමණ්ඩු: වා, මූහුම්ණා වා, තිස්සා ගොජා විම්ඩි. ගසා තික්කාපරියානාවා, විම්ඩාසා:නුවලිනා සයම්පානානා. එවමාය: “අධිවචනසමූහන්නා, අත්තා, ව ලෙංගකා, වා”නි.

දුදු. හික්කිටෙ දුනීය: යානා ය ය ආරභය එකෙ සමණ්ඩු:හම්ණා, අධිවචනසමූහන්නා අධිවචනසමූහන්නා අත්තානකුව ලෙංකාකුව පසුදුලෙන්නා.

68. ඉමෙහි බො ගො හික්කිටෙ සමණ්ඩු:හම්ණා අධිවචනසමූහන්නා අත්තානකුව අත්තානකුව ලෙංකාකුව පසුදුලෙන්නා, සබඳ ගො ඉමෙහිට දිඵියි වස්සුනි, එකෙසා වා, අක්ක්‍රේතරෙනා. නහු ඉගො, බහිදා.

යෙ ගි ගොවී හික්කිටෙ සමණ්ඩු: වා, මූහුම්ණා, වා, අධිවචනසමූහන්නා අත්තානකුව අත්තානකුව ලෙංකාකුව පසුදුලෙන්නා, සබඳ ගො ඉමෙහිට දිඵියි වස්සුනි, එකෙසා වා, අක්ක්‍රේතරෙනා. නහු ඉගො, බහිදා.

69. තකිදු. හික්කිටෙ තථාගතී: පර්:නා:නි - ගර-^{*} ගෙ ගි තථාගතීය යථාග්‍රාව්. වණණා සම්බාද්‍යාන් විදේශයුදු.

70. ඉමෙහි බො ගො හික්කිටෙ සමණ්ඩු:හම්ණා පුබිනාකාපිකා, පුබිනාකා:නුදිවිධිනා, පුබිනා. ආරභය අනෙකුවිභිතානි අධිව්‍යනිපදුනි අනිවැදන්නි අවසාරසා වස්සුනි. ගෙ ගි ගොවී හික්කිටෙ සමණ්ඩු: වා, මූහුම්ණා: වා, පුබිනාකාපිකා, පුබිනාකා:නුදිවිධිනා: පුබිනා. ආරභය අනෙකුවිභිතානි අධිව්‍යනිපදුනි අනිවැදන්නේ, සබඳ ගො ඉමෙහිට අවසාරසා වස්සුනි, එකෙසා වා, අක්ක්‍රේතරෙනා. නහු ඉගො, බහිදා.

71. තකිදු. හික්කිටෙ තථාගතී: පර්:නා:නි “ඉගෙ දිවිධියා:නා, එව: ගතිනා, එව: පරුමසා, එව:ගතිනා, හටිසානා එව:අනිසාම්පර:යා”නි. තකුව තථාගතී: පර්:නා:නි, තමනා, ව උත්තරිතර. පර්:නා:නි. තකුව පර්:නා:නා. පරුමසා අපරුමසා, වසා ප්‍රවානාස්සුව තිබුණි එදිනා. වෙද-නා:නා. සම්දයකුව අන්තර්ගත් අයාදකුව අයාදකුව අදිනවකුව තීයාරණකුව යථාග්‍රාත්. විදිනා, අනුරාධිම්‍රත්තානා: හික්කිටෙ තථාගතී.

* 65 ජර්ජරු ඔලුළු ගොනා ගොනා.

67. දෙවෙන් කරුණෙකි - ගවන් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇයටේ අධිව්‍යවසමූහුත්තා දැඩි ඇස්සේ ආත්මයන් ලෞකයන් අකාරණෝස්පන්තා කොට පණවන් ද? යන්:

මහණන්හි, මෙහි එක්තර මහණක් හෝ බමුණෝන් හෝ කරුණ විතර්ක කරන්නේ වෙයි. අයෝතිසේමනස්කාරණෝන් මිලසන්නේ වෙයි. හෝ කරුණ කොට යන්නා ලද, තොතුවත්තින් මිමිසා යන්ම අනුව පාටියි, ‘ආත්මයන් ලෞකයන් අකාරණෝස්පන්තා ය’ යන තම් ඒ ප්‍රඛ වැට්ටීම මෙයේ කියයි.

මහණන්හි, ඇතුම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමක් ඇයටේ අධිව්‍යවසමූහුත්තාවාද ඇස්සේ ආත්මයන් ලෞකයන් අකාරණෝස්පන්තා කොට පණවන් නම්, මේ ඒ දෙවෙන් කාරණය යි.

68. මහණන්හි, ඒ මහණබමුණෝ අධිව්‍යවසමූහුත්තාවාද ඇස්සේ මේ දෙ කරුණෝන් ම ආත්මයන් ලෞකයන් අකාරණෝස්පන්තා කොට පණවන්.

මහණන්හි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අධිව්‍යවසමූහුත්තාවාද ඇස්සේ ආත්මයන් ලෞකයන් අකාරණෝස්පන්තා කොට පණවන් නම්, ඒ සියල්ලේ මේ දෙ කරුණෝන් ම හෝ මොට්ටුන්ගේ එක්තර කරුණෙකින් හෝ එසේ රණවන්. මේ දෙකින් පිටත්කි කරුණෙක් ඔවුනට නැති.

69. මහණන්හි, ‘මේ දැමිතු (හෝ මේ දැමිකාරණයෝ) මෙසේ යන්නා ලද්දේ, මෙසේ රණම්භා තුවෝ මෙබදු නිරයාදී පිරාකායනි ඇස්සේ වන්නායි. මෙබදු තු පරලොවී ඇතියේ වන්නායි’ සි තථාගත තෙමේ මේ දෙවැනුරුම් දැමිගතය ම නන් අපුරින් දේ. තථාගත තෙමේ එය ද දේ... තථාගත මුදුහුගේ ඉණ ඇති සැටියෙන් කියන්නට තුළේ-කරන්නට යමෙකින් කියන්නේ නිම්... ඒ බැඳීයේ වනායි මොළ වෙයි.

70. මහණන්හි, ඒ මහණබමුණෝ පුළීන්තිකල්පික තුවෝ, පුළීන්තිය අනු වි පහළ කුරු ගන් දැමි ඇස්සේ මේ කරුණු අවමළාසින් පුළීන්තිය ඇයටේ, අන්කපුකාර දැමිපුකායක වවන (දරුණවාද හැඳවන වවන) කියයේ. මහණන්හි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ යම් බමුණු කෙනෙක් හෝ පුළීන්තිකල්පික තුවෝ, පුළීන්තිය අනු වි පහළ කොට ගන් දැමි ඇස්සේ පුළීන්තිය ඇයටේ, අන්කපුකාර දැමිපුකායක වවන කියන් ද, ඒ සියල්ලේ මේ කරුණු අවමළාසින් ම හෝ මොට්ටුන් අනුතරන් එක්තර කරුණෙකින් හෝ කියන්නායි. මෙයින් පිටත කරුණෙක් ඔවුනට නැති.

71. මහණන්හි, “මේ දැමිතු (හෝ දැමිකාරණයෝ) මෙසේ යන්නා ලද්දේ, මෙසේ රණම්භා තුවෝ, මෙබදු නිරයාදී පියාකගනි ඇතියේ වන්නායි, මෙබදු පරලොවී ඇතියේ වන්නායි” සි මේ අටෝලොස් දැමිගතය ම තථාගත තෙමේ දන්නේ ය. තථාගත තෙමේ එයන් දේ. එයින් මෙසේ මෙසේ තු සියල්ලේ මේ කරුණු අවමළාසින් ම හෝ මොට්ටුන් අනුතරන් එක්තර කරුණෙකින් හෝ කියන්නායි. මෙයින් පිටත කරුණෙක් ඔවුනට නැති.

ඉමේ බො නො හිකකටේ බමත්, යමෝරා දුදුසා දිරුනුබේඩා සහයා පණිනා අතික්‍රීමාවරා තිපුණු පැණිසිතටේදීනියා ගෙ කරාගත්තා සය අභිජනක සාච්‍යක්‍රීමා පවෙදේයි, ගෙහි කරාගතස්ස යටාඟුවම් වණණා ආමත් වදුමානා වදෙයුතු.

72. සනනි හිකකටේ එකක සමණුවායමන් අපරන්ත්‍රකාපයිකා අපරන්ත්‍රානුදිවිධිනා අපරන්ත්‍ර අත්තකාවිතිනානි අධිවිත්තිපදුනි අනිවදනයි වනුවත්තාරීසාය වන්නුමි. නො ව ගොනෙනා සමණුවායමන් කිමාගමම කිමාරහි අපරන්ත්‍රකාපයිකා අපරන්ත්‍රානුදිවිධිනා අපරන්ත්‍ර අපරහි අත්තකාවිතිනානි අධිවිත්තිපදුනි අනිවදනයි වනුවත්තාරීසාය වන්නුමි?

73. සනනි හිකකටේ එකක සමණුවායමන් උඩ්මාසාතනිකා සක්‍රීදීවාද උඩ්මාසාතනා සක්‍රීදී අත්තාන් පක්‍රීදුපෙනයි ගොලසානි වන්නුමි. නො ව ගොනෙනා සමණුවායමන් කිමාගමම කිමාරහි උඩ්මාසාතනිකා සක්‍රීදීවාද උඩ්මාසාතනා සක්‍රීදී අත්තාන් පක්‍රීදු-පෙනයි ගොලසානි වන්නුමි?

රුපි අත්තා ගොනී අරෝගෝ පරම්මරණා සක්‍රීදීනි නා පක්‍රීදුපෙනයි. අරුපි අත්තා ගොනී අරෝගෝ පරම්මරණා සක්‍රීදීනි නා පක්‍රීදුපෙනයි. රුපි ව අරුපි ව අත්තා, ගොනී -පෙ-. නොව රුපි නාරුපි අත්තා, ගොනී -පෙ-. අත්තාව, අත්තා, ගොනී -පෙ-. අත්තාව ව අත්තාව, අත්තා, ගොනී -පෙ-. නොවන්නාව¹ නාතන්නාව, ව අත්තා ගොනී -පෙ-. එකත්තසක්‍රීදී අත්තා, ගොනී -පෙ-. ක්‍රාතන්තා-සක්‍රීදී අත්තා, ගොනී -පෙ-. පරිත්‍යසක්‍රීදී අත්තා, ගොනී -පෙ-. අප්‍රමාණසක්‍රීදී අත්තා, ගොනී -පෙ-. එකත්තපුඩි අත්තා, ගොනී -පෙ-. එකත්තකුදක් අත්තා, ගොනී -පෙ-. පූජුදක් අත්තා, ගොනී -පෙ-. අදුක්‍රීමුපුඩි අත්තා, ගොනී අරෝගෝ පරම්මරණා සක්‍රීදීනි නා පක්‍රීදුපෙනයි.

1. නොවන්නාව, ව. කෘත්‍රි.

මහජේති, තුරුගත තෙමේ යම් බලී කෙනෙකුන් තෙමේ ම විසිනු දැනගෙන් දැන පසක් කොට රටයා නම්, යම් බලී කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන තුරුගත බුද්ධියේ ඇති රටදි වූ ම ගුණ කියන්වාට හත්තන්නේ කියන්නාහු නම්, මේ - යුතුරු වූ, සැවැඳ වූ තෙනෙකුන් විසින් ම වනා සෙසුකුවින් විසින් නො දැකි එක් එක් එක්, සෙසුකුවින් විසින් අවශ්‍ය නො කට කැකි එක්, ගුන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තක්සියන් බිඟා ගත නො භැකි වූ, සිංහ එක්, ප්‍රාදූයන් විසින් ම දත් කැකි වූ ඒ බලියෝ ය.

72. මහජන්ති, අපරාධකාලීන වූ, අනුගත සකක්වරම්පරාව කාෂණීදාජැවී වශයෙන් වරදව, කළුරනා කොට යන්, ඒ අකුරාත්‍ය සකන්බරම්පරා, කොටවිස අනුවට රහල කොට යන් දීඇටි ඇත්තේ, අත්ම මහජන්බලුණු තක්සෙන් ඇත්තැයි. මෙහි අනුගත සැකක්වරම්පරා, කොටස ඇත්තේ හිරුණු පුසාලියෙකුන් තොගයක් වැදුරුම් දීඇටිප්‍රකාශක වෙත සියන්. ඒ හටත් මහජන්බලුණුන් සුමත් නිය, සිමෙනු එලුඩා අපරාධකාලීන වූවේ, අපරාධකය අනුවට ගිය දැඩි ඇත්තේ තක්සෙන් පුසාලිස කරගෙන්න ඇපරාධකය ඇත්තේ තොගයක් වැදුරුම් දැඩි ප්‍රකාශක වෙත සියන් දී යන්:

73. මහජනකි, උතුමාස්ථත්වතික වූ ('මරණින් මඟ ආච්මය අතුරුයි කියනු) 'එම ආච්මය සංඛ්‍ය ඇත්තෙකි'යි දැඟී ගත් ඇතුම් මහජනබලුතු කෙනෙක් ඇත්තේ. ඔහු මරණින් මත්තෙකි වූ අච්මය සංඛ්‍ය ඇත්තෙකුතු තෙක්ට කරුණු යොමුගෙනින් පෙන්වන්. එම හෙත් මහජනබලුතෙක් කුමක් නිය, කුමක් ඇරඹී 'මරණින් මත්තෙකි ආච්මය සංඛ්‍ය ය'යි දැඟී ඇත්තෙක් විස්තු යොමුගෙනින් මරණින් මත්තෙකි ආච්මය සංඛ්‍යටත් තෙක්ට පෙන්වන්ද? යයි:

கைதான்கு ‘அ:ங்மிய ரூபவிட்ட ய, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங்
அ:ங்கேய ய’ கீ பஞ்சன். அ:துமி கைதான்கு ‘அ:ங்மிய ரூபவிட்ட கோ வே,
மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங் அ:ங்கேகை’ கீ பஞ்சன். அநீ கைதான்கு
‘அ:ங்மிய ரூபிட்ட வே, அரபிட்ட வே, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங்
சுகித ய’ கீ பஞ்சன். சுமிகரி ‘அ:ங்மிய ரூபவிட்ட அ:ங்கேகை கீ
தே, வே, ரூபயன் கூ.ங்கேகை கீ தே, வே, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங்
சுகித ய’ கீ பஞ்சன். குறவ் கைதான்கு ‘அ:ங்மிய (இய பு.நியிர அ:நி
பு.நெ.க உக்கை) கைலுவரகு அ:ங்கேகை, உக்கை மரணின் மது நிதிய ய,
சு.ங் சுகித ய’ கீ பஞ்சன். குறவ் கைதான்கு ‘அ:ங்மிய (பு.நியிர பு.நெ.க
பு.நெ.க உக்கை) கைலுவரகு கூ.ங்கேகை, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங்
சுகித ய’ கீ பஞ்சன். அநீ கைதான்கு ‘அ:ங்மிய (ரூபி ய.பி எட்டிகின்)
சிமி.உகித ய, உரபின் சிமி.உகித ய, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங்
ய’ கீ பஞ்சன். அநீ கைதான்கு ‘அ:ங்மிய (பு.நெ.க உக்கை) சிமி.உக்கை
அ:ங்கேகை கீ தே, வே, கூ.ங்கேகை கீ தே, வே, மரணின் மது நிதிய ய,
சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். சுமிகரி ‘அ:ங்மிய லீ.கூ.கு.ர சு.ங் அ:ங்கேய ய,
மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். சுமிகரி ‘அ:ங்மிய
கூ.ங்.கி.வ சு.ங் அ:ங்கேய ய, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங் ய’ கீ
பஞ்சன். சுமிகரி ‘அ:ங்மிய பு.மி.க உக்கை நோ.முகப் சு.ங் அ:ங்கேகை,
மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். சுமிகரி ‘அ:ங்மிய
அ.பு.மி.க சு.ங் அ:ங்கேகை, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங் ய’ கீ
பஞ்சன். அ:து.மிழு ‘அ:ங்மிய லீ.கூ.ந.த சு.ப அ:ங்கேகை, மரணின் மது
நிதிய ய, சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். அ:து.மிழு ‘அ:ங்மிய லீ.கூ.ந.த தூ.கு
அ:ங்கேய ய, மரணின் மது நிதிய ய, சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். சுமிகர
கைதான்கு ‘அ:ங்மிய பூ.பி கீ தே, மரணின் மது நிதிய ய,
சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். சுமிகரி ‘அ:ங்மிய பூ.பி கீ தே, மரணின் மது நிதிய ய,
சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன். குறவ் கைதான்கு ‘அ:ங்மிய பூ.பி கீ தே, மரணின் மது நிதிய ய,
சு.ங் ய’ கீ பஞ்சன்.

74. ඉමෙහි බො තෙහි හික්බිවේ සමණවාගම්තා උදිම්සාතනිකා සක්‍රීදීවාද, උදිම්සාතනා සක්‍රීදී අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනයි සෞලුයි වසුරි.

යෙහි කෙලි හික්බිවේ සමණ, වා බුහුම්තා වා උදිම්සාතනිකා සක්‍රීදීවාද, උදිම්සාතනා සක්‍රීදී අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනයි සංඛ්‍යා තෙහි ඉමෙහිව සෞලුයි වසුරි, එනෙයා වා අක්‍රියාතරෙන් නත්ති ඉතො, බැඩියා.

75. තයිදී හික්බිවේ තථාගත්තා පර්ත්තාත්ති “ඉමෙ දිවිධීයාතා එවා ගණනා එවා පරුම් පරුම් එවාගතීකා නැවස්සානයි එවාඅයිස්ම්පරුයා”යි. තෙකුව තථාගත්තා පර්ත්තාත්ති කැඩා ව උත්තරිතරා පර්ත්තාත්ති. -තෙකුව පර්ත්තාත්තා ත පරුම්සනි. අපරුමසන්තා වස්ස පවත්තාක්‍රියාව තීබුණි එදානා. වෙදානාතා සමූද්‍යකුව අන්තර්ගම්කුව අයෝදකුව ආදිනවකුව නිස්සාරණකුව සථාපුතා යානුරාදු විමුණෙනා, හික්බිවේ තථාගත්තා.

76. ඉමෙ බො තෙහි හික්බිවේ බම්, යමිරා, දුදුසා, දුරභාබාධා පණතා, අත්තාක්කාවවරු තීපුණා පණ්ඩිකාවේදතියා, යෙහි තථාගත්තා සයා අයික්කා සම්පිශ්කන්දී පැවෙදේයි, යෙහි තථාගත්තායා යානුවවා වණණා සම්ම වදුම්තා වදුයුතු.

දුනියාණවාරු.

77. යනති හික්බිවේ එකෙ සමණවාගම්තා උදිම්සාතනිකා අක්‍රියාවාද, උදිම්සාතනා අක්‍රියා අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනයි අවසිභ්‍ය වසුරි, නෙ ව හොඳනෙනා, සමණවාගම්තා කිම්ගමම කිම්රභා උදිම්සාතනිකා අක්‍රියාවාද, උදිම්සාතනා අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනයි අවසිභ්‍ය වසුරි?

78. ‘රුපි අත්තා හොති අරෝගා පරම්මරණා අයක්කි’ තී නා පක්‍රියාපෙනයි. ‘අරුපි අත්තා හොති -පෙ-. රුපි ව අරුපි ව අත්තා, හොති -පෙ-. නෙට් රුපි නාරුපි අත්තා, හොති -පෙ-. අන්තට් අත්තා, අත්තා හොති -පෙ-. අන්තට් අත්තා, හොති -පෙ-. අන්තට් ව අත්තාක්කාවා, අත්තා හොති -පෙ-. අන්තට් ව අත්තාක්කාවා, අත්තා, හොති ආරෝගා පරම්මරණා අයක්කි’ තී නා පක්‍රියාපෙනයි.

74. මහගෙන්ති, ‘මරණින් මඩ ආච්මය ඇතුළු දි එය සහංස් යැ’ හි දැඩි ගන් ඒ මහෙන්බූහෙන් මේ කොළඹයේ කරණින් මරණින් මඩ යංඟ සහිත වූ ආච්මයක් පණවන්.

මහගෙන්ති, යම් මහඟ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ ‘මරණින් මඩ යංඟ සහිත ආච්මයක් ඇතුළු’ දැඩි ගන්නේ යංඟ අඩි ආච්මයක් පණවන් ද, ඒ සියලුලෝ මේ වස්තු කොළඹයින් ම හෝ මෙවුත් අනුතරන් එක්තර, වස්තුවෙකින් හෝ එය පණවන්. මෙයින් පිටත කරණක් ඔවුනට නෑති.

75. මහගෙන්ති, ‘මේ දැඩිස්ඩ්‍යුනයෝ මෙයේ ගත්තා, ලද්දේ, මේ යේ රජ්‍යම්භව වූවෝ, මෙබඳ විපාක ගති ආච්මයේ, මෙබඳ රජ ලෙඛා ආච්මයේ වත්තාහායියේ ඒ කාරණය තථාගත කෙමෙ දනි. කථාගත නෙමු එයත් දනි, එයින් වැඩි තරම් දැන් දනි. හෝ ඒ තම්ගේ දැන්ම ද තුළණාදින් දැක්ව නො ගති. එයේ දැක්ව කොට නො ගත්තා, බහු පිශින් කම්, ම කෙලෙස් නිමිම දැන්තා, ලද්දේ ය. (අන් කොටුවෝ යම් සැප වේදනා, පතා දැඩි ගතින් කම් ඔවුන්ගේ ඒ) වේදනාවන්ගේ හට ගත්ම ද විභාගය ද ආස්ථාදය ද ආදිනවය ද නිෂ්පරණය ද තත් වූ පරිදි දැනීමෙන් ඒ තථාගත කෙමෙ උපාදන රැකිත වැ මිදුගෙන් වෙයි.

76. මහගෙන්ති, කථාගත කෙමෙ යම් බලී කෙනෙකුන් කෙමෙ ම දැන පසක් කොට පවතා තම්, යම් බලී කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන කථාගත වූප්‍රිනුවේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණය මොනොවට සියන්හට තුන් කරනුවේ කියන්නෙක් කම්, මේ ඒ ගැඹුරු එක් දැඩිරු වූ දිරුනුවෙඩි වූ ඡානක වූ ප්‍රණීත වූ අත්තාවට වූ නිපුණ වූ පණිතවෙදු වූ බලියෝ ය.

අදහවිනි බණවර සිංහයේ ය.

77. මහගෙන්ති, උත්ත්වම්සාහනික අසක්කුවාද ඇති (මරණින් මඩ ආච්මය අසංඝි ය, සි පණවන) ඇතුළු මහෙන්බූහු කෙනෙක් ඇත්තාහ. මිශ්‍ර මරණින් පස යංඟරුහිත ආච්මයක් කරණු අවධින් පණවන්. ඒ ණවත්තු කුමක් නිකා, කුමක් ආරුබා උත්ත්වම්සාහනික අසක්කුවාද ඇත්තේ මරණින් පස යංඟරුහිත ආච්මයක් කරණු අවධින් පණවන්ද? ගන්:

78. මහගෙන්ති, ඇතුළු “ආච්මය රුපවන් ය, මරණින් පස නො බිඳෙන්නේ ය වෙනවන් නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. ඇතුළු කෙනෙක් “ආච්මය ඇතුළු ය, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. ඇතුළු “ආච්මය රුපවන් ද රුපරහිත ද වෙයි, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. ඇතුළු “ආච්මය රුපවන් ද නො වේ, අරුපි ද නො වේ, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. සමහරු “ආච්මය අන්තරයක් ඇත්තේ වෙයි, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. සමහරු “ආච්මය ඇත්තාරහිත ය, සි, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. සමහරු “ආච්මය අන්තරවන් ද අනනු ද වේ, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්. සමහරු “ආච්මය අන්තරවන් ද නො වේ, අනනු ද නො වේ, මරණින් පස නිකා ය, අසංඝි ය” සි පණවන්.

79. ඉමෙහි බො තෙහි හිකිතව සමණුවායුණු, උදිමාසාත්තිකා, අසක්‍යාදේවාදු උදිමාසාත්තිකා, අසක්‍යාදේ. අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනෙහි අවස්ථා වන්නේයි. ගෙ හි කෙටි හිකිතව සමණු වා, මුශුම්ණු වා, උදිමාසාත්තිකා, අසක්‍යාදේවාදු උදිමාසාත්තිකා, අසක්‍යාදේ. අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනෙහි, සබඳ තෙහි ඉමෙහෙව අවස්ථා වන්නේයි, එතෙසං වා, අසක්‍යාදුතරෙන. තහිමි ඉත්තා, බකිදි.

80. නයිදු හිකිතව තථාගතතා, පර්ත්තාත්ති -පෙ- යෙහි තථාගතතායා යථාභුවවා වණණා සමමා, වදුමාතා, වදෙයුත්.

81. සහති හිකිතව එකේ සමණුවාමුණු, උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේවාදු උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ. අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනෙහි අවස්ථා වන්නේයි. තෙහි ව තෙහිතා, සමණුවායුම්ණු, කීමාගමම කීමාරභය උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේවාදු උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ. අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනෙහි අවස්ථා වන්නේයි?

82. “රුපි අත්තා තොති අරෝග්‍යා, පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ” නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි. ‘අරුපි අත්තා, තොති අරෝග්‍යා පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ’ නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි. ‘රුපි ව අරුපි ව අත්තා තොති අරෝග්‍යා පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ’ නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි. ‘අත්තාවා අත්තා, තොති අරෝග්‍යා පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ’ නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි. ‘අත්තාවා, අත්තා, තොති අරෝග්‍යා, පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ’ නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි. ‘අත්තාවා, ව අත්තාවා, ව අත්තා, තොති අරෝග්‍යා, පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ’ නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි. ‘නෙවත්තාවා, නායකතාවා, අත්තා, තොති අරෝග්‍යා, පරම්මරණා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ’ නි නා. පක්‍රියාපෙනෙහි.

83. ඉමෙහි බො තෙහි හිකිතව සමණුවායුම්ණු, උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේවාදු උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ. අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනෙහි අවස්ථා වන්නේයි. ගෙ හි කෙටි හිකිතව සමණු වා, මුශුම්ණු වා, උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේවාදු උදිමාසාත්තිකා, තෙවසක්‍යාදේතායක්‍යාදේ. අත්තාත්තා පක්‍රියාපෙනෙහි, සබඳ තෙහි ඉමෙහෙව අවස්ථා වන්නේයි, එතෙසං වා, අසක්‍යාදුතරෙන. තහිමි ඉත්තා, බකිදි.

84. නයිදු හිකිතව තථාගතතා, පර්ත්තාත්ති -පෙ- යෙහි තථාගතතායා යථාභුවවා වණණා සමමා, වදුමාතා, වදෙයුත්.

79. මහගණනී, උදිමාසාතනික අයකුදේවාද ඇති ඒ මහඟබලුගෙන් මේ අට කරුණින් මරණින් මතු සංඳු රැකින ආත්මයක් පණවන්. මහගණනී, යම් මහගණ කෙනෙක් හෝ බලුණු කෙනෙක් උදිමාසාතනික අයකුදේවාද ඇත්තෙක් මරණින් මතු අයංදේ ආත්මයක් පණවන්නො නම්, ඒ සියලුලෝ ම මේ අට කරුණින් ම හෝ මෙමුවින් අඩුරෙන් එක්තර කරුණෙකින් හෝ එය පණවන්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් සිටිනට තැත.

80. මහගණනී, තථාගත බුද්ධුගේ ඇති පරිදි ම වූ ඉණය මොනාවට කියනු කැමැත්තෙක් කියන්නාහු නම්, ... මේ ඒ ගැඹුරුවි දුදීරු වූ ... කරුණු සි.

81. මහගණනී, උදිමාසාතනික නොවයකුදේනායකුදේ වාද ඇති ඇතුම් මහඟබලුණු කෙනෙක් මරණින් මතු සංඳු නොමැති වියන් අයංදේ නොවූ ඇත්ම ආත්මයක් අට කරුණෙකින් පණවන්.

ඒ හටත් මහඟබලුගෙන් කුමක් නියා, කුමක් අරඹුණු කොට, උදිමාසාතනික නොවයකුදේනායකුදේවාද ඇත්තෙක්, මරණින් මතු අයංදේ නොවූ සයංඳුන් නොවූ ඇත්මයක් අට කරුණෙකින් පණවන් ද? යත්:

82. “අභ්‍යමය රුපවත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍යය, අයංඳුන් නොමැවී, සයංඳුන් නොවේය” සි සමහරු පණවන්. සමහරු “අභ්‍යමය අරුප වේ, මරණින් මතු නිත්‍යය, සයංඳු ද අයංඳු ද නොවේය” සි පණවන්. සමහරු “අභ්‍යමය රුපවත් අරුපවත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍යය, සයංඳුන් අයංඳුන් නොමැවී නේ” යැයි පණවන්. සමහරු ආත්මය රුප මද අරුප මද නොවේය” සි පණවන්. සමහරු “අභ්‍යමය සයීමද අසීමද නොමැවී, මරණින් මතු නිත්‍යය, සයංඳු ද අයංඳු ද නොමැවී ම වේය” සි පණවන්. සමහරු “අභ්‍යමය සයීමද අසීමද නොමැවී, මරණින් මතු නිත්‍යය, සයංඳු ද අයංඳු ද නොමැවී” යැයි පණවන්. සමහරු “අභ්‍යමය සිම්පකිත මත් නොවේ, සිම් රැකිත මත් නොවේ, මරණින් මතු නිත්‍යය, සයංඳුන් අයංඳුන් නොමැවී” යැයි පණවන්.

83. මහගණනී, උදිමාසාතනික නොවයකුදේනායකුදේවාද ඇති, ඒ මහඟබලුගෙන් මේ අට කරුණින් මරණින් මතු සයංඳු ද අයංඳු ද නොවූ ඇත්ම ආත්මයක් පණවන්. මහගණනී, යම් මහඟබලුණු කෙනෙක් උදිමාසාතනික නොවයකුදේනායකුදේවාද ඇත්තෙක්, මරණින් මතු සංඳු සහිත ම නොවූ සංඳු රැකිත ද නොවූ වියන් ඇත්මයක් පණවන්නො නම්, ඒ සියලුලෝ මේ අට කරුණින් ම හෝ මෙමුවින් අඩුරෙන් එක්තර, කරුණෙකින් හෝ එය පණවන්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් සිදුනට තැත.

84. මහගණනී, ඒ කාරණය... තථාගත තෙමෙ දත්. මහගණනී, යම් කෙනෙක් තථාගත බුද්ධුගේ ඇති සැචියන් ම වූ ඉණය කියනු කැමැත්තෙක් කියන්නාහු නම් ... මේ ඒ ගැඹුරුවි වූ දුදීරුසි වූ ... කරුණු සි.

85. සහති හික්කිටෙ එකේ සමණුවාගමණා උවෙෂදවාද සත්‍ය, සත්‍යයා උවෙෂද විනාසය විහාර විහාර පක්ෂයෙන් සහති වන්නීම්. තෙ ව ගොනැනා සමණුවාගමණා කිම්ගම කිම්රඛ උවෙෂදවාද සත්‍ය සත්‍යයා උවෙෂද විනාසය විහාර විහාර පක්ෂයෙන් සහති වන්නී?

86. ඉඩ නික්කිටෙ එකටෙවා සමණා වා වූහුම්ගෙණා වා එව්වාදී ගොනී එව්වාදීයි: ‘යත්තා බො ගො අයා අනුතා, රුපී වාඩුම්ගාගුනීකෝ, මාතාරෙනත්තිකස්මූලෙ, කායසා ගෙදු උවෙෂීජත්ති විනාසයනි. න ගොනී පරම්වරණා, එනුතාවතා බො ගො අයා අනුතා, සම්ම, සම්ම් සම්ම්ගෙනා ගොනී’ නි. ඉන්නේකේ සත්තා සත්තායා උවෙෂද විනාසය විහාර විහාර පක්ෂයෙන් සත්තා.

87. කම්ගෙදු එවමාහ: ‘අන්තී බො ගො එසා අනුතා යා නව් වදෙසි ගෙසෙ, න්‍යායීනි වදුම්. ගො ව බො ගො අයා අනුතා එනුතාවතා සම්ම, සම්ම්ගෙනා ගොනී. අන්තී බො ගො අගෙදු අනුතා දිබෙ, රුපී කාම්වවරේ, කඩලිඩිකාරාගාරහකොබා, කං නව් න ජාතායි න පස්සයි. කම්හා ජාතාම් පස්සයිම්. ගො, බො ගො අනුතා යත්තා කායසා ගෙදු උවෙෂීජත්ති විනාසයනි න ගොනී පරම්වරණා, එනුතාවතා බො ගො අයා අනුතා, සම්ම, සම්ම් සම්ම්ගෙනා ගොනී’ නි. ඉන්නේකේ සත්තා සත්තායා උවෙෂද විනාසය විහාර විහාර පක්ෂයෙන්.

88. කම්ගෙදු එවමාහ: ‘අන්තී බො ගො එසා අනුතා යා නව් වදෙසි. න ගො, න්‍යායීනි වදුම්. ගො ව බො ගො අයා අනුතා එනුතාවතා සම්ම, සම්ම්ගෙනා ගොනී. අන්තී බො ගො අගෙදු අනුතා දිබෙ, රුපී මන්නාමෙයා සඩබිජපාවත්තියි අහීන්සීයා, කං නව් න ජාතායි න පස්සයි. කම්හා ජාතාම් පස්සයිම්. ගො, බො ගො අනුතා යත්තා කායසා ගෙදු උවෙෂීජත්ති විනාසයනි න ගොනී පරම්වරණා, එනුතාවතා බො ගො අයා අනුතා, සම්ම, සම්ම් සම්ම්ගෙනා ගොනී’ නි. ඉන්නේකේ සත්තා සත්තායා උවෙෂද විනාසය විහාර විහාර පක්ෂයෙන්.

89. කම්ගෙදු එවමාහ: ‘අන්තී බො ගො එසා අනුතා යා නව් වදෙසි. ගෙසෙ, න්‍යායීනි වදුම්. ගො ව බො ගො අයා අනුතා එනුතාවතා සම්ම, සම්ම්ගෙනා ගොනී. අන්තී බො ගො අගෙදු අනුතා සඩබිජා රුපසැකුදාහ: සමන්ධිකාමා පරික්සාසැකුදාහ: අස්ථාගම්² නාතානාතාසැකුදාහ: අමත්කිකාර: අනෙනෙනා, අංකායෙන් අංකායෙන් අංකායෙන් නාතානාතාසැකුදාහ: තු නව් න ජාතායි න පස්සයි. කම්හා ජාතාම් පස්සයිම්. ගො, බො ගො අනුතා යත්තා කායසා ගෙදු උවෙෂීජත්ති විනාසයනි න ගොනී පරම්වරණා, එනුතාවතා බො ගො අනුතා සත්තා සත්තායා උවෙෂද විනාසය විහාර විහාර පක්ෂයෙන්.

1. කඩලිඩිකාරාග සංකීර්ණ මරය.

2. අස්ථාගම්, මරය.

85. මහතෙක්, උච්චදායාජික වූ ඇතුම් මහතෙක්මුණු කෙනෙක් ඇත්තේ. ඔහු විදුම්, න වූ සත්ත්වයාගේ වූල්පුන් එම, විනාශය, හට විහෙළ කරඟු සතෙකින් පණවන්. ඒ හටත් මහතෙක්මුණු කුමක් නිසා, කුමක් අරමුණු කෙටි උච්චදායාජික වූවේ ඇත් සත්ත්වයාගේ සිදිම, වැනැඟම, නො පැවැත්මට පැමිණීම සත්ත්වරුගෙනින් පණවන් ද? යන්:

86. මහතෙක්, මෙයි ඇතුම් මහතෙක් සේ බමුණෙක් හෝ මෙබද වැද ඇත්තේ ඔමබද දැංචි ඇත්තේ වේ. (කෙසේ ද? යන්:) “පින්වත, යම් හෙයකින් මේ ආන්මහාවය රුපවත් ද, සතුර මහා ණුත්‍යන්ගෙන් නිපන්නේ එවැදු, මාරියන්ගේ ගැනුමක්නිතයන් හටගත්තේ වේ ද, කරජ කය තිදිමෙන් මරණින් මතු සිදේ ද, වැනැසේ ද, මරණින් මතෙකින් නො, එවැදු, පින්වත, මේ පමණකින් ම මේ ආන්මහාවය මූල්‍ය මතින් ම සිදි ගියේ ලේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විදුම්, න සත්ත්වයාගේ උච්චදාය, විනාශය, හටවිගමය පණවන්.

87. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, තා කියන ඒ ආන්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතියි නො කියමි. හටත, මේ ආන්මය මෙනෙකින් මූල්‍ය මතින් පුන් නො, එවි. හටත, රුපි වූ, කාමාවටර දෙවිලෝ සයට ඇතුළත්, කෙටිලිකාර ඇතාර වළඳන, දිව්‍ය වූ අන් ආන්මයන් ඇත. මෙය නො, දත්තී, නො, දකි. එය මම දත්තිම්, දකිම්. හටත, එකි දිව්‍යාන්මය යම් ගෙයෙකින් කය තිදිමෙන් මරණින් මතු සිදි යන්නේ ද, වැනැයන්නේ ද, මරණින් මතු නො, වන්නේ ද, මේ පමණින් ම මේ ආන්මය මූල්‍ය මතින් පුන් ලේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විදුම්, න වූ සත්ත්වයාගේ උච්චදාය, විනාශය, හටවිගමය පණවන්.

88. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, තා කියන මේ ආන්මය ඇත්තේ ම ය. මෙය නැතියි නො කියමි. හටත, මේ ආන්මය මෙනෙකින් මූල්‍ය මතින් පුන් නො, වෙයි. හටත, රුපි වූ, (ඩ්‍රාන) සිනින් උපන්, සියලු අයපය ඇත්තේ ඇත්, නො, පිරිපූඩු ඉඹරන් ඇත්, දිව්‍ය වූ අන් ඇත්තේ ආන්මයන් ඇත්තේ ම ය. එය නො, නො, දත්තී, නො, දකි. එය මම දත්තිම්, දකිම්. හටත, ඒ ආන්මය යම් ගෙයෙකින් ඒ කය තිදිමෙන් සිදි යේ ද, වැනැසේ ද, මරණින් මතු නො, එවැදු, එනෙකින් ම මේ ආන්මය මූල්‍ය මතින් පුන් ලේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විදුම්, න වූ සත්ත්වයාගේ උච්චදාය, විනාශය, හටවිගමය පණවන්.

89. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, තා කියන මේ ආන්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතියි නො කියමි. එනෙකුද වූවන් මේ ආන්මය මෙනෙකින් මූල්‍ය මතින් පුන් නො, එවි. හටත, භාම ලෙසින් ම රුපසංඛ්‍ය ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිකාලු තිරු එමෙන්, නානාවිසංඛ්‍ය නො, මෙනෙකි කිරීමෙන්, ‘අහ ඇ අනනතු’ යැයි ඩ්‍රාන වඩා ආකාශානනතු, යත්ත ඇ ඇමිලට පැමිණී අන් ආන්මයන් ඇති. එය නො, නො, දත්තී, නො, දකි. එය මම දත්තිම්, දකිම්. හටත, එකි ආන්මය වනාහි ඒ (නාම) කය තිදිමෙන් සිදි යේ, වැනැසේ, මරණින් මතු නො, එවි. මෙසේ සමහරු විදුම්, න වූ සත්ත්වයාගේ උච්චදාය, විනාශය, හටවිගමය පණවන්.

90. කම්කෙශ්‍ය එවමාය: ‘අනුම බො, ගො, එසො, අතතා, යා නිං වදේයි. නෙගයා, නාසීනි වදුම්. ගො, ව බො, ගො, අයා අතතා, එතතාවතා, සමමා, සමුවැන්නායා ගොනි. අනුම බො, ගො, අකෙශ්‍ය, අතතා, සබඩයා, ආකාශයාත්තාවතායා සමන්කිකාමල අතතාවා. විකුණුණනයි විකුණුණනවා-යත්තුපගෙයා. තා නිං නා රාතායි න පසුයි. කමහා රාතාම් පසුයිම්. ගො, බො, ගො, අතතා, යතෙනා, කායසා ගෙදු උච්චිරෝනි විකුණුනයි න ගොනි පරමෝරණා. එතතාවතා, බො, ගො, අයා අතතා, සමමා, සමුවැන්නායා ගොනි’නි. ඉත්තේකේ සතතා සතතාසා උච්චිරෝනි විනාසා විහාර රක්ෂාපෙනයි.

91. කම්කෙශ්‍ය එවමාය: ‘අනුම බො, ගො, එසො, අතතා, යා නිං වදේයි. නා ගො, නාසීනි වදුම්. ගො, ව බො, ගො, අයා අතතා, එතතාවතා, සමමා, සමුවැන්නායා, ගොනි. අනුම බො, ගො, අකෙශ්‍ය, අතතා, සබඩයා, විකුණුණනවා-යතාවා. සමන්කිකාමල නායි කිකුවේනි ආකාශවකුණු-යත්තුපගෙයා තා නිං නා රාතායි න පසුයි. කමහා රාතාම් පසුයිම්. ගො, බො, ගො, අතතා, යතෙනා, කායසා ගෙදු උච්චිරෝනි විකුණුනයි න ගොනි පරමෝරණා. එතතාවතා, බො, ගො, අයා අතතා, සමමා, සමුවැන්නායා, ගොනි’නි. ඉත්තේකේ සතතා සතතාසා උච්චිරෝනි විනාසා විහාර රක්ෂාපෙනයි.

92. කම්කෙශ්‍ය එවමාය: ‘අනුම බො, ගො, එසො, අතතා, යා නිං වදේයි. නෙගයා, නාසීනි වදුම්. ගො, ව බො, ගො, අයා අතතා, එතතාවතා, සමමා, සමුවැන්නායා, ගොනි. අනුම බො, ගො, අකෙශ්‍ය, අතතා, සබඩයා, ආකාශවකුණු-යතාවා. සමන්කිකාමල සතතාවමින් රැඹීචමෙනයි නෙවයකුණු-යතාවා සත්තුපගෙයා. තා නිං නා රාතායි න පසුයි. කමහා රාතාම් පසුයිම්. ගො, බො, ගො, අතතා, යතෙනා, කායසා ගෙදු උච්චිරෝනි විකුණුනයි න ගොනි පරමෝරණා. එතතාවතා, බො, ගො, අයා අතතා, සමමා, සමුවැන්නායා, ගොනි’නි. ඉත්තේකේ සතතා සතතාසා උච්චිරෝනි විනාසා විහාර රක්ෂාපෙනයි.

93. ඉතමහි බො, ගො හිකඩටෙ සමන්වායාණා උච්චිරෝනාදා සතෙනා සතතාසා උච්චිරෝනාදා විනාසා විහාර රක්ෂාපෙනයි සතතායි වන්නේයි. ගෙණි ගෙකුවි හිකඩටෙ සමන්වාදා, මූලිකාදා, වා උච්චිරෝනාදා සතෙනා සතතාසා උච්චිරෝනාදා විනාසා විහාර රක්ෂාපෙනයි සතෙනා වා අකුණුභාතරෙනා. නායි ඉතෙනා පත්තියි.

94. නයිදා හිකඩටෙ තුරුගතෙනා පර්තාතායි - ගෙණි තුරුගතාසා යථාදාවට වණ්ණා සමමා, වදුමාතා, වදේයායුෂ්.

95. සතතායි හිකඩටෙ එකෙ සමන්වායාණා දිව්‍යවමත්තිබා, නාවාදා යතෙනා සතතාසා පරමදිවයිඛමත්තිබා, නා පකුණුභාතරෙනා රක්ෂාපෙනයි වන්නේයි. ගො ව ගොන්නායා, සමන්වායාණා කිම් යම්ව කිම් රැඹු දිව්‍යවමත්තිබා, නාවාදා සතෙනා සතතාසා පරමදිවයිඛමත්තිබා, නා රකුණුපෙනයි රක්ෂා වන්නේයි?

90. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, කා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය තැන්තේ ය සි නො කියමි. හටත, එනෙකුද වුවන් ගම් ආත්මය මෙනෙකින් මූල්‍යන් නො වෙයි. හටත, කුම ලෙසින් ම අනිතා ආකාශ අරමුණ ඉක්මා, ‘විශ්වනය අනිතාය’ සි සම්ඩ වඩා විශ්වනත්තායකනුමියට පැමිණු සිරින අන් ආත්මයෙක් ඇත. නො එය නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හටත, එකි ආත්මය යම් හෙයකින් ඒ (නාම) කය බිඳී යෙමෙන් වුල් සිදි යේ ද, වැනිසේ ද, මරණින් මෙනෙකි නො වේ ද, හටත, මෙනෙකින් මේ ආත්මය මූලමනින් පුන් වේ” යනු සි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාතා සත්‍යාචාරය උග්‍රීදය, විනාශය, හටවිතමය පණවන්.

91. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, කා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය තැන්තේ ය” සි නො කියමි. “හටත එකෙසුද වුවන් ඒ ආත්මය මෙනෙකින් මූලමනින් පුන් නො වේ. හටත, කුම ලෙසින් විශ්වනත්තායකනායකනාය ඉක්මා, ‘කිසින් කුතු’ සි යම්ඩ වඩා ආකිස්විතයා-යකනුමියට පැමිණු සිරින අන් ආත්මයෙක් ඇත. එය නො නො දනී, නො දනී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හටත, ඒ ආත්මය ඒ නාම කය බිඳීමෙන් සිදෙන බැවින්, වැනිසෙන බැවින්, මරණින් මෙනෙකි නො වන බැවින් හටත, මෙනෙකින් මේ ආත්මය මූලමනින් පුන් වේ” යනු සි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාතා සත්‍යාචාරය උග්‍රීදය, විනාශය, හටවිතමය පණවන්.

92. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, කා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය තැන්යි නො කියමි. වැලිදු හටත, මේ ආත්මය මෙනෙකින් මූලමනින් පුන් නො වේ. හටත, කුම පරිදිදෙන් ආකි.විතයා-යකනය ඉක්මා, ‘මෙය සත්‍යයය, මෙය උඩුම්’ සි සම්ඩ වඩා නෙවසංඛ්‍යාය-ඇඟ්‍යාලු මියට පැමිණු සිරින අන් වූ ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම ය. එය නො නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හටත, ඒ ආත්මය ඒ නාම කය බිඳීමෙන් සිදි යන බැවින්, වැනිසෙන බැවින්, මරණින් මෙනෙකි නො වන බැවින් හටත, මෙනෙකින් මේ ආත්මය මූලමනින් පුන් වේ” යනු සි. මෙසේ සමහරු විද්‍යාතා සත්‍යාචාරය උග්‍රීදය, විනාශය, හටවිතමය පණවන්.

93. මහජනී, ඒ මහජනබමුණු උග්‍රීදයෙක් මේ කරුණු සතෙකින් විද්‍යාතා සත්‍යාචාරය ගේ උග්‍රීදය, විනාශය, හටවිතමය පණවන්. මහජනී, යම් උග්‍රීදදාජ්‍යවික මහජනබමුණු කෙනෙක් විද්‍යාතා සත්‍යාචාරය උග්‍රීදය, විනාශය, විනාශය පණවන් නම් ඒ සියලුළු මේ කරුණු සතින් ම නො මෙමුනිතුරු සික්කරා කරුණෙකින් ගේ එය පණවන්. මෙයින් පිටත කරුණෙක් ඔවුනට නැතු.

94. මහජනී, ඒ කාරණය කථාගත තෙමේ දනී ... කථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තේ කියන්නාපු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දියිරිය වූ ... කරුණු සි.

95. මහජනී, දාජ්‍යවිත්තිවී, දාජ්‍යවි ගන් සමහර මහජනබමුණු කෙනෙක් ඇත්තේ. ඔහු විද්‍යාතා සත්‍යාචාරය උග්‍රීද පරිදුජාජ්‍යවිත්තිවී, කා කියන්නාපු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දියිරිය වූ ... කරුණු සි.

96. ඉඩ හිකකටේ එකවෙත්, සමණෝ, වා, බ්‍රාහ්මණෝ, වා, එවංවදී හොති එවංදිවසි ‘සත්‍යා බො ගො අයා අතතා, පසුවති කාමගුණෝයි සමපිතතා, සමධිකිඡුතතා, රටිවාරේති, එතතාවතා, බො ගො අයා අතතා, පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති’ති. ඉත්තේකේ සත්‍යා, සතත්ත්‍යා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පසුඡුපෙනති.

97 කම්කෙළුද්, එවමාතා: ‘අත්ති බො ගො එතසා අතතා, යා නිං වදෙයි. නෙසෙ, නාතිති වදුම්. තො, ව බො ගො අයා අතතා, එතතාවතා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති. තං කිස්ස ගෙඹු? කාමා, හි හො අතිවා, දුකකා, විපරිණාමවලට, නෙසා විපරිණාමසැකුදාතාගාවා, උපසම්පූර්ණතා සෙ, පරිපරිදාවදුකකිඛාතාම්‍යාප්‍රායාය, සත්‍යා බො, ගො අයා අතතා, විවිධවෙත් කාමෙහි විවිධ අකුසලෙහි බමෙහි සටිතකා. සම්වාර්ය විවෙකාජ්‍ය පිතිසුඩ්බං පයිම්. කිනා උපසම්පූර්ණ විහරති, එතතාවතා, බො ගො අයා අතතා, පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති’ති. ඉත්තේකේ සත්‍යා, සතත්ත්‍යා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පසුඡුපෙනති.

98. කම්කෙළුද්, එවමාතා: ‘අත්ති බො, ගො, එතසා අතතා, යා නිං වදෙයි. නෙසෙ, නාතිති වදුම්. තො, ව බො, ගො අයා අතතා, එතතාවතා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති. තං කිස්ස ගෙඹු? සඳේට ක්‍රියා විතකාකිතා, විවාරිතා, එතකෙනෙතා, මිලාරිකා. අක්කායති. සත්‍යා බො, ගො අයා අතතා, විතකාකිටාතා, මුළුරසම්, අර්කිතා. සම්පාදනතා, වෙතකෙයා එතකාදිගාවා, අවිතකා. අවිවාර්ය. සම්විජ්‍ය. පිතිසුඩ්බං දුනියා කිංතා උපසම්පූර්ණ විහරති, එතතාවතා, බො, ගො අයා අතතා, පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති’ති. ඉත්තේකේ සත්‍යා, සතත්ත්‍යා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පසුඡුපෙනති.

99. කම්කෙළුද් එවමාතා: ‘අත්ති බො, ගො, එතසා අතතා, යා නිං වදෙයි. නෙසෙ, නාතිති වදුම්. තො, ව බො, ගො අයා අතතා, එතතාවතා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති. තං කිස්ස ගෙඹු? සඳේට ක්‍රියා පිතිගතා, වෙතකෙයා, උපකිලුවිතකා. එතකෙනෙතා, මිලාරිකා. අක්කායති. සත්‍යා බො, ගො අයා අතතා, විතියා, ව විරායා, උපකාකිතා, ව විහරති සත්‍යා ව සම්පාදනතා, සුඩ්බං ව කාශයන පරිසාවදෙනි, යන්තා, අරියා, අවික්‍රිතා උපකාකිතා, සනීමා, සුඩ්බිතාරිති තං තතියා කිංතා, උපසම්පූර්ණ විහරති, එතතාවතා, බො, ගො අයා අතතා, පරමදිවසිමතනිඛාතා, පතෙතා, හොති’ති. ඉත්තේකේ සත්‍යා, සතත්ත්‍යා පරමදිවසිමතනිඛාතා, පසුඡුපෙනති.

96. මහතෙක් මෙහි එක්තර, මහතෙක් නො බලුතෙක් නො මෙබද වූද ඇත්තේ මෙබද දැඟටි ඇත්තේ වෙයි. (කෙයේ ද? යන්:) “හටත, යම් ගෙයකින් මේ අත්තට පස්කුම්පෙකාටසින් සමරපිත වූ (මොනොටට පිහිටා, ඇලි), සමන්විත වූ ඉදුරන් පිණවා ද, හටත, මෙතෙකින් ම මේ ඇත්මය පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය ලැබුමය වෙයි” යනු සි. මෙසේ සමහර, විද්‍යාත්‍ය සත්‍යයා පිළිගැඳ පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය පණවන්.

97. ඔහුට අනෙකක් මෙසේ කියයි: “හටත, තා කියන මේ ඇත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැති සි නො කියමි. එනෙකුද වූවන්, හටත, එය මෙතෙකින් පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය පැමිණියේ නො වෙයි. ඒ කටර හෙයින? යන්: හටත, පස්කුම්පූ වූ කළු අතිත්‍ය හ, දක් හ, පෙරලෙන පුළු හ. ඔවුන් ගේ පෙරලුමෙන්, අන් රඡිදැදෙකින් විමන් නො හැඳුම් ව්‍යුපම්, දක් දෙම්නයි, සින් තුළ, දැන් පෙරලුම් උපදී. හටත, යම් විවෙක මේ ඇත්මය කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුකල් දහුවුන්ගෙන් වෙන් ව ම, විනිකාඩිත මිවාරසයින, විච්චිකාසය් උපන් ප්‍රිතියන් පුවුයන් ඇති ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබේ වෙසේ ද, හටත, මේ පමණකින් ම මේ ඇත්මය පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය ලැබුමය චේ” යනු සි. මෙයේ සමහර, විද්‍යාත්‍ය සත්‍යයාගේ පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය පණවන්.

98. ඔහුට අනෙකක් මෙයේ කිය යි: “හටත, තා කියන මේ ඇත්මය ඇත්තේ ම ය. මෙය නැති සි නො කියමි. එනෙකුද වූවන්, හටත, මේ ඇත්මය මෙතෙකින් පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය ලැබුමයේ නො වෙයි. ඒ කටර හෙයින? යන්: යම් බද වූ ම විනිකාසයක් විවාරයෙක් වේ ද, එයින් මෙය ඔදුරික වූ වැටුගෙයි. එනෙන් යම් විවෙක මේ ඇත්මය විනිකාවාරසන්ගේ සංසිද්ධිමෙන් සිය සින්සන් වෙසයසින් පහදටත්, සිතු එකා බව ඇති, විනික රහිත, විවාර රහිත, සමාධියෙන් උපන් ප්‍රිතිය හා පුවුය ඇති දෙවෙන් බ්‍යාහය ලැබේ වෙසේ ද, හටත, මේ පමණකින් මේ ඇත්මය පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය ලැබුමය චේ” යනු සි. මෙසේ සමහර, විද්‍යාත්‍ය සත්‍යයාගේ පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය පණවන්.

99. ඔහුට අනෙකක් මෙයේ කිය යි: “හටත, තා කියන මේ ඇත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැත්තේ නො වේ. හටත, එනෙකුද වූවන් මේ ඇත්මය මෙතෙකින් පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය ලැබුමයේ නො චේ. ඒ කටර හෙයින? යන්: එහි යම් ප්‍රිතියන් සිනේ ඉල්පූජු බවෙන් වේ ද, මෙයින් මේ දෙවෙන් බ්‍යාහය ඔදුරික වූ (අල වූ) වැටුගෙයි. හටත, යම් විවෙක වනාගි මේ ඇත්මය ප්‍රිතියෙනුන් වෙන් විමෙන් උගේස්සාව ඇත්තේ ඇත්තේ, සිති ද ඇත්තේ, තුවණින් දක්නේ වෙයේ ද, පුවුයන් තම කැඩින් විදි ද, අංධියෝග යමන් හේතු කොට ගෙන ඔහුට ‘මේ නෙමී උපේස්සා ඇත්තේ ය. සිති ඇත්තේ ය. පුවුවිපූම් ඇත්තේ ය’ සි කියන් තම්, ඒ තුවණි බ්‍යාහය ලැබේ වෙතස් ද, හටත, මෙතෙකින් ම මේ ඇත්මය පරම දාජලභාතිතිංත්‍ය ලැබුමය චේ” යනු සි. මෙසේ සමහර, විද්‍යාත්‍ය සත්‍යයාගේ පරමදාජලභාතිතිංත්‍ය පණවන්.

100. තමස්සු එවමාන: ‘අභි බො ගො, එතො අතතා, ය නම් වදෙසි, ගෙතො, නතැනී වදුම්. ගො, ව ගො ගො අයා අතතා, එතතා, වතා පරමදිවිධිමත්තිබානා. පතෙනා, ගොති. න. කිසේ ගෙනු? යදේව නතැ සුබමිනි වෙතසේ, ආහොයා එතතෙන්තා එලාරිකා. අකඩායති. යතො බො, ගො, අයා අතතා, සුබසේ ව පතාතා දුක්කඩිසේ ව පතාතා සුජ්ජිවීම් මත්තායම්¹ අදුක්කඩ්බා. උපෙකඩායතිරාජ්ඝ්‍යා. වනුත් කුඩා. උපසම්පරිය විහාරති, එතතා, වතා, බො, ගො, අයා අතතා, පරමදිවිධිමත්තිබානා. පතෙනා, ගොති’ති. ඉන්වෙත් සත්‍යා සත්‍යාසේ පරමදිවිධිමත්තිබානා. පණ්ඩුපෙනති.

101. ඉමෙහි බො, ගො හිකඩවෙ සමණඩාහම්තා, දිවිධිමත්තිබානාවාදා සත්‍යා සත්‍යාසේ පරමදිවිධිමත්තිබානා. පණ්ඩුපෙනති පක්වගි වන්දුති. යෙ හි කෙටි හිකඩවෙ සමණා, ව, ඩාහම්තා, ව, දිවිධිමත්තිබානාවාදා සත්‍යා සත්‍යාසේ පරමදිවිධිමත්තිබානා. පණ්ඩුපෙනති, සබඩ ගො ඉමෙහෙව පක්වගි වන්දුති, එතෙසං ව, අණ්ඩුතරෙන. නතැ ඉන් බහිදා.

102. කයිදා. හිකඩවෙ කථාගත්‍යා, පර්‍යානාති -පෙ- යෙහි කථාගත්‍යා යථාඛුවව්. වණණා සම්ම, වදුමානා වදෙයසු.

103. ඉමෙහි බො, ගො හිකඩවෙ සමණඩාහම්තා අපරනකකපිකා අපරනකා, නුදිවිධිනා, අපරනකා. ඇරභ අනෙකුවිතිතාති අධිව්‍යතිපදුති අභිවදනති වනුවතාරිසාය වන්දුති. යෙ හි කෙටි හිකඩවෙ සමණා, ව, ඩාහම්තා ව, අපරනකා ව, අපරනකාකපිකා, අපරනකා, නුදිවිධිනා, අපරනකා. ඇරභ අනෙකුවිතිතාති අධිව්‍යතිපදුති අභිවදනති, සබඩ ගො ඉමෙහෙව වනුවතාරිසාය වන්දුති, එතෙසං ව, අණ්ඩුතරෙන. නතැ ඉන් බහිදා.

104. කයිදා. හිකඩවෙ කථාගත්‍යා, පර්‍යානාති -පෙ- යෙහි කථාගත්‍යා යථාඛුවව්. වණණා සම්ම, වදුමානා වදෙයසු.

105. ඉමෙහි බො, ගො හිකඩවෙ සමණඩාහම්තා ප්‍රබන්තකපිකා, ව අපරනකාකපිකා, ව ප්‍රබන්තාපරනකාකපිකා, ව ප්‍රබන්තාපරනකා, නුදිවිධිනා, ප්‍රබන්තාපරනකා. ඇරභ අනෙකුවිතිතාති අධිව්‍යතිපදුති අභිවදනති ණ්‍යාසටිසා, වන්දුති. යෙ හි කෙටි හිකඩවෙ සමණා, ව, ඩාහම්තා, ව, ප්‍රබන්තාකපිකා, ව අපරනකාකපිකා, ව ප්‍රබන්තාපරනකාකපිකා, ව ප්‍රබන්තාපරනකා, නුදිවිධිනා, ප්‍රබන්තාපරනකා. ඇරභ අනෙකුවිතිතාති අධිව්‍යතිපදුති අභිවදනති, සබඩ ගො ඉමෙහෙව ණ්‍යාසටිසා, වන්දුති, එතෙසං ව, අණ්ඩුතරෙන. නතැ ඉන් බහිදා.

1. අභිවිතම්, කෙපුව රෝජ්ජයාපු.

100. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හටති, තා කියන මේ ආච්මය ඇඟෙන් ම ය. මෙය නැතු යි නො කියමි. එගෙන්, හටති, මේ ආච්මය මෙනෙකින් පරමදූෂණවලිනිඩී, නෙය ලැබුවය ගොං ගෙ. ඒ සුවර ශේහිත ? යන්: එහි ‘පුව’ යා යි (බ්‍රහ්මගතයන් නැඟිසිටියෙන් ඒ පුවයෙනි) සිනේ නැමුණුවලෙක් වේද, මෙයින් මේ බ්‍රහ්මය ඕඟාරික වැ (අලට්) වැට්ටේ. හටති, යම් විටෙක ව්‍යාහි මේ ආච්මය පුහායාගේ ද ප්‍රාන් යෙන් දුෂ්පියාගේ ද ප්‍රාන් යෙන්, ප්‍රාන් නැති පුව තාති උපේක්ෂාසම්හි දෙකේ පිරිසිදුවල ඇති, සිවුවන බ්‍රහ්මය ලැබු වෙයේද, හටති, මෙනෙකින් ම මේ ආච්මය පරමදූෂණවලිනිඩී, නෙය එමුදු වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරා විදුම්න සහයාගේ පරමදූෂණවලිනිඩී.

101. මහජනී, ඒ මහජනුලුණේ දුෂ්පියාගේ ආච්මෙන් මේ කරුණු පසින් විදුම්න සහයාගේ පරමදූෂණවලිනිඩී, නෙය පණවන්.

මහජනී, යම් මහජනෙකෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දැඩ්වලිනිඩී, නෙයාද ආච්මෙන් විදුම්න සහයාගේ පරමදූෂණවලිනිඩී, නෙය පණවන් නම්, ඒ සියලුලෝ මේ කරුණු පසින් ම හෝ මොවුනුතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පණවන්. මෙයින් පිටත්හි කරුණෙක් ඔවුන්ට නැති.

102. මහජනී, . . . ඒ කරුණ තාගති තෙමේ දනී . . . යම් කෙනෙක් තාගති බුද්ධුගේ ඇති පරිදි වූ ගුණ මොනොවට කියනු කැමැත්තේ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගෙහිර වූ උදිසි වූ . . . කරුණුයි.

103. මහජනී, ඒ මහජනුලුණේ අපරාන්ත්‍රකල්පික වූවෝ (නාෂණදූෂණ වශයෙන් අනාගත සකකි කොටස කළුපනා කොට ගන් ලබායි ඇත්තේ), අපරාන්ත්‍රය (අනාගත සකකි කොටස) අනුව ඇති කැරුණෙන් දහු ඇත්තේ මේ කරුණු පුසාලිසකින් අනාගත සකකි කොටස අරමුණු කොට අනේකවි අඩුකායිපද (දැකීනවාදප්‍රකාශක වවනා) කියන්. මහජනී, යම් මහජනෙකෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අපරාන්ත්‍රකල්පික වූවෝ අපරාන්ත්‍රදූෂණවලිනිඩී අපරාන්ත්‍රය (අනාගත සකකි කොටස) අරමුණු කොට දැකීනවාදප්‍රකාශක වවන කියන් නම්, ඔහු හැම මේ කරුණු පුසාලිසකින් ම හෝ මොවුනුතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එසේ කියන්. මෙයින් පිටත්හි කරුණෙක් ඔවුන්ට නැති.

104. මහජනී, එය තාගති තෙමේ දනී . . . යම් කෙනෙක් තාගති බුද්ධුගේ ඇති ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කැමැත්තේ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගැහුරුවූ ඉක්ක සේ දැක්ක යුතු වූ . . . කරුණුයි.

105. මහජනී, පුළු,නාකකල්පික වූ ද අපරාන්ත්‍රකල්පික වූ ද ඒ මහජනුලුණේ අනීක සකකි පරම්පරා කොටස ද අනාගත සකකි පරම්පරා කොටස ද අරමුණු කොට මේ කරුණු දෙසැරින් අනේකවි දැඩ්ප්‍රකාශක වවන (දැඩ්වාද හැකවන වවන) කිය, පාත්. මහජනී, පුළු,නාකකල්පික ද අපරාන්ත්‍රකල්පික ද පුළු,නාතාපරා,නාකකල්පික ද වූ යම් මහජනුලුණුත්කනෙක් පුළු,නා අපරාන්ත්‍ර දෙක අරමුණු කොට අනේකවි දැඩ්ප්‍රකාශක වවන කිය, රාත් නම්, ඒ සියලුලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම හෝ මොවුනුතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය කිය, පාත්. මෙයින් බැඳුරුවූ කරුණෙක් ඔවුන්ට නැති.

107. ඉමෙ බො කෙ හික්කවේ එමත්, යම්පිරු, දුදුසා, දුරනුබෝධා සහනා, පැහැඳුනා අතකකාවලද නිපුණා පැමිකවේදනීයා, යෙ තථ්‍යගත්තා යයා අනිකුතු සට්ටිකක්ද, පවෙදෙනී, යෙහි කථ්‍යගත්තා යයා, ව්‍යුත්.

108. තතු හික්කාවේ ගෙ නො සම්බුජම්කා සස්සන්වාදී සයායි.
අනුතානකුව ලොකාසුව පසුදුපෙනායි වනුයි වසුරි, කදුපි තෙසා. හටති.
සම්බුජම්කානා අජ්නතානා අපස්සනා වෙදුදියිනා තිණුගැඩානා.
පරිභාසිතිප්පූ ඇතිවෙත

110. කනු නිකත්ව සේ තේ සම්බුජම් ණ, අනෙකුනත්කා අනෙකුනත්කා ලේඛස් පස්සුදැපෙන්නි වනුනි වස්තූනි, තදුපි ගෙස් හාවත් සම්බුජම් ණන්නා. අර්ථත් අපස්සෑවා වෙදුදීතා හැණුගත්තා පරික්ෂානිපත් දැනුමෙව.

111. තහවුරු හිත්වා ගෙය නො සැමැත්තු හමුණා ඇමරු වේකෙකු පිකු, තහවුරු ක්‍රිඩා පැස්සු. පුටියා සම්බා වාචිකෙකු පා. ආපර්පින් ඇමරු වේකෙකු පා. වනුක් වනුක්, තදු පි ගෙසා හටත් සැමැත්තු හමුණා නාත්‍ය ඇත්තා අත්තා මෙදියා. තණජාගතානා. පැහැකියා එලිපූරු සැළීත්තෙමු.

1. කතු තතු. කෙසුව් පරාජ්‍යකූසු

106. මහඟන්නි. 'මේ දැඟැස්ථානයේ මෙසේ යන්නා ලද්දේ මෙසේ පර, මෑට වූවේ මෙබඳ (පරලෝචි) යනී ඇතියේ වන්නාහ. මෙබඳ පරලෝචි ඇතියේ වන්නාහ' යි. මේ කාරණය තාතාගත කෙමේ දේ. එය ද තාතාගත කෙමේ දේ. එයින් වැඩිදි ද දේ. ඒ දුන්ම ද තාතාගත දුෂ්ඨවිජයන් පරාමැතිය නො කෙරේයි. එසේ පර, මහිනය තොකරන ඕනු විසින් පරෝපදේශ රැකින වූ තමා කෙරේයි ම නිමිත්තය දන්නා ලද්දේය. වේදකාවන්ගේ ඉපදේශම ද වැනියේම ද රසය ද දෙය ද නික්මුම ද තතු වූ පරිදි දන තාතාගත කෙමේ උපාදන රැකින වූ මිදුගෙන් වේ.

107. මහඟන්නි, තාතාගත කෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුන් කෙමේ ම වෙසෙයා දන පසක් කොට ලොවට පටස, ද, යම් දහම් කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන තාතාගත වුදුපූජාන් ඇති පරිදි ම වූ ගුණ මොනාවට සියනු කුමතියේ සියන්නාභා ද, මොඩු වනාගි ගැඹුරුවූ, දක්සේ දන්තු පූඩුවූ වූ, දක්සේ අනුබාධ කට පූඩුවූ, ගාහැතිවූ, ප්‍රණිතවූ, තකීයෙන් වැසැ ගත තො ගෙන, සිපුම්වූ, තුවණ්ඩ්තන් විසින් දන පූඩුවූ ඒ බලියෙයිය.

108. මහඟන්නි, එහි (ලේ දූෂ්පිවාදීන් අනුරේඛි) යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ගායනිවාද ඇත්තෙක් කරුණු සතිරෙකින් ආත්මය ද ලෞකය ද ගායනි කොට පණවන් නම්, එය ද තතු තොදන්නා තොදක්නා ඒ හානින් මහණබමුණ්න්ගේ විදිමෙස්, තාතාගාවට පැමිණී (තාතාගායන් සමන්විත) ඒ දූෂ්පියනියන්ගේ (දූෂ්පිතාත්තා පුදින් විදුකා ලද බැංශන්වූ) පරින්‍යයෙක්, වංචල බවෙක් ම ය.

109. මහඟන්නි, එහි ඒකත්සාගායිතික ද ඒකත්සාගායිතික ද වූ යම් මහණබමුණු කෙනෙක් කරුණු ගතිරෙකින් ආත්මය ද ලෞකය ද එක්සේක් ගායනින් එක්සේක් ගායනින් එක්සේක් අයායිතන් කොට පණවන් නම්, එය ද (එහි තතු) තොදන්නා; තොදක්නා, ඒ හටන් මහණබමුණ්න්ගේ විදිමෙක්, තාතාගාවට පැමිණී ඔවුන්ගේ පරින්‍යයෙක්, සැලුමෙක් ම ය.

110. මහඟන්නි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් තුම් අනානාන්තික වාද ඇත්තෙක් ලොව අනතුවන් බව ශේ අනතුකාව සතර කරුණෙකින් පණවන් ද, එය ද එහි තතු තොදන්නා; තොදක්නා ඒ හටන් මහණබමුණ්න්ගේ වේදනාවෙක්, තාතාගාවට පැමිණී ඔවුන්ගේ පරින්‍යයෙක්, සැලුකාවෙක් ම ය.

111. මහඟන්නි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අමරාචික්සේපක වාද ඇත්තෙක් ඒ ඒ කරුණෙකි ප්‍රශ්න විවාරන ලදුවේ සතර කරුණෙකින් වැශ්වීස්සේපයට අමරාචික්සේපයට පැමිණන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා; තොදක්නා ඒ හටන් මහණබමුණ්න්ගේ විදිමෙක්, තාතාගාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යයෙක්, වංචලතාවෙක් ම ය.

112. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා අධ්‍යවසමුප්පනතිකා අධිවිසමූහුනානා අත්තානැකුව ලොංකකුව පක්කුපෙනත් වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

113. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා පුබනතකපැඩියා පුබනතානා, නුදියිනෝ, පුබනතා අරභ අනෙකුවිගිතාන් නි අධිවිතතිපදත් අනිවදනත් අවසාරසි වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

114. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා උත්තිමාසානතිකා, සක්කුද්ධීවාද් උත්තිමාසානතා, සක්කුද්ධී අත්තාන් රාක්ෂුපෙනත් තෙසං ලුහි වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

115. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා උත්තිමාසානතිකා, අසක්කුද්ධීවාද් උත්තිමාසානතා, අසක්කුද්ධී අත්තානා පක්කුපෙනත් අවසාරසි වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

116. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා උත්තිමාසානතිකා තෙවසක්කුද්ධීනාසක්කුද්ධීවාද් උත්තිමාසානතා තෙවසක්කුද්ධී තාසක්කුද්ධී අත්තානා පක්කුපෙනත් අවසාරසි වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

117. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා උවෙෂද්ධාද් සතෙනා සතෙනාස්සා උවෙෂද්ධා විනාසං විශ්වව් පක්කුපෙනත් සතෙනා වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

118. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා දිවස්බම්තිඛ්ඩාත්වාද් සතෙනා, සතෙනාස්සා පරමදිවස්බම්තිඛ්ඩාත්වාද් පක්කුපෙනත් පක්කුවි වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

119. කතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණ්ඩාහුම්ණා අපරනතකපැඩි අපරනතානා, නුදියිනෝ, අරභ අනෙකුවිගිතාන් අධිවිතතිපදත් අනිවදනත් වන්දුවතනාරිසංය වන්දුකි, තදපි තෙසං හටත් සමණ්ඩාහුම්ණානා අජ්‍යත්තාන් අපස්සත් වෙදයිත්, තණ්ඩාගත්තාන් පරිතිසිතවීප්පූදිතමෙට.

112. මහජනෙනි, එහි යම් මහඟ බුදුණු කෙතෙක් අධිච්චිතයුතුනා වාද ඇත්තේ ආත්මයන් ලෝකාස් අධිච්චිතයුතුනා ය (සේතු රැකිභ ව උපනා) සි කරුණු දෙනෙකින් පණවන් ද, එය ද එහි තතු නොදැක්නා තොදක්නා; එ මහජබුණුන්ගේ දූෂ්චරිවේදනාවෙක්, තාශ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, ව්.වලතාවෙක් ම ය.

113. මහජනෙනි, එහි යම් මහජබුණුකෙතෙක් පුළුවානාකළඹික පුවෙශ, පුළුවානානුදූෂ්චරික පුවෙශ අවලොස කරුණෙකින් අතිතයක් පරම්පරා කොටස අරමුණු කොට අනෙකුවිධ දූෂ්චරිප්‍රකාශක වටන කියා පාන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, සස්ථාපනෙක් ම ය.

114. මහජනෙනි, යම් මහජබුණු කෙතෙක් උඩිමාසාතනික සක්‍රැද්ධීවාද ඇත්තේ මරණීන් මතු සංඛ්‍යා ප්‍ර ආත්මයන් සෞලුස කරුණෙකින් පණවන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, විෂ්ප්‍රජනයෙක් ම ය.

115. මහජනෙනි, එහි යම් මහජබුණු කෙතෙක් උඩිමාසාතනික අසක්‍රැද්ධීවාද ඇත්තේ කරුණු අවබෝධින් මරණීන් මත්තෙකි සංඛ්‍යාරුණිත ආත්මයන් පණවන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, දැස්ප්‍රාලෙක් ම ය.

116. මහජනෙනි, එහි යම් මහජබුණු කෙතෙක් උඩිමාසාතනික තොදයක්දීනායක්දීවාද ඇත්තේ කරුණු අමටකින් යංඡ්ලී තො, ම මුළු අසංඡ්ලී තො, ම පුළු ආත්මයන් පණවන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, විෂ්ප්‍රජනයෙක් ම ය.

117. මහජනෙනි, එහි යම් මහජබුණු කෙතෙක් උවෙෂදාවාදී පුවෙශ විදුම්න පු සත්ත්වාගෙන් උවෙෂදාය, විනාශය, හටතිගමය කරුණු සකේකින් පණවන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, විෂ්ප්‍රජනයෙක් ම ය.

118. මහජනෙනි, එහි යම් මහජබුණු කෙතෙක් දාභ්‍රාලිතිංග්‍රෑස්වාද ඇත්තේ විදුම්න පු සත්ත්වාගෙන් උවෙෂදාවාදී මාරු පැසකින් පණවන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ මාවේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණීයාපය වූ ඔවුන්ගේ පරින්‍යාසයෙක්, ව්.වලතාවෙක් ම ය.

119. මහජනෙනි, එහි යම් මහජබුණු කෙතෙක් අපරාන්තරකළඹික පුවෙශ, අපරාන්තානුදූෂ්චරික පුවෙශ කරුණු පුසාලිසයෙකින් අනාගත යාක්‍රමි පරම්පරා, කොටස ආරිබෑ අනෙකුවිධ දූෂ්චරිදාකාශක වටන කියා පාන් ද, එයන් එහි තතු තොදන්නා තොදක්නා එ හටත් මහජබුණුන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. තාශ්ණීයාපය වූ ඔවුන්ගේ උරින්‍යාසයෙක්, ව්.වල බවෙක් ම ය.

120. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා ප්‍රධැනතාකපයිකා, ව අපරතාකපයිකා, ව ප්‍රධැනතාපරතාකපයිකා, ව ප්‍රධැනතාපරතාත්‍ය-දිව්‍යීනෙ, ප්‍රධැනතාපරතා. ආරඛා අනෙකුවිජිතානි අධිව්‍යත්තිපදනි අණිවදනි අංශවිධිය, වන්දුනි, කදාපි තෙසං හටතා. සමණුඩුහම්ණානා. අජානතා. අරස්සන්. වෙදුකිනා, තණ්‍යාගතානා. පරිනැයිත්වපත් තැනමෙව.

121. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා සස්සනවාදු සස්සනා. අත්තානැනුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනානි වන්දුනි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

122. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා එකවත්සස්යනිකා, එකවත්සස්යනිකා, එකවත්. සස්සනා. එකවත්. අසස්සනා. අත්තානැනුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනානි වන්දුනි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

123. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා අත්තානැනානිකා, අත්තානැනතනා. ලොකස්ස පක්ෂුපෙනානි වන්දුනි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

124. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා අමරාචික්කිපිකා, තත්ත්වත්තු පක්ෂු. ප්‍රවිධි, සමානා වාචාචික්කිපිප. අපරුනානි අමරාචික්කිප. වන්දුනි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

125. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා අධිවත්සමුප්‍රානානිකා, අධිවත්සමුප්‍රානානා. අත්තානැනුව ලොකකුව පක්ෂුපෙනානි අධිකි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

126. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා ප්‍රධැනතාකපයිකා, ප්‍රධැනතාත්‍යදිව්‍යීනෙ, ප්‍රධැනතා. ආරඛා අනෙකුවිජිතානි අධිව්‍යත්තිපදනි අණිවදනි අවසාරයකි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

127. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා උදිමාසාතනීකා, සක්‍රීදීවාදු උදිමාසාතනා සක්‍රීදී. අත්තානා. පක්ෂුපෙනානි ගොලයකි වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

128. තතු හික්බවේ ගෙ තෙ සමණුඩුහම්ණා උදිමාසාතනීකා, අසක්‍රීදීවාදු උදිමාසාතනා අසක්‍රීදී. අත්තානා. පක්ෂුපෙනානි අවසා වන්දුනි, කදාපි එස්සපවතා.

120. මහගණනී, එහි පූජීනැතුකල්පික වූ ද, අපරාන්තුකල්පික වූ ද, පූජීනැපරාන්තුකල්පික වූ ද, පූජීනැපරාන්තු, බුදුමූලික වූ ද, යම් මහගණ-මමුණු කෙනෙක් දෙසුටුක් කරුණීන් පූජීනැ අපරාන්තු දෙක අරමුණු කොට අන්කටිබ දූෂ්පිෂ්කාශක වටන කියා රාජ් නම්, එය ද එහි කතු තොද්න්නා තොද්ක්නා, ඒ හටන් මහගණමුණන්දේ වේදනාවෙක් ම ය. තාත්ගණ්පතය වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙක්, විප්‍රජනයෙක් ම ය.

121. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් ගාවතිදාත්ථ අයේගේ සහ කරුණීන් ආස්මයන් ලෝකයන් ගාවති කොට පණවන් ද, (එසේ පැණුවීමට කරුණුවූ) ඒ (දූෂ්චර්ජාස්වාද) වේදනාව ද (ඡඩ්‍යායතනයන් නිසා සිත් උරදනා) සුයීයාගේ ප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

122. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් එකත්තාගාවි-නික ද එකත්තාගාවිනික ද වූවෝ ආස්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ගාවති ද එක් කොටසක් අයාවති ද කොට කරුණු සතරෙකින් පණවන් නම්, එයට කරුණුවූ ඒ වේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

123. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් අන්තාතනාතිඛ-වාද අයේගේ ලෝකය පිළිබූ සහිම අසිම බට කරුණු සතරෙකින් පණවන් ද, එයට කරුණුවූ දූෂ්පිවේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

124. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක වූවෝ ඒ ඒ කරුණීන් ප්‍රශ්න විවාරණ ලදුවෝ ම සහර කරුණීන් එක්වීම්පික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට පැමිණන් ද, එයට කරුණුවූ දූෂ්පිවේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් ම වේ.

125. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් අධිවාසමුහුත්තික වූවෝ ආස්මයන් ලෝකයන් ඉංඩි ම පහළ වූවන් කොට කරුණු දෙකෙකින් පණවන් ද, එසේ පැණුවීමට කරුණුවූ දූෂ්පිවේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

126. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් පූජීනැතුකල්පික පූජ්‍ය පූජීනැතුන්තා, බුදුංජ්පික වූවෝ පූජීනැතිය අරමුණු කොට අවලුජ කරුණීන් අන්කටිබ දූෂ්චර්ජාශක වටන කිය, පාඨ් ද, එයට කරුණුවූ දූෂ්පිවේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

127. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් උත්මාසාතනික සංඛ්‍යාවාද අයේගේ, මරණීන් ඔත්තෙකි කොටළුස් කරුණීන් සංඛ්‍යාවන් වූ ආස්මය පණවන් ද, එයට කරුණුවූ දූෂ්පිවේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

128. මහගණනී, එහි යම් මහගණමුණු කෙනෙක් උත්මාසාතනික අසංඛ්‍යාවාද අයේගේ මරණීන් මත්තෙකි සංඛ්‍යාරහිත ආස්මයක් කරුණු අවෙකින් පණවන් ද, එයට කරුණුවූ දූෂ්පිවේදනාව ද සුයීප්‍රතිඵලයෙන් වේ.

129. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ, උදිමාසානිකා, කෙවසකුදේනාසකුදේවාදු උදිමාසානිකා, නෙවසකුදේ, කාසකුදේ. අත්තාන් පක්ෂුපෙනානි අවස්ථි වන්දියි, තදුපි එස්සපවතියා.

130. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ, උවෝදවාද සතෙනා සත්තාස්ස උවෝදදී. විනාසය මිහාව පක්ෂුපෙනානි සත්තාගි වන්දියි, තදුපි එස්සපවතියා.

131. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ දිවස්බමත්නීඩානවාද සතෙනා සත්තාස්ස පරමදිව්‍යබමත්නීඩාන්. පක්ෂුපෙනානි පක්ෂුවි වන්දියි, තදුපි එස්සපවතියා.

132. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ, අපරන්තාකපැකා, අපරන්තානුදිවිනේ, අපරන්තා, ආරඛක අත්තකටිකිතානි අධිව්‍යනිපදනි අණිවදනානි වන්තුවතාරිසාය වන්දියි, තදුපි එස්සපවතියා.

133. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ, පුබනතාකපැකා, ව අපරන්තාකපැකා, ව පුබනතාපරන්තාකපැකා, ව පුබනතාපරන්තානුදිවිනා, පුබනතාපරන්තා, ආරඛක අත්තකටිකිතානි අධිව්‍යනිපදනි අණිවදනානි ලුංසටියා, වන්දියි, තදුපි එස්සපවතියා.

134. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ සස්සනවාද සස්සන් අත්තානුකුට්‍ර ලොකකුට්‍ර පක්ෂුපෙනානි වන්දියි, නෙ වත අක්ෂුද්‍ර එස්ස, පරිසංවේදිස්සනානීනි නෙතා යානා. විජ්‍යනි.

135. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ, එකවසස්සනිකා, එකවචදසස්සනිකා, එකවච. සස්සන්. එකවච. අසස්සන්. අත්තානුකුට්‍ර ලොකකුට්‍ර පක්ෂුපෙනානි වන්දියි වන්දියි, නෙ වත අක්ෂුද්‍ර එස්ස, පරිසංවේදිස්සනානීනි නෙතා යානා. විජ්‍යනි.

136. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ අත්තානුනානීකා, අත්තානුනානු ලොකස්ස පක්ෂුපෙනානි වන්දියි වන්දියි, නෙ වත අක්ෂුද්‍ර එස්ස, පරිසංවේදිස්සනානීනි නෙතා යානා. විජ්‍යනි.

137. තතු හික්කිටෙ ගෙ නෙ සමණ්ඩාහම්ණ අමරාවිසෙකුපැකා, තතු තත්ත් පක්ෂු, පුවක්, සමානා, වාචාවිසෙකුපැ, ආපරුෂනානී අමරාවිසෙකුපැ. වන්දියි වන්දියි, නෙ වත අක්ෂුද්‍ර එස්ස, පරිසංවේදිස්සනානීනි නෙතා යානා. විජ්‍යනි.

129. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් උඩ්ම, සාකච්ඡා කොනික තෙව්සස්සැනීනා සංස්කීර්ණ ඇඟිල්ස් මරණ්න් මත්තෙහි සංස්කීර්ණ නො ම වූ අස්ථියක් තෙව් ම වූ ආස්ථියක් කරුණු අටෙකින් පණවන් ද, එයට කරුණු වූ දැජ්පිටේදිනාව ද ස්පෑයිප්‍රත්‍යාගයයෙන් වේ.

130. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් උඩ්මඩ්වාද ඇඟිල්ස් විදුම්හ සත්‍යාගයෙන් උඩ්මඩ්දය, විනාශය, හටපියමය කරුණු සතෙකින් පණවන් ද, එයට කරුණු වූ දැජ්පිටේදිනාව ද ස්පෑයිප්‍රත්‍යාගයයෙන් වේ.

131. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් දැජ්ට්බ්ලීම්ඩ්වාද ඇඟිල්ස් විදුම්හ සත්‍යාගයෙන් පරමදැජ්ට්බ්ලීම්ඩ්ඩය රස් කරුණෙකින් පණවන් ද, එයට කරුණු වූ දැජ්පිටේදිනාව ද ස්පෑයිප්‍රත්‍යාගයයෙන් වේ.

132. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් අපරාන්තකක්ල්පික වූවෝ, අපරාන්තකානුදැජ්ට්බ්ලීම්ඩ්වාද ඇඟිල්ස් අපරාන්තකය (අනාගත ස්කන්ධි පරම්පරා කොටස) ඇරුබේ කරුණු සුයාලිසේකින් අන්තේවිඩ දැජ්පිප්‍රකාශක වෙත සියා පාත් ද, එයට කාරණ වූ දැජ්පිටේදිනාව ද ස්පෑයිප්‍රත්‍යාගයයෙන් වේ.

133. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් පුලීනාක්ල්පික ද අපරාන්තකක්ල්පික ද පුලීන්ත්තාපරාන්තකක්ල්පික ද වූවෝ, පුලීන්තා අපරාන්තක අනුව පහළ කළ දැජ්ට්පි ඇඟිල්ස් අනීත ස්කන්ධි පරම්පරා කොටසන් අනාගත ස්කන්ධි පරම්පරා තකාවසන් අරමුණු කොට දෙදාවන් කරුණුවලින් අන්තේවිඩ දැජ්පිප්‍රකාශක වෙත සියන් ද, එයට කරුණු වූ දැජ්පිටේදිනාව ද ස්පෑයිප්‍රත්‍යාගයයෙන් වේ.

134. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් ගාලුතදැජ්ට්බ්ලීම්ඩ්වාද කරුණු සත්‍යාගකින් ආස්ථියන් ලොකයන් ගාලුත කොට පණවන් ද, ඔහු වූ කළේ ඒ දැජ්ට්ප්‍රසාස්වාදය ස්පෑයියෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කරුණ විදුම්හ නො ගෙවී.

135. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් එකත්‍යාවනික එකත්‍යාවනික වූවෝ සත්‍යාගකින් ආස්ථියන් ලොකයන් ගාලුත කොට පණවන් නම්, ඔහු කළේ ස්පෑයියෙන් තොර වැ ඒ දැජ්ට්ප්‍රසාස්වාදය විදින්නාහ යන මේ කාරණය විදුම්හ නො ගෙවී.

136. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් අන්තාන්ත්තික වාද ඇඟිල්ස් කරුණු සත්‍යාගකින් ලොකය පිළිබඳ සහිම අයිම බව පණවන් ද, ඔහු කළේ ස්පෑයියෙන් තොර වැ ඒ දැජ්පිටේදිනාව විදින්නාහ යන මේ කාරණය විදුම්හ නො ගෙවී.

137. මහඟන්, එහි යම් මහඟබලුණු කොනෙක් අමරාවික්ල්පික වූවෝ ඒ ඒ විෂයයකි ප්‍රශ්න විවාරන ලුවටෝ ම සත්‍යාග කරුණෙකින් වාශ්වික්ල්පික ප්‍රශ්න පැමිණෙක් ද, ඔහු කළේ ස්පෑයියෙන් තොර වැ ඒ දැජ්පිටේදිනාව විදින්නාහ යන මේ කාරණය තැබ්නේ ය.

138. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු, අධිවචනමුප්පානානිකා, අධිවචනමුහානාන් අත්තානැකුව ලොකකුව පක්ෂපෙනෙනි දීමි වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

139. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු පුබිනතකපැකා, පුබිනතා, තුදිවිනෝ, පුබිනතා ආරභ අනෙකාරිකිකානි අධිව්‍යත්වයිපදානි අණවදනානි අවස්ථාරසකි වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

140. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු උදිමාසාතනානිකා, සක්කඩ්ටිවාද උදිමාසාතනා, සක්කඩ්ටි. අත්තානා පක්ෂපෙනෙනි ගොලසාහි වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

141. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු උදිමාසාතනානිකා අසක්කඩ්ටිවාද උදිමාසාතනා, අසක්කඩ්ටි. අත්තානා පක්ෂපෙනෙනි අවස්ථා වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

142. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු උදිමාසාතනානිකා කෙවසක්කඩ්ටිනාසක්කඩ්ටිවාද උදිමාසාතනා, කෙවසක්කඩ්ටි, නාසක්කඩ්ටි. අත්තානා පක්ෂපෙනෙනි අවස්ථා වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

143. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු උවෙන්දවාද සත්‍යා සත්‍යායා උවෙන්ද. විනාසං විහව්. පක්ෂපෙනෙනි සත්‍යායා වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

144. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු දිවිඛිබලමනිඩ්බ්බ්ලාද සත්‍යා සත්‍යායා පරදලිවිඛිබලමනිඩ්බ්බ්ලාද. පක්ෂපෙනෙනි පක්ෂය වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීදි නොත් යානා විජේත්.

145. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු අපරනතකපැකා, අපරනතා, තුදිවිනෝ, අපරනතා ආරභ අනෙකාරිකිකානි අධිඩ්තානීපදානි අණවදනානි වතුවතා, පිසා, වතුවතා වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

146. කතු හිකඩවේ ගෙ තෙ සමණඩායුණු පුබිනතකපැකා, ව අපරනතකපැකා, ව පුබිනතා, පරනතකපැකා, ව පුබිනතා, පරනතා, තුදිවිනෝ, පුබිනතා, පරනතා ආරභ අනෙකාරිකිකානි අධිව්‍යත්වයිපදානි අණවදනානි අංශවත්තිය, වස්තුමි, තෙ වත අක්කඩ්ටු එස්සා පරිසංවෛදිසානානීනි නොත් යානා විජේත්.

138. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් අධිවචනමුළුපන්ති වාද අංශතොටී, කරුණු දෙකෙකින් ආංශමයන් ලෝකයන් ඉඩේ උපන් සි පණවන් ද, ඔහු කළේ ඒ දූෂ්චරිවේදනාව ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන කාරණය නැඟෙන් ය.

139. මහජන්ති, යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් පුළි,න්තකළුපික ව්‍යවෝ, පුළි,න්තය අනුව, පහළ කැරියන් දූෂ්චරි අංශතොටී, කරුණු අවෝ,ගෙකින් පුළි සාක්ෂිපරිපරා කොටස අරුබා අන්තරිඛ දූෂ්චරිප්‍රකාශක වචන කියා රාජ් ද, ඔහු ස්ථානිකයන් තොර වා ඒ දූෂ්චරිසාසාදය විදින්තාග යන මේ කරුණ තො මැඟෙන් ය.

140. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙකෙක් උඩුමාසාතනික පැක්කාදීවාද අංශතොටී, මරණින් මතු යංණ නැඟී ආංශමයන් ගොන්තාස් කරුණෙකින් පණවන් ද, ඔහු කළේ ස්ථානිකයන් තොර වා ඒ දූෂ්චරිසාසාදය විදින්තාග යන මේ කරුණ තො මැඟෙන් ය.

141. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් උඩුමාසාතනික අයක්කාදීවාද අංශතොටී, මරණින් මතු යංණ නැඟී ආංශමයන් කරුණු අවෝකින් පණවන් ද, ඔහු කළේ එයට කරුණු වූ දූෂ්චරිවේදනාව ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන මේ කාරණය නැඟෙන් ය.

142. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් උඩුමාසාතනික නොවක්කාදීනාසක්කාදීවාද අංශතොටී, මරණින් මතු යංණ නැඟී ආංශමයන් කරුණු අවෝකින් පණවන් ද, ඔහු කළේ එයට කරුණු වූ දූෂ්චරිවේදනාව ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන මේ කාරණය නැඟෙන් ය.

143. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් උවෙෂදවාදී ව්‍යවෝ විදුමාන සත්ත්වාගෙන් උවෙෂදය, රිතායය, හටුළුයමය කරුණු ස්ථානිකින් පණවන් ද, ඔහු කළේ එයට කාරණ වූ දූෂ්චරිවේදනාව ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන මේ කාරණය නැඟෙන් ය.

144. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් දූෂ්චරිතිෂ්,ත්වාද අංශතොටී, විදුමාන සත්ත්වා, පිළිබිඳ පරමදූෂ්චරිතිෂ්,ත්ය කරුණු පැනෙකින් පණවන් ද, ඔහු කළේ එයට කාරණ වූ දූෂ්චරිවේදනාව ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන මේ කාරණය විදුමාන තො, වේ.

145. මහජන්ති, එහි යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් අපරාන්තකළුපික ව්‍යවෝ අපරාන්තය අනුව, පහළ කැරියන් දූෂ්චරි අංශතොටී කරුණු පුළු,ලියෙකින් අපරාන්තය ආරුබා අන්තරිඛ දූෂ්චරිප්‍රකාශක වචන කියා රාජ් ද, ඔහු කළේ එයට කාරණ වූ දූෂ්චරිවේදනාව ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන මේ කාරණය විදුමාන තො, වේ.

146. මහජන්ති, යම් මහඟන්බමුණු කෙතනක් පුළි,න්තකළුපිකය් ව්‍යවෝ, අපරාන්තකළුපිකය් ව්‍යවෝ, පුළි,න්තාපරාන්තකළුපිකය් ව්‍යවෝ, පුළි,න්ත-අපරාන්තයන් ආරුබා පහළ කැරියන් දූෂ්චරි අංශතොටී, කරුණු දෙයාවෝකින් පුළි,න්ත අපරාන්ත දෙක අරමුණු කොටස අන්තරිඛ දූෂ්චරිප්‍රකාශක වචන කියන් ද, ඔහු කළේ එයේ දූෂ්චරි ගැන්මට කාරණ වූ දූෂ්චරිසාසාදය ස්ථානිකයන් තොර වා විදින්තාග යන මේ කාරණය විදුමාන තො, වේ.

147. තහු හික්වලේ ගෙ තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා සස්සකටවාද සස්සකින්
අනෙකුනාක්කු ලේ,කක්කු පැකුණුපෙනත් වනුයි වස්සූහි, ගෙ'පි තෙ සමණ-
ඩු,හම්ගා එකව්වසස්සයීකා, එකව්වඅසස්සයීකා, ගෙ'පි තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා
අනෙකුනාක්කා, ගෙ'පි තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා අමරුපිකෙකටිකා, ගෙ'පි තෙ
සමණ්ඩු,හම්ගා අධිවචනුපානතිකා, ගෙ'පි තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා පුබෙනා-
කපිකා, ගෙ'පි තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා උදිමාකාතතිකා, සස්සක්දේවාද, ගෙ'පි
තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා උදිමාකාතතිකා අසස්සක්දේවාද, ගෙ'පි තෙ සමණ-
ඩු,හම්ගා උදිමාකාතතිකා තෙව්වසස්සක්දේනා,සස්සක්දේවාද, ගෙ'පි තෙ
සමණ්ඩු,හම්ගා උවෙෂදේවාද, ගෙ'පි තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා දැව්චෙමල-
තිකිත්තාවාද, ගෙ'පි තෙ සමණ්ඩු,හම්ගා අපරනාකපිකා, ගෙ'පි තෙ
සමණ්ඩු,හම්ගා පුබෙනාකපිකා ව අපරනාකපිකා ව පුබෙනාකා-
පරනාකපිකා ව, පුබෙනාකාපරනාකානුදිවිසිනෝ, පුබෙනාකාපරනාකා ආරභා
අනෙකුවිකිතාත් අඩුවුන්නිපදුත් අනිවදනත් අඩුසට්සිය, වස්සූහි, සබඳ
තෙ ජ්‍යෙ එස්සායතනෙහි ද්‍රුශ්‍ය ද්‍රුශ්‍ය පරිසංචේදෙනත්. ගෙසා තෛවද නාපවිය,
තිණු, තිණු,පව්වය, උපාදුතා, උපාදුතා, උපාදුතාවියා ගැටෙ, සවපවියා ජාති,
ජාතිපවිය, ජරාමරණ, සොකරිදේවදුකෙකගැඳුමතසුපායාස, සම්ප්‍රාන්
යතෙ, බො හික්වලේ හික්කු ජනනා, එස්සායතනාත්තා, සමුද්‍ය ව අන්තර්මං.
ව ඇස්සාදු. ව ආදින්වා. ව තිස්සරණ. ව සථාප්‍රත්තා. පජාතා,ත්‍යා, අය. ඉමෙන්
සත්ත්වාග්‍රා උත්තරිතර්. පජාතා,ත්‍යා.

148. ගෙ හි කේටි හිකඩලා සමණ් වා, මූහුමණ් වා, පුබඩනය-
කාපිකා, වා, අපරනතකපැඩිකා, වා, පුබඩනය,පරනතකපැඩිකා, වා, පුබඩනය,-
පරනතය,නුදිවිසිනො, පුබඩනය,පරනතය. ආරභා අනෙකුවිනියාත්ති
අධිවිතනිපදනී අනිවදනයි, සංඛේ ගෙ ඉමෙලෙගෙට දා:සවයිය, වන්දුගි
අනෙකා,ජාලිකතා, එස් සිතා, 'ව උමුවෝම්,නා උමුවෝම්නයි, [නිමුවෝම්නයා,
නිමුවෝනයි] එන් පරියාපනයා, අනෙකා,ජාලිකතා, 'ව උමුවෝම්,නා,
උමුවෝම්නයි, [නිමුවෝම්නයා, නිමුවෝනයි].'* ශෙෂයාපි හිකඩලාවේ දක්කාවා,
කෙවලටවා, වා, කෙටවානෙකාව,සි වා, පුවුලුවිශ්කන ජාලන පරිතයා.
දිදුකදු තින්ගරයා, තස්ස එවමස්ස: "ගෙ බො, ගෙටි ඉමස්ම්. උදුකදුගෙ
චිලු,රිකා රාණා, සංඛේ ගෙ අනෙකා,ජාලිකතා, එස් සිතා, 'ව උමුවෝම්,නා,
උමුවෝනයි, [නිමුවෝම්නයා, නිමුවෝනයි]. එන් පරියාපනයා, අනෙකා,
ජාලිකතා, 'ව උමුවෝම්,නා උමුවෝනයි, [නිමුවෝම්නයා, නිමුවෝනයි]'.**
එවමෙව බො, හිකඩලාව ගෙ හි කේටි සමණ් වා, මූහුමණ් වා, පුබඩනය-
කපැඩිකා, වා, අපරනතකපැඩිකා, වා, පුබඩනය,පරනතකපැඩිකා, වා, පුබඩනය,-
පරනතය,නුදිවිසිනා, පුබඩනය,පරනතය. ආරභා අනෙකුවිනියාත්ති අධිවිතනී-
පදනී අනිවදනයි, සංඛේ ගෙ ඉමෙලෙගෙට දා:සවයිය, වන්දුගි අනෙකා,ජාලිකතා,
එස් සිතා, 'ව උමුවෝම්,නා උමුවෝනයි, [නිමුවෝම්නයා, නිමුවෝනයි].'*
එන් පරියාපනයා, අනෙකා,ජාලිකතා, 'ව උමුවෝම්,නා උමුවෝනයි,
[නිමුවෝම්නයා, නිමුවෝනයි].**

° [] එණයාකැරිත පදන් තෙවැනුගැසුම් නා දියාතායි

147. මහජනත්, එහි යම් මහඟ බලුණුකෙනෙක් ගැයිවිදාපිටි යන්යේ සහිත කරුණෙක්න් අංශුමයන් ලොකයන් ගැඹුත් කොට පණවේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් ඒකතායාවනිකන් ඒකත්තායාවනිකන් වාද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් අමරවිසෙසාක වාද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් අවච්චාමුපානනික වාද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් පූජීනායකළුපික ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් උඩීමාසානනික සඡන්දේව, ද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් උඩීමාසානනික අයක්ද වාද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් උඩීමාසානනික තෙව්වක්දෙනායක්දේව, ද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් උවෙෂදාව, ද ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් දැඟවාතිල් ඇත්තේ ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් අපරානායකළුපික ද, යම් මහඟ බලුණු කෙනෙක් අපරානායකළුපිකන් පූජීන්තාපර, නායානුදාපික ව්‍ය දෙසැටික් කරුණුවෙන් අනෙකටත් දැවැනුපාකායක වෙත සියල් ද, ඒ සියල්ලෝ සඡන්යායන් සයින් උපන් ස්ථානීයන් රුපයා අරුණු ස්ථානී කොට දැඩ්ඩා, ස්වඛාදය තිබුන්. ඔහුන්ගේ දැඩ්ඩිනාප්‍රත්‍යායයන් තාශණ්‍යව වේ. තාශණ්‍යප්‍රත්‍යායයන් උපාදනය වේ. උපාදනප්‍රත්‍යායයන් හාවය වේ. හාවප්‍රත්‍යායයන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යායයන් ජර, මරණ ගොකු පරිදේව දැඩ්ඩිනාස්‍ය උපයාසයෝගය මෙහි සිංහ රහල වෙන්. මහජනත්, යම් කළේ වනායි මහඟ කොම ස්ථානීයතා සඳහනා, ගො සේඛුව ද නිරෝධය ද ඇත්තාදය ද ඇදිනවය ද ප්‍රත්‍යායික ද කුණු වූ පරිදි දැන ගනී ද, මේ කෙමේ මේ සි හැම දැඩ්ඩිනාස්‍යන්ට වැඩියක් ම (ඩිලයම්ප්‍රජා ප්‍රජාවිශ්වාස ප්‍රජාවිශ්වාසන් යන වේ සියල්ලම්) දකු ගනී.

148. මහඟන්, පුළියාත්තකල්පික වූ හෝ අපරාත්තකල්පික වූ හෝ පුළියාත්තපරනාකල්පික වූ හෝ යම් මහඟ කෙනෙක් හෝ බිමුණු කෙනෙක් හෝ පුළියාත්ත අපරාත්ත අරමුණු කොට පහැ කැර ගත් ද්‍රව්‍ය අයේතුළු, අයේතුළු අරමුණු පරමිපරා, කොටස් අරමුණු කොට, අන්කටිව ද්‍රව්‍යප්‍රකාශක වචන කියා රාත්තෙක් ද, ඒ සියලුළු මේ දෙසැට කරුණීන් ම (මගේ මේ) දෙසනාදුල තුළට හසු කරන ලදවා, මේ දෙසනාදුලෙහි බැඳුන්ව ම, මෙහි තුළ ම ඉපිලෙන්තාපු ඉපිතලය්. ගැලෙන්තාපු ගැලෙන්. මෙයට ඇතුළත් වූවූ ම ඉපිලෙන්තාපු, ඉපිතලය්. ගැලෙන්තාපු ගැලෙන්. මහඟන්, යම් සේ දසු වූ කෙටුවෙන් හෝ කෙටුවකුණේ අතුවැයියක් හෝ සියුම් අයේ ඇයේ දැලින් මද දිය ඇයේ දියවලක් කිතිසිනි කොටු ඇතුරන්නේ ද, “මේ දියවලෙහි යම් කිසි මහත් ප්‍රාණී කෙනෙක් වෙන් නම්, ඒ සියලුළු ම මේ දැලට හසු කර ගත්තා ලද්දේ ම මතු වන්නේ මතු වෙන්. ගැලෙන්තාපු ගැලෙන් ගැලෙන් යැ” ඒ තුවට මෙසේ සියෙක් වන්නේ ද, මහඟන්, එ පරිදෙන් ම පුළියාත්ත කළුපික වූ හෝ අපරාත්තකල්පික වූ හෝ පුළියාත්තපරනාකල්පික වූ හෝ පුළියාත්ත අපරාත්ත දෙක අනුව පහැ කරගත් දාලි ඇයේ යම් මහඟ කෙනෙක් හෝ බිමුණු කෙනෙක් හෝ දෙසැටක් කරුණීන් පුළියාත්ත අපරාත්ත දෙක අරමුණු කොට අන්කටිව ද්‍රව්‍යප්‍රකාශක වචන කියා රාත්ත ද, ඒ සියලුළු මේ දෙසැට කරුණීන් ම (මගේ) දෙසනාදුලට හසු වූවා ම, මේ දෙසනාදුලෙහි බැඳුන්වී, මෙහි ම මතු වන්නේ මතු වෙන්. ගැලෙන්තාන් ගැලෙන්. මෙහි ම ඇතුළත් වූවා ම මතු වන්නේ මතු වෙන්.

149. උච්චනාහුවනෙහිකේ, හික්බලට කරුගතසා කාගේ, හිටින්. යාචයා කාගේ, එසාන්, කාච න් දැක්වීනා දෙදාවමනුසා. කායසා හෙද උඩා, රේචරියාදානා, න් න් දැක්වීනා දෙදාවමනුසා.

සෙයඡංගි හික්බලට අම්බිජංඩියා වණවල්නාය යාන් කාන්ඩිව අම්බාන් වණවපරිබඳාන්, සඩාන් කාන් කද්ධියාන් හවිනාන්, එච්මෙට ගො, හික්බලට උච්චනාහුවනෙහිකේ, කරුගතසා කාජය, හිටින්. යාචයා කාගේ, එසාන්, කාච න් දැක්වීනා දෙදාවමනුසා. කායසා හෙද උඩා, රේචරියාදානා, න් න් දැක්වීනා දෙදාවමනුසා'න්.

150. එවා මුළුනා ආයසා, ආච්චා, හයවනාය: එන්දලෝච්: ‘අවතරියා හනෙනා, අඩුවා ගනෙනා, ගො, තාම්ය හතෙනා බිම්පරියාගේ?’න්

“නිසාම්ඩා ත්‍රිඛාන් ආච්චා ඉම් බිම්පරියාය: අස්ථිරාලනාන්'පි න් බාගරු. බිම්පාලනාන්'පි න් බාගරු. මූහුරුලනාන්'පි න් බාගරු. දිවිජාලනාන්'පි න් බාගරු. අනුත්‍යාරු, සඩා, මිච්චෙයා'න්'පි න් බාගරු”න්.

ඉදුමලෝච් හනාවා. අත්‍යමත්‍ය, තෙ හික්බූ හයවනා, හාසින්. අනින්දුනාන්.

ඉමසම් ව පන වෙයේකරණයම්. හක්කුම්ඇනා දැක්සාහයා ලොකඩාඩු අකම්පින්නාන්.

මූහුරුලපුන්‍ය. හිටිනා. පහුණු.

149. මහජන්ති, තාතාගත වුද්ධුගේ ගරිරය මූලින් සිදිනා ලද ගත තාපණය අඟුන්ගේ සිටි. යම් තාක් කල් ඔහුගේ කය සිටින්ගේ ද ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාය. කය තිදිමෙන් ජීවිතයාගේ පරික්ෂිණ විමෙන් මත්තෙකි දෙවිමිනිස්සු ඒ වුද්ධු නො දක්නාය. මහජන්ති, යම් ගේ අභිජාත නැවුවෙන් ගිලුපුණු කළේ, කටුව හා බැඳෙනු යම් අඩු පල කෙනෙක් වූහු නම්, ඔහු භාම එය අනුව යන්නේ වෙන් ද, ඒ පරිදිදෙන් ම තාතාගත වුද්ධුගේ කය වූල් පුස් වූ හටතාපණය අඟුන්ගේ සිටි. යම් තාක් කල් ඒ වුද්ධුගේ කය සිටුන්ද, ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු වූහු දක්නාය. කය තිදිමෙන් ජීවිතය පරික්ෂිණ විමෙන් මත්තෙකි දෙවිමිනිස්සු ඔහු නො දක්නාය.

150. හාගාවත්‍යන් වහන්සේ මෙසේ වඩුල කළේ ආයුණෙන් ආන්ත්‍ය සාම්බිර තෙමේ “වහන්ස, ආවයදි ය! වහන්ස, අද්දත ය! වහන්ස, මේ බැංකුමය කිනම මේ දු?” සි මෙය හාගාවත්‍යන් වහන්සේගේ යැල කෙලේය. එම්ම හාගාවත්‍යන් වහන්සේ වදුරන ජේක්, “ආන්ත්‍යය, එසේ නම්, මෙහි ලා මේ බැංපයියය අම්රාල නම්යි ද සලකා ගනුව. බැංපාල නම්, සි ද සලකා ගනුව. මූහුමරාල නම්, සි ද සලකා ගනුව. නිරූප්තිරසංග්‍රාමවිජය යැ සි ද සලකා ගනුව” සි වඩුල ජේක.

මේ නිර්ගාථක සූත්‍රය වදුරනු ලබන කළේ දසදහසක් ලෝ ද කම්පිත විය.

පළුවුවන මූහුමරාල සූත්‍රය සිම්ජේ ය.